

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WĘGLINIEC

OPRACOWANIE:

Pracownia Projektowo-Usługowa "Witkowski & Sławik" s.c.
ul. Krótka 5, 57-100 Strzelin

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr Lesław Witkowski
mgr inż. Marcin Sławik

GŁÓWNY PROJEKTANT
PROJEKTANT

Współpraca:

mgr Wojciech Marszałek
mgr Katarzyna Witkowska

Węgliniec, 2015r.

SPIS TREŚCI:

1. PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA	3
2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU OPRACOWANIA	4
3. DOKUMENTY WYKORZYSTANE W PROGNOZIE	5
4. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTALONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM LUB KRAJOWYM	13
6. CHARAKTERYSTYKA ZMIANY SUIKZP GMINY WĘGLINIEC	15
7. STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	23
7.1 Położenie Gminy Węgliniec	23
7.2 Rzeźba terenu i budowa geologiczna	24
7.3 Surowce naturalne	25
7.4 Hydrografia	27
7.4.1 Wody powierzchniowe.....	27
7.4.2 Wody podziemne	28
7.5 Warunki klimatyczne	29
7.6 Warunki glebowe	30
7.7 Lasy	30
8. OCHRONA PRZYRODY	32
8.1 Flora chroniona	32
8.1.1 Pomniki przyrody	33
8.1.2 Rezerwaty przyrody	34
8.1.3 Obszary Chronionego Krajobrazu	35
8.1.4 Użytki ekologiczne	35
8.1.5 Obszary sieci NATURA 2000	35
8.2 Fauna chroniona	36
9. ZAGROŻENIA POWODZIOWE I EROZYJNE	38
10. WALORY KRAJOBRAZOWE ORAZ ICH OCHRONA PRAWNA	38
11. ŚRODOWISKO KULTUROWE	39
12. OGRANICZENIA I ZAGROŻENIA ROZWOJU	41
12.1 Ograniczenia rozwoju urbanizacji pochodzenia naturalnego	41
12.2 Ograniczenia rozwoju urbanizacji pochodzenia antropogenicznego	41
12.3 Główne źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego i stanu sanitarnego	41
12.4 Obszary szczególnej ochrony środowiska	41
13. DIAGNOZA STANU FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	42
13.1 Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji	42
13.2. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych oraz wykorzystania walorów krajobrazowych.....	43
13.3. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi	44
13.4. Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku	44
13.5. Ocena stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia	45

13.5.1 Zagrożenia wód	45
13.5.2 Zagrożenia powietrza	48
13.5.3 Zagrożenie powodziowe	50
14. GENERALNE SKUTKI DLA ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI STUDIUM	51
14.1 Wpływ na stan atmosfery	51
14.2 Wpływ na rzeźbę terenu	52
14.3 Wpływ na gleby	52
14.4 Wpływ na kopaliny	52
14.5 Wpływ na klimat lokalny	52
14.6 Wpływ na warunki gruntowo – wodne	52
14.7 Wpływ na ludzi	53
14.8 Wpływ na zwierzęta i rośliny	54
14.9 Wpływ na ekosystem	55
14.10 Wpływ na krajobraz	55
14.11 Wpływ na obszary chronione	55
14.12 Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000.....	56
14.13 Przewidywane oddziaływania odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW	57
14.14 Przewidywane oddziaływania inwestycji elektroenergetycznych	58
14.15 Przewidywane oddziaływanie eksploatacji kopalin	61
15. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE W ODNIESIENIU DO CELÓW I PRZEDMIOTU OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ JEGO INTEGRALNOŚCI	63
16. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM	63
17. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ I OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU	65
17.1 Obszary, na których projektowane inwestycje wpłyną negatywnie na środowisko przyrodnicze	65
17.2 Obszary, na których projektowane inwestycje wpłyną nieznacznie negatywnie na środowisko przyrodnicze.....	65
17.3 Obszary, na których projektowane zagospodarowanie terenów jest obojętne dla środowiska przyrodniczego	65
17.4 Obszary, na których projektowane zagospodarowanie terenów jest korzystne dla środowiska przyrodniczego.....	65
18. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	66
19. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI ZMIANY STUDIUM	66
20. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	67
21. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	68

1. PRZEDMIOT I CEL OPRACOWANIA

Niniejsza prognoza została wykonana w związku z wymogami art. 46 i 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 1235, z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z wymogami ww ustawy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy poddawane jest procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której zasadniczymi etapami są:

- 1) uzgodnienie z właściwymi organami ochrony środowiska i państwowej inspekcji sanitarnej zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 2) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium,
- 3) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu,
- 4) poddanie projektu studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez właściwe organy ochrony środowiska i państwowej inspekcji sanitarnej,
- 5) wzięcie pod uwagę przy opracowywaniu ostatecznej wersji projektu studium ustaleń i wniosków zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinii właściwych organów i uwag społeczeństwa,
- 6) przeprowadzenie analizy skutków realizacji przyjętego projektu zmiany studium w zakresie oddziaływania na środowisko.

Celem prognozy jest określenie i ocena skutków dla przestrzeni oraz środowiska geograficznego i warunków życia społeczeństwa mogących wynikać z projektowanej zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węglińiec. Opracowana prognoza uwzględnia m.in.: aktualny stan środowiska geograficznego, aktualny stan zagospodarowania środowiska antropogenicznego, występowanie obszarów i obiektów prawnie chronionych, odporność środowiska na degradację i możliwości regeneracji oraz skutki wynikające z realizacji ustaleń projektu zmiany studium dla środowiska i ich wpływ na zdrowie ludzi.

Zawartość prognozy określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

1. Prognoza winna zawierać:

- 1) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- 2) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- 3) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- 4) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- 5) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

2. Prognoza winna określać, analizować i oceniać:

- 1) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- 2) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- 3) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,
- 4) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- 5) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe

i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- a) różnorodność biologiczną,
- b) ludzi,
- c) zwierzęta,
- d) rośliny,
- e) wodę,
- f) powietrze,
- g) powierzchnię ziemi,
- h) krajobraz,
- i) klimat,
- j) zasoby naturalne,
- k) zabytki,
- l) dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3. Prognoza winna przedstawiać:

- 1) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru,
- 2) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Realizacja celów określonych w studium winna pozwalać na kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno - przestrzennej sprzyjającej zrównoważonemu wykorzystywaniu cech, zasobów i walorów przestrzeni przy jednoczesnym zapewnieniu warunków rozwoju gospodarczego, prowadzącego do wzrostu poziomu i jakości życia oraz zachowania właściwości środowiska dla potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń.

Biorąc jednak pod uwagę istniejące uwarunkowania formalno - prawne (ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) oraz ze względu na układ istniejących i proponowanych struktur funkcjonalno - przestrzennych oraz elementów przyrodniczych i antropogenicznych (społeczno - gospodarczych) nie można uniknąć sytuacji, w których proponowane ustalenia zmiany studium mogą potencjalnie negatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze.

2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie jest aktem prawa miejscowego, a zawiera wskazania o charakterze strategicznym odzwierciedlające politykę przestrzenną samorządu. Wobec powyższego prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenów.

W związku z charakterem i umocowaniem prawnym studium prognoza oddziaływania na środowisko ma zatem charakter silnie spekulatywny, gdyż nie jest możliwe jednoznaczne określenie na ile konsekwentnie będą wprowadzane w życie kierunki działań i zalecenia proponowane w studium.

W niniejszym opracowaniu uwzględniono ww zakres problematyki przy uwzględnieniu skali i szczególności ustaleń studium oraz jego roli w systemie planowania przestrzennego.

Ocena oddziaływania skutków realizacji projektu zmiany studium zmierza do rozpoznania wpływu na środowisko przyrodnicze ustaleń dla poszczególnych stref rozwoju funkcji dominujących oraz terenów. Charakter i wpływ tych oddziaływań na składniki środowiska oceniono uwzględniając intensywność powodowanych przez przekształcenia, czas ich trwania i zasięg przestrzenny. Na podstawie tej oceny dokonano prognozy prawdopodobnych skutków wpływu projektu zmiany studium na środowisko przyrodnicze.

Potencjalne zagrożenia oraz przewidywane skutki realizacji zmiany studium nie są równoznaczne z likwidacją czy wyeliminowaniem wszelkich zagrożeń dla środowiska, jakie mogą w przyszłości powstać w skutek realizacji inwestycji. Na etapie sporządzania prognozy skutków realizacji ustaleń oddziaływania na środowisko zmiany studium zostały zasygnalizowane możliwości wystąpienia zagrożeń, natomiast ich likwidacja lub ograniczenie możliwe będzie na kolejnych etapach, tj. na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub planowania poszczególnych inwestycji i sporządzania dokumentacji w celu uzyskania pozwolenia na budowę.

3. DOKUMENTY WYKORZYSTANE W PROGNOZIE

Prognozę oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węglińiec opracowano z uwzględnieniem i wykorzystaniem następujących dokumentów i materiałów:

1. Projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węglińiec oraz przyjętych w nim założeń ochrony środowiska przyrodniczego.
2. Opracowania ekofizjograficznego do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węglińiec, opracowanie PPU „Witkowski & Sławik” s.c., Strzelin 2014r.
3. Ustaleń obowiązujących na terenie miasta i gminy Węglińiec miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzonych do nich prognoz oddziaływania na środowisko:
 - 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego odcinka szlaku kolejowego „Zebrzydowa – Węglińiec” – uchwalony uchwałą nr 295/XLII/06 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 15 marca 2006 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 86/2006 z dnia 26 kwietnia 2006 r. poz. 1440.
 - 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osady Zielonka - uchwalony uchwałą nr 321/XLV/06 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 29 czerwca 2006 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 189/2006 z dnia 11 września 2006 r. poz. 2837.
 - 3) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu kopalni w osadzie Zielonka (obwód Stary Węglińiec) – uchwalony uchwałą nr 328/XLVI/06 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 17 lipca 2006 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 189/2006 z dnia 11 września 2006 r. poz. 2839
 - 4) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Czerwona Woda – uchwalony uchwałą nr 23/V/07 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 23 stycznia 2007 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 94/2007 z dnia 12 kwietnia 2007 r. poz. 1108.
 - 5) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Stary Węglińiec – uchwalony uchwałą nr 24/V/07 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 23 stycznia 2007 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 107/2007 z dnia 4 maja 2007 r. poz. 1372.
 - 6) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Ruszów – uchwalony uchwałą nr 25/V/07 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 23 stycznia 2007 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 94/2007 z dnia 12 kwietnia 2007 r. poz. 1109.

- 7) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Piaseczna – uchwalony uchwałą nr 87/XIII/07 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 27 września 2007 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 281 z dnia 28 listopada 2007 r. poz. 3431.
 - 8) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie leśniczówki Dębówek – uchwalony uchwałą nr 144/XXII/08 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 25 czerwca 2008 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 222 z dnia 20 sierpnia 2008 r. poz. 2504.
 - 9) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie Zalewu Klików – o powierzchni ok. 41 ha - zatwierdzony uchwałą nr 145/XXII/08 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 25 czerwca 2008 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 222 z dnia 20 sierpnia 2008 r. poz. 2505.
 - 10) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – uchwalony uchwałą nr 153/XXIII/08 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 27 sierpnia 2008 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 266 z dnia 2 października 2008 r. poz. 2852.
 - 11) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osady Okraglica-Rychlinek – uchwalony uchwałą nr 161/XXIV/08 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 30 września 2008 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 294 z dnia 13 listopada 2008 r. poz. 3260.
 - 12) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Jagodzin – uchwalony uchwałą nr 162/XXIV/08 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 30 września 2008 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 294 z dnia 13 listopada 2008 r. poz. 3261.
 - 13) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów leśnych i rolnych gminy Węgliniec – uchwalony uchwałą nr 186/XXVII/08 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 30 grudnia 2008 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 25/2009 z dnia 18 lutego 2009 r. poz. 620.
 - 14) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Kościelna Wieś – uchwalony uchwałą nr 187/XXVII/08 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 30 grudnia 2008 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 25/2009 z dnia 18 lutego 2009 r. poz. 621.
 - 15) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgliniec - uchwalony uchwałą nr 308/XLII/10 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 17 września 2010 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 248/2010 z dnia 27 grudnia 2010 r. poz. 4178.
4. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XLVIII/873/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 roku., zmieniony uchwałą nr XLVIII/1622/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.
 5. Aktualizacja studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim (przyjęta uchwałą Nr 2082/IV/12 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 3 kwietnia 2012 r.),
 6. „Linie i stacje elektroenergetyczne w środowisku człowieka” - zespół autorski: dr inż. Marek Szuba, przy współpracy: dr inż. Jerzy Arciszewski, prof. dr hab. Krzysztof Dołowy, prof. dr hab. Jerzy Duszyński, mgr Jadwiga Dylawerska, dr inż. Marek Jaworski, mgr Ryszard Kowalczyk, dr Witold Lenart, dr hab. inż. Janusz Mięka, Biuro Konsultingowo - Inżynierskie „EKO-MARK”, Wrocław 2005 r.
 7. Strategia Rozwoju Gminy Węgliniec na lata 2007 – 2015, załącznik do Uchwały nr 62/X/07 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 27 czerwca 2007 roku, autor: dr Andrzej Sztando, Węgliniec, czerwiec 2007 r.,

8. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2010 – 2013 z perspektywa na lata 2014 – 2017; opracowanie EKO – LOG Sp. z o.o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań, Poznań, 2010 r.,
9. Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2005-2008 z perspektywa na lata 2009-2012, opracowanie: BBF Sp. Z o.o., ul. Dąbrowskiego 461; 60-451 Poznań; 2005 r.,
10. Prognoza Oddziaływania na Środowisko Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2010 – 2013 z perspektywą na lata 2014 – 2017, autor: Eko – Log Sp. Z o.o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań, Poznań, 2010 r.,
11. Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Zgorzeleckiego na lata 2009– 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016, autor: BBF Sp. z o.o., ul. Dąbrowskiego 461, 60-451 Poznań, styczeń 2010 r.,
12. Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wykonana przez Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej na zamówienie Ministra Środowiska i sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
13. Dane Urzędu Gminy i Miasta Węgliniec.

4. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r. poz. 647, z późn. zm.) Burmistrz sporządza projekt studium uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy. Opracowany projekt jest zatem powiązany z:

- 1) Koncepcją Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przyjętą przez Sejm Rzeczypospolitej dnia 17 listopada 2000r. (Monitor Polski z 2001r. Nr 26, poz. 432), w szczególności w zakresie: systemu obszarów chronionych, w tym polityki kształtowania krajowej sieci ekologicznej, wyznaczenia przestrzeni o wysokich walorach przyrodniczych: obszary NATURA 2000 (SOOS „Uroczyska Borów Dolnośląskich” - PLH080027, SOOP „Bory Dolnośląskie” – PLB020005), Obszary Chronionego Krajobrazu, transmisyjne obszary dolin o największej różnorodności biologicznej – korytarze ekologiczne o randze krajowej, obszary wysokiej ochrony wód podziemnych (Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP nr 315 Zbiornik Chocianów-Gozdnicza, GZWP nr 317 Niecka zewnętrznosudecka Bolesławiec),
- 2) Planem zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, plan został uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XLVIII/873/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 roku., zmieniony uchwałą nr XLVIII/1622/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.

Cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa to:

- 1) umocnienie jego wewnętrznej i zewnętrznej integracji przestrzennej, społeczno-gospodarczej oraz infrastrukturalnej w powiązaniu z sąsiednimi regionami Polski, Czech i Niemiec oraz ukształtowanie Dolnego Śląska jako harmonijnie rozwiniętego, europejskiego regionu węzłowego o wysokim stopniu konkurencyjności i gospodarce opartej na wiedzy;
- 2) zintegrowana ochrona zasobów przyrodniczo-krajobrazowych i racjonalne ich wykorzystanie oraz udostępnienie, a także stworzenie spójnego, regionalnego systemu obszarów chronionych;
- 3) zintegrowana ochrona i rewitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego oraz utrzymanie tożsamości i odrębności kulturowej regionu;
- 4) harmonijny, zintegrowany rozwój przestrzenny i społeczno-gospodarczy oraz integracja Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego jako głównego węzła sieci osadniczej województwa;

- 5) harmonizowanie rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego i aktywne przekształcanie pozostałych elementów systemu osadniczego województwa;
 - 6) efektywne wykorzystanie własnych zasobów województwa dla poprawy jakości życia i standardów zaspokajania potrzeb społeczeństwa;
 - 7) ukształtowanie sprawnych, bezpiecznych systemów transportu i komunikacji, powiązanych z systemem krajowym i europejskim oraz sprawnych, sieci infrastruktury technicznej, zapewniających dostawę wody i energii, właściwą gospodarkę odpadami oraz zapobieganie awariom i negatywnym skutkom klęsk żywiołowych.
- 3) Strategią Rozwoju Gminy Węglińiec na lata 2007-2015, przyjętą uchwałą Rady Miejskiej w Węglińcu nr 62/X/07 z dnia 27 czerwca 2007r.

Wizja rozwoju Gminy Węglińiec z Strategii Rozwoju Gminy Węglińiec na lata 2007-2015 przedstawia się w poszczególnych obszarach aktywności następująco:

I. GOSPODARKA:

Priorytety: naturalne uwarunkowania gminy powodować będą rozwój działalności gospodarczej w obrębie turystyki, rekreacji, pozyskiwania i przetwórstwa drewna oraz produkcji energetycznej z biomasy. Z kolei walory logistyczne sprzyjać będą działalności gospodarczej mieszczącej się w zakresie transportu, spedycji, składowania, konfekcjonowania, montażu półproduktów, handlu hurtowego itp. Gmina będzie także terenem rozwoju innych form działalności gospodarczej, w tym przede wszystkim produkcyjnej, ale mieszczących się w granicach wymogów środowiskowych. Prócz wyżej wymienionych, znacznemu rozwojowi ulegnie sfera usług bytowych i handlu, natomiast rolnictwo będzie pełnić rolę uzupełniającą.

Struktura gospodarcza: Gmina Węglińiec posiadać bardziej polifunkcyjną gospodarkę, niż w chwili obecnej. Zapewni to kontynuację jej rozwoju również w przypadku załamania popytu na produkty/usługi będące wynikiem działalności prowadzonej w ograniczonej liczbie branż. Samorząd gminy prowadzić będzie intensywną politykę gospodarczą skutkującą procesami inwestycyjnymi lokalnych firm, pozyskaniem inwestorów zewnętrznych, ograniczeniem przesłanek przenoszenia się lokalnych firm poza teren gminy, wzrostem skłonności mieszkańców gminy do przedsiębiorczości oraz wzrostem zainteresowania potencjalnych klientów produktami i usługami lokalnych firm. Polityka ta będzie wynikiem nie tylko wynikiem koncepcji władz samorządowych, ale również lokalnego środowiska biznesu, bowiem funkcjonować będzie stały system wzajemnych konsultacji. Na terenie gminy funkcjonować będzie specjalna strefa ekonomiczna lub lokalna strefa aktywności gospodarczej, a w niej co najmniej jeden duży podmiot gospodarczy, stanowiący istotne źródło zatrudnienia dla mieszkańców. Funkcjonować będzie sprawny system promocji gospodarczej gminy. W strukturze przedsiębiorstw dominować będą małe, nieuciążliwe dla środowiska podmioty gospodarcze. Poprawie ulegnie kondycja ekonomiczna i pozycja konkurencyjna lokalnych podmiotów gospodarczych, w czego wyniku pogłębiać się będą procesy inwestycyjne. Lokalne podmioty gospodarcze konkurować będą nie tylko w wymiarze lokalnym, ale również krajowym, a nawet międzynarodowym. Dogodne do prowadzenia działalności gospodarczej warunki lokalne sprzyjać będą ich funkcjonowaniu na rynkach zewnętrznych. Działalność gospodarcza dużych i średnich podmiotów gospodarczych koncentrować się będzie w południowej części gminy. Całość działalności gospodarczej prowadzonej na terenie gminy będzie się mieścić w środowiskowych warunkach brzegowych.

Turystyka i rekreacja

Gmina Węglińiec będzie obszarem rozwijającego się zagospodarowania turystycznego, przez co stanie się istotnym składnikiem „zaplecza turystyczno-rekreacyjnego” regionu. Wzrośnie liczba turystów i osób korzystających rekreacyjnie z walorów gminy, w tym również turystów zagranicznych. Znacząca ich część będzie efektem „przechwycenia” części turystycznego tranzytu komunikacyjnego oraz części ruchu turystycznego z okolicznych,

najpopularniejszych turystycznie miejscowości. Na terenie gminy funkcjonować będą obiekty noclegowe, placówki gastronomiczne, obiekty sportowo-rekreacyjne itp. o standardzie zgodnym z oczekiwaniami klientów. Rozwojowi ulegnie infrastruktura turystyczno-rekreacyjna, w tym trasy piesze, rowerowe, konne i narciarskie; gospodarstwa agroturystyczne, ekoturystyczne, hippiczne; urządzenia do wypoczynku nad wodą. Pozostałe wyposażenie infrastrukturalne (drogi, oznakowanie, parkingi, chodniki, systemy informacji turystycznej itp.) sprawiąć będzie, iż gmina postrzegana będzie jako przyjazna turystyce. Funkcjonować będzie sprawny system promocji turystyczno-rekreacyjnej gminy

Rolnictwo

Rolnictwo w gospodarce Gminy Węgliniec pełnić będzie rolę uzupełniającą. Postępować będzie jego restrukturyzacja polegająca na wzroście udziału działalności średnio i wysoko wyspecjalizowanej. Postępować będzie koncentracja gospodarstw rolnych. Na terenach podmokłych prowadzona będzie produkcja biomasy. Wzrośnie udział produkcji hodowlanej. Zagospodarowana zostanie nieużytkowana dziś i ulegająca dekapitalizacji materialna baza produkcji rolnej. Rozwijać się będzie rolnictwo ekologiczne jako efekt dyskutowania różnic w poziomach degradacji gleb i zanieczyszczenia środowiska w gminie i krajach zachodnioeuropejskich. Wiele gospodarstw rolnych prowadzi będzie działalność agroturystyczną. Gospodarka rolna będzie beneficjentem pomocy unijnej sprzyjającej jej modernizacji. Wzrośnie udział pozarolniczych miejsc pracy na terenach wiejskich gminy.

Rynek pracy

Atrakcyjniejszy niż dziś (różnorodniejszy i głębszy) – będzie lokalny rynek pracy. Nowe miejsca pracy powstaną dzięki rozwojowi sektora usług (w tym głównie turystycznych i rekreacyjnych) oraz rozwojowi działalności produkcyjnej niekolidującej ze sferą środowiskową. Spadnie „opłacalność” świadomego wyboru bezrobocia jako sposobu na życie. Osoby bezrobotne korzystać będą z oferty działań publicznych mających na celu pozyskanie przez nich pracy. Skutkiem ww. obniżeniu ulegnie poziom bezrobocia.

Infrastruktura techniczna

Standard dróg publicznych ulegnie znacznej poprawie. Towarzyszyć im będzie nowa/zmodernizowana infrastruktura okołodrogowa. W sąsiedztwie gminy przebiegać będzie zmodernizowana autostrada A4 połączona z autostradą A18. Wszystkie miejscowości gminy będą wyposażone w infrastrukturę wodociągową, a ujęcia wody będą charakteryzowały się dobrymi parametrami technicznymi. Zgodnie z przyjętą kilka lat wcześniej koncepcją sanitacji gminy, optymalnie rozwiązany zostanie problem ścieków sanitarnych. Cały teren gminy charakteryzował się będzie dostępem do sieci Internet. Strefy aktywności gospodarczej charakteryzować się będą wysokim poziomem wyposażenia infrastrukturalnego.

II. SPOŁECZEŃSTWO

Pomoc społeczna

Rozwinie się sfera różnych form pomocy społecznej. Składać się na nią będą: zintegrowany system przeciwdziałania patologiom społecznym łączący różnorodne działania profilaktyczne i sanacyjne oraz akceptowalny społecznie system wsparcia osób najbardziej potrzebujących. W wyniku działań systemu pomocy społecznej, jej beneficjenci będą wolni (zapewniony byt) i pewni (nieograniczona swoboda i możliwości rozwoju osobistego poprzez pracę). Podstawowymi metodami walki z problemami społecznymi staną się: prewencja patologii społecznych oraz pomoc w ekonomicznym i osobistym usamodzielnieniu. Poprawie ulegnie baza techniczna pomocy społecznej. Ograniczeniu ulegną skutki niepełnosprawności.

Edukacja

Gminny system edukacji będzie charakteryzował się wysokim standardem w zakresie bazy materialnej i metod edukacji. Nastąpi zmiana gminnego systemu edukacji, dzięki której podniesieniu ulegnie stopień efektywności wykorzystywania ograniczonych środków pieniężnych. Wszystkie dzieci i młodzież, niezależnie od pozycji materialnej, będą miały

szansę zdobycia na terenie gminy dobrego wykształcenia do poziomu gimnazjalnego łącznie. Będzie to wynikiem dobrego stanu systemu lokalnej oświaty oraz wsparcia materialnego o charakterze socjalnym i naukowym udzielanego najbardziej potrzebującym i najbardziej uzdolnionym uczniom. Łatwy i powszechny stanie się dostęp uczniów do technik i usług informatycznych. Oprócz działalności edukacyjnej wynikającej z programu nauczania, szkoły realizować będą inne przedsięwzięcia oświatowe oraz działania kulturalne i sportowe. Ponadto, wszyscy uczniowie objęci zostaną monitoringiem psychologicznym, logopedycznym, pediatrycznym i pielęgniarstkiem oraz stosowną opieką. Prowadzona będzie także prewencja patologii oraz edukacja w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Funkcjonować będzie edukacja obywatelska skierowana nie tylko do dzieci i młodzieży szkolnej, ale również do dorosłych mieszkańców gminy.

Kultura

Jedną z cech charakterystycznych dla Gminy Węgliniec będzie bogaty kalendarz przedsięwzięć kulturalnych, wśród których dominować będą cykliczne imprezy ponadlokalne. Wiele spośród przedsięwzięć kulturalnych realizowanych będzie niezależne od samorządu gminnego. W stosunku do nich władze samorządowe przyjmą na siebie rolę promocji i mecenatu. Nie zaniknie jednak rola samorządu jako animatora przedsięwzięć kulturalnych. Dotyczyć to będzie w szczególności środowisk o ograniczonych możliwościach działań w tym zakresie oraz turystycznej lub/i gospodarczej promocji gminy. Znacząca część działalności kulturalnej będzie prowadzona w ramach współpracy transgranicznej. Wyżej wymieniona działalność kulturalna realizowana będzie na bazie nowych/ zmodernizowanych obiektów centrum kultury, domów kultury, świetlic i sali widowiskowej. Zabezpieczony przed zniszczeniem i zapomnieniem zostanie dorobek kulturowy o znaczeniu historycznym.

Sport i rekreacja

Gmina Węgliniec wyposażona będzie w bogatą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną. Łatwy dostęp do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej będą mieli wszyscy zainteresowani. Dotyczy to w szczególności dzieci i młodzieży. Na terenie gminy organizowane będą liczne zawody i imprezy sportowe o różnej randze i w wielu zróżnicowanych dyscyplinach. Wiele z nich korzystać będzie ze

wsparcia władz samorządowych. Władze samorządowe będą aktywnie popularyzować sport i rekreację, traktując je jako drogę do osiągnięcia poprawy poziomu zdrowia mieszkańców, redukcji patologii społecznych oraz podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego.

Bezpieczeństwo publiczne

Gmina Węgliniec charakteryzować się będzie sprawnym systemem ochrony przeciwpożarowej. Gmina Węgliniec charakteryzować się będzie wysokim poziomem bezpieczeństwa publicznego. Poprawa stanu dróg i infrastruktury okołodrogowej przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa komunikacyjnego. Specjalnymi programami prewencji i eliminacji zagrożeń objęte zostaną wszystkie placówki szkolne. Działania prewencyjne staną się podstawową metodą minimalizacji zagrożeń publicznych.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy będą funkcjonowały placówki ochrony zdrowia zabezpieczające zakres podstawowych usług medycznych oraz najczęściej wykorzystywany zakres specjalistycznych usług medycznych. Zapewniony będzie dostęp do specjalistycznej pomocy medycznej poprzedzony stałym rozpoznaniem zapotrzebowania społeczności lokalnej i o zakresie zgodnym z tym zapotrzebowaniem. Samorząd gminy, wraz z placówkami medycznymi i organizacjami społecznymi prowadzi będzie aktywną działalność w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz badań monitoringowych.

Administracja gminna

Władze gminy będą konsekwentnie wdrażały ustalenia, sporządzanych w kilkuletnich odcinkach czasu, strategii rozwoju. Realizacja wielu zadań w nich określonych odbywać się będzie we współpracy z samorządem powiatowym, innymi gminami, podmiotami

gospodarczymi, organizacjami społecznymi i partnerami zagranicznymi. System planistyczny gminy będzie spójny zarówno wewnętrznie (synchronizacja strategii, planów i programów), jak i zewnętrznie (kompatybilność ze strategiami i planami powiatu oraz województwa). Mieszkańcy gminy będą korzystać ze świadczonych szybko i profesjonalnie usług administracyjnych. Wiele z nich będzie można częściowo, a niektóre w całości, zrealizować drogą elektroniczną. Urząd Gminy i Miasta posiadał będzie certyfikat zgodności systemu zarządzania jakością z normą PN EN ISO 9001:2001. Władze gminy będą aktywnie współpracować z organizacjami pozarządowymi oraz z wolontariatem, intensyfikując skuteczność, jakość i efektywność realizacji zadań ustawowych. Gmina nie będzie posiadała mienia niewykorzystywanego, a jednocześnie nieplanowanego do wykorzystania w związku z realizacją własnych zadań. Władze gminy będą współpracować z władzami gmin sąsiednich i powiatu. Współpraca ta będzie prowadzona w zakresie wszystkich zadań gminnych/powiatowych. Będzie ona warunkiem skutecznej realizacji planów zawartych w strategiach tych samorządów. Władze gminne oraz jednostki organizacyjne gminy prowadzić będą aktywną współpracę transgraniczną. Jej efektem będzie pełniejsza realizacja zadań, do których zostały powołane. Samorząd gminy będzie pozyskiwał środki pozabudżetowe, w tym przede wszystkim z funduszy Unii Europejskiej, na realizację zadań własnych. Administracja gminna organizować będzie wspieranie mieszkańców i lokalnych organizacji społecznych w pozyskiwaniu środków z analogicznych źródeł. Samorząd gminy utrzymywał będzie stały kontakt z mieszkańcami. Opinia publiczna i preferencje społeczne będą podlegały stałemu monitoringowi. Dzięki temu władze gminy będą mogły właściwie i na bieżąco reagować na pojawiające się problemy i precyzyjnie podejmować decyzje długoterminowe. Poprawie ulegnie standard bazy materialnej Urzędu Gminy i Miasta oraz warunki pracy pracowników administracji samorządowej.

Przestrzeń

W strukturze przestrzennej Węglińca pojawi się centrum, które będzie pełnił funkcję „salonu miasta”. Podmioty zlokalizowane w tym miejscu grupować będą różne rodzaje działalności charakterystyczne dla funkcji śródmiejskiej. Wszystkie miejscowości gminy posiadać będą aktualne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Poprawie ulegnie poziom estetyki zarówno obiektów prywatnych, jak i publicznych.

Cechy społeczne

Wzrastać będzie poziom zamożności społeczeństwa gminy, przy czym odbywać się to będzie poprzez wzrost udziału w nim klasy średniej oraz stopniową poprawę warunków materialnych osób najniższej dziś zarabiających. Nie będą występować ujemne trendy migracyjne. Wynikać to będzie z poprawy dostępności pracy, lepszych niż dziś warunków prowadzenia działalności gospodarczej, a także z podniesienia poziomu warunków zamieszkania i obsługi. Nastąpi zmiana świadomości społecznej mieszkańców gminy polegająca na uznaniu Gminy Węglińca za własną małą ojczyznę, w której istnieje wysokie prawdopodobieństwo na realizację własnych celów życiowych.

III. ŚRODOWISKO

Ekosystem

Ekosystem Gminy Węglińca, podobnie jak dziś, charakteryzował się będzie wysokim poziomem zalesienia, bogatą i różnorodną fauną i florą, czystym powietrzem oraz czystymi wodami.

Poszanowanie zasad ekorozwoju

Władze samorządowe kierować się będą w swych decyzjach zasadami rozwoju zrównoważonego. Dzięki temu, Gmina Węglińca stanie się obszarem charakteryzującym się wysoką jakością wszystkich składników środowiska naturalnego. Gmina stanie się obszarem, o co najmniej dostatecznej świadomości ekologicznej jej Użytkowników. Poszanowanie zasad ekorozwoju będzie ważnym elementem decyzji podejmowanych przez podmioty gospodarcze i mieszkańców gminy. Szanowana będzie również harmonia krajobrazu. Wdrażanie zasad

ekorozwoju będzie także wynikiem działań prowadzonych na szczeblu powiatowym, często inspirowanych i promowanych przez władze gminne.

Organizacyjne i materialne systemy prewencji

Podstawowymi elementami systemu materialno-organizacyjnego zabezpieczającego środowisko przed zanieczyszczeniami będą: kompleksowa gospodarka odpadami, zbiorczy system kanalizacji i indywidualnych oczyszczalni oraz proekologiczne rozwiązania grzewcze. Ich uzupełnieniem będą elementy energetyki bazującej na źródłach odnawialnych. Obowiązywać będą prośrodowiskowe akty prawa lokalnego regulujące gospodarkę odpadami i wspierające rozwój zachowań proekologicznych. W ich wyniku znacząco zmniejszy się wolumen zanieczyszczeń przedostających się do środowiska naturalnego. System prawnych form ochrony przyrody chronił będzie najcenniejsze ekosystemy. Dopuszczalny będzie jednak ograniczony rozwój proturystycznej działalności na terenach prawnie chronionych pod warunkiem zapewnienia ochrony tych ekosystemów. Zarówno podmioty gospodarcze, jak i osoby fizyczne objęte będą stałym monitoringiem w zakresie wytwarzania i postępowania z odpadami.

Sanacja ekosystemów

Odtworzeniu poddane zostaną zdegradowane fragmenty ekosystemów lub całe ekosystemy. Chodzi tu przede wszystkim tereny punktowych skażeń. W wyniku ograniczenia emisji zanieczyszczeń część ekosystemów ulegnie odbudowie samoistnej. Zalesieniom poddawane będą nieużytki oraz grunty zdegradowane ekologicznie. Nie będzie występować zjawisko nielegalnych składowisk odpadów.

Redukcja zanieczyszczeń

Zmniejszeniu ulegnie wolumen powstających na terenie gminy odpadów komunalnych. Ograniczony zostanie negatywny wpływ odpadów na środowisko naturalne. Upowszechniona będzie selekcja odpadów i związany z nią odzysk odpadów możliwych do ponownego wykorzystania. Proces ten obejmował będzie także powszechne przetwarzanie odpadów biodegradowalnych w kompostowniach. Wszyscy mieszkańcy gminy będą objęci zorganizowaną zbiórką odpadów.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTALONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM LUB KRAJOWYM

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych. W przyjętej w dniu 23 kwietnia 2009r. przez Parlament Europejski i Radę dyrektywie 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych ustalono szereg zadań dla państw członkowskich UE, w szczególności: wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych, obowiązkowe ustalanie krajowych celów w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto i w odniesieniu do udziału energii ze źródeł odnawialnych w transporcie oraz zasady dotyczące: statystycznych przekazów określonej ilości energii z OZE między państwami członkowskimi, wspólnych projektów między państwami członkowskimi i z państwami trzecimi, gwarancji pochodzenia, procedur administracyjnych, informacji i szkoleń, dostępu energii ze źródeł odnawialnych do sieci elektroenergetycznej oraz kryteriów zrównoważonego rozwoju dla biopaliw i biopłynów.

Spośród dokumentów ustanawianych na szczeblu krajowym szczególnie ważnym dla ochrony środowiska dokumentem jest „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą

do roku 2016”, gdzie wyróżnia się aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym jako jedno z działań systemowych. W dokumencie tym wskazuje się m.in. na uwzględnienie w planowaniu przestrzennym wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węgliniec uwzględnia się te wymagania przez wskazanie występujących na terenie Gminy Węgliniec obszarów sieci NATURA 2000 oraz Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GWZP).

Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii jest jednym z najważniejszych kierunków „Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku”, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. Uszczegółowienie planów wykorzystania OZE dokonano w przyjętym w grudniu 2010 r. „Krajowym planie działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych”. W dokumencie tym Polska zobowiązała się do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii końcowej brutto do poziomu 15,5%.

Polityka ekologiczna Gminy Węgliniec określona została w dokumencie Pt. „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2010 – 2013 z perspektywą na lata 2014 – 2017”. Program ten definiuje zadania z zakresu poprawy ochrony środowiska.

Długoterminowy cel ww programu jest zgodny z misją gminy miasta Węgliniec: „Przyjmuje się, iż celem rozwoju przestrzennego miasta i gminy Węgliniec jest powiązanie funkcji miasta i gminy z kierunkami rozwoju wynikającymi z procesu integracji europejskiej oraz położenia obszaru w strefie silnych powiązań transgranicznych istotnych o znaczeniu krajowym i regionalnym”. Celem nadrzędnym rozwoju miasta i gminy Węgliniec jest: „Celem nadrzędnym rozwoju gminy i miasta Węgliniec jest zintegrowany rozwój zgodny z wymogami ochrony środowiska. Cel ten jest zgodny z wizją rozwoju powiatu zgorzeleckiego oraz województwa dolnośląskiego.

Projekt zmiany Studium wychodzi również naprzeciw zapotrzebowaniu na pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, przy czym ze względu na lokalne i regionalne uwarunkowania na terenie Gminy Węgliniec dominować będzie pozyskiwanie energii z instalacji fotowoltaicznych, instalacji do produkcji energii z biomasy, biogazowni oraz geotermii. Generalnie na terenie Gminy Węgliniec przyjęto zakaz lokalizacji turbin wiatrowych o mocy większej niż 100 kW.

6. CHARAKTERYSTYKA ZMIANY SUIKZP GMINY WĘGLINIEC

Projektem zmiany studium objęty jest cały obszar Gminy Węgliniec, o łącznej powierzchni 338,44 km².

Ustalenia rysunkowe projektu zmiany studium przedstawione zostały na załączniku graficznym w skali 1 : 10 000.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015r. poz.199) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy opracowuje się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Studium określa przestrzenne uwarunkowania i kierunki rozwoju gminy. Kierunki rozwoju gminy w innych aspektach określają też inne dokumenty, wśród których do najważniejszych należy zaliczyć strategię rozwoju gminy. Rada Miejska w Węglińcu przyjęła Strategię Rozwoju Gminy Węgliniec na lata 2007-2015 uchwałą Nr 62/X/07 z dnia 27 czerwca 2007r.

Niniejsze opracowanie jest zmianą „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec” przyjętego przez Radę Gminy i Miasta Węgliniec uchwałą nr 46/VIII/03 z dnia 8 maja 2003 r.

Podstawowymi przesłankami braku aktualności dotychczas obowiązującego studium są:

- 1) zmiana przepisów o planowaniu przestrzennym – studium z 2003r. opracowane zostało na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r., nowa ustawa z dnia 27 marca 2003r. oraz jej kolejne zmiany (ostatni tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 199) wprowadziła dodatkowe wymagania zakresu ustaleń studium,
- 2) zmiany w faktycznym zagospodarowaniu terenów – pojawiły się nowe elementy infrastruktury technicznej i komunikacji, wyznaczono nowe obszary chronione, nowe tereny eksploatacji złóż, pojawiła się problematyka odnawialnych źródeł energii.

Dodatkowo w trakcie obowiązywania studium z 2003r. składane były wnioski dotyczące zagospodarowania terenów składane przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze, wskazujące na nowe możliwości i potrzeby rozwoju gospodarczego gminy i regionu.

Na podstawie przeprowadzonej analizy uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego, obecnego zainwestowania oraz istniejącej, i projektowanej infrastruktury technicznej, i układu komunikacyjnego w projekcie zmiany studium określono główne kierunki rozwoju przestrzennego.

Na rysunku studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” oraz w części tekstowej pt.: „Kierunki rozwoju” wyznaczono strefy rozwoju przestrzennego podzielone na następujące kategorie funkcji dominujących:

1. **MM** - strefa rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy miejskiej,
2. **M** - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej,
3. **MU** - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej,
4. **MUT** - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowych i rekreacyjno-wypoczynkowych,
5. **U** - strefa rozwoju funkcji usługowej,
6. **UP** - tereny usług publicznych,
7. **UKr** - tereny usług kultu religijnego,
8. **AG** - strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej,
9. **PG** - tereny eksploatacji złóż,
10. **US** - tereny usług sportu i rekreacji,

11. **USR** - strefa rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych,
12. **UZL** – tereny obsługi gospodarki leśnej
13. **ZP** - tereny zieleni urządzonej,
14. **ZC** - tereny cmentarzy,
15. **R** - tereny rolne z możliwością zabudowy siedliskowej
16. **R** - tereny rolne z zakazem zabudowy
17. **ZL** - tereny leśne,
18. **WS** - tereny wód powierzchniowych,
19. **K** - tereny infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków,
20. **W** - tereny infrastruktury technicznej – zaopatrzenie w wodę,
21. **E** - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń elektroenergetycznych,
22. **G** - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń zaopatrzenia w gaz,
23. **KK** - tereny kolejowe,

W studium uwzględniono następujące prawne formy ochrony przyrody:

- 2) Rezerwat „Torfowisko pod Węglińcem” - utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski nr 81 z 1959 r., poz. 429).
- 3) Rezerwat "Wrzosiec koło Piasecznej” - utworzony Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 2 grudnia 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Wrzosiec koło Piasecznej"(Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2005 r., Nr 261, poz. 4583).
- 4) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Uroczyska Borów Dolnośląskich” (kod obszaru PLH020072) – obszar zajmuje powierzchnię 12 227,39 ha, położony jest w zachodniej oraz północno-zachodniej części Borów Dolnośląskich.
- 5) Bory Dolnośląskie (kod obszaru PLB020005) - Bory Dolnośląskie obejmują jeden z największych w Polsce zwartych kompleksów leśnych, położony w dorzeczu Odry, z główną rzeką regionu Bóbr, do którego uchodzą Kwisa, Czarna Wielka i Czarna Mała.
- 6) „Przyjełkowisko koło Gozdnicy” (kod obszaru PLH080055) – obejmującego powierzchnię 1767.7 ha, w większości na terenie województwa lubuskiego. Na terenie Gminy Węglińiec występuje w północno-zachodniej części gminy, w rejonie osady Polana.

Na terenie Gminy Węglińiec określone zostały następujące konserwatorskie strefy ochrony historycznych układów ruralistycznych:

- 1) strefa ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu przestrzennego:
 - a) wyznaczona na terenie miasta Węglińiec oraz miejscowości: Czerwona Woda, Ruszów i Stary Węglińiec, w której obowiązują następujące ustalenia i uwarunkowania konserwatorskie:
 - należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego, tj. rozplanowanie dróg, ulic i placów, przebieg linii zabudowy, kompozycję wnętrz urbanistycznych i ruralistycznych, poszczególne obiekty oraz zespoły zabudowy o walorach historycznych, kompozycję historycznej zieleni,
 - obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu,
 - przy rozbudowach, przebudowach i remontach obiektów w strefie ochrony konserwatorskiej wymagane jest dostosowanie do walorów architektonicznych otoczenia i walorów krajobrazowych wsi; należy stosować materiały elewacyjne zgodne z lokalną historyczną tradycją budowlaną; należy zachowywać starodrzew i dążyć do uzupełnienia alei drzew wzdłuż dróg.
 - nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły,

- w tym: podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów okiennych i drzwiowych oraz nawiązywać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji budowlanej,
- formą, materiałem i wysokością ogrodzeń należy nawiązywać do istniejących historycznych ogrodzeń na terenie miejscowości, wyklucza się możliwość stosowania monolitycznych ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych,
 - należy zachować historyczne, kamienne nawierzchnie ulic, placów i chodników,
 - wszelka działalność inwestycyjna winna uwzględniać istniejące związki przestrzenne i planistyczne,
 - obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne w odniesieniu do historycznego układu przestrzennego, obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, przyrodniczych elementów krajobrazu oraz historycznej infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego (z uwzględnieniem wymagań współczesnych przepisów odrębnych w zakresie parametrów sieci zaopatrzenia w wodę, odbioru ścieków, zaopatrzenia w gaz, energię elektryczną i telekomunikacji),
 - należy preferować inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalania istniejących relacji oraz pod warunkiem, że nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu i obszaru,
 - inwestycje związane z modernizacją, rozbudową, przebudową istniejących obiektów wymagają uwzględnienia warunków kształtowania nowej zabudowy w obszarze strefy ochrony konserwatorskiej oraz zasad zachowania ładu przestrzennego; budynek po rozbudowie powinien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią,
 - nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,
 - należy stosować dachy symetryczne, o kącie nachylenia połaci dachowych powyżej 35°, z dopuszczeniem wzbogacenia form dachu przez wprowadzenie świetlików lub lukarn,
 - należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachów dachówką w kolorze ceglastym; w obiektach historycznych, które posiadały inny rodzaj pokrycia niż ceramiczne należy stosować pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu,
 - kolorystyka obiektów winna uwzględniać historyczne walory otoczenia oraz rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej danej miejscowości,
 - elewacje należy kształtować w nawiązaniu do rozwiązań stosowanych w budynkach historycznych o zachowanych walorach architektonicznych w zakresie podziałów, detalu, kolorystyki, użytych materiałów elewacyjnych – wymagane elewacje tynkowane lub ceglane,
 - ustala się zakaz stosowania elewacji z tworzyw sztucznych typu „sidding”,
 - ustala się zakaz lokalizacji dominant architektonicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru,
 - wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne oraz zagospodarowanie terenów należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków.
- 2) obiekty wpisane do rejestru zabytków: niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granicy strefy ochrony konserwatorskiej, obowiązują następujące ustalenia
- działania inwestycyjne należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków,
 - obowiązuje priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich,
 - należy dążyć do pełnej rewaloryzacji obiektów oraz ich bezpośredniego otoczenia,
 - należy zachować lub odtworzyć historyczną bryłę; kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane i kolorystykę,

- należy utrzymać, a w zniszczonych fragmentach odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
 - należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku; należy utrzymać lub odtworzyć oryginalną stolarkę okien i drzwi.
- 3) obiekty ujęte w ewidencji zabytków: niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granicy strefy ochrony konserwatorskiej, obowiązują następujące ustalenia:
- należy zachować bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
 - należy utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
 - należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów okiennych zgodnie z historycznym wizerunkiem budynku; należy utrzymać lub odtworzyć wygląd oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej w widoku zewnętrznym,
 - w przypadku konieczności przebicia nowych otworów okiennych należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
 - należy stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne, tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych,
 - ustala się zakaz stosowania elewacji z tworzyw sztucznych typu „sidding”,
 - należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachów dachówką w kolorze ceglonym; w obiektach, które posiadały inny rodzaj pokrycia niż ceramiczne należy stosować pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu,
 - elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektu,
 - wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne przy obiektach zabytkowych należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków.
- 4) dla historycznych urządzeń technicznych oraz dzieł inżynierskich (lub ich zespołów) niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granicy strefy ochrony konserwatorskiej, określa się dodatkowo następujące ustalenia:
- należy zachować ww urządzenia i obiekty wraz z najbliższym otoczeniem;
 - wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne na ww urządzeniach i obiektach wraz z najbliższym otoczeniem należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków.
- 5) dla zabytkowych układów zieleni, w tym w szczególności dla: założenia zieleni komponowanej (parki, ogrody, skwery i zieleńce ukształtowane przez człowieka), cmentarzy powstałych przed 1945 r., szpalerów, alej oraz pojedynczych drzew pomnikowych, niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granic strefy ochrony konserwatorskiej, określa się dodatkowo następujące ustalenia:
- należy zachować ich funkcje zieleni, z dopuszczeniem rekreacji,
 - założenia należy uporządkować, wskazana jest ich rewaloryzacja,
 - w przypadku szpalerów drzew i alei należy sukcesywnie usuwać chore drzewa i uzupełniać nasadzeniami właściwych gatunków,
 - rewaloryzacja zabytkowych układów zieleni oraz wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków.
- 6) wszelkie przedmioty pozyskane podczas prac ziemnych lub odkryte jako przypadkowe znalezisko, co do których istnieje przypuszczenie, iż są zabytkiem, podlegają ochronie prawnej zgodnie z przepisami odrębnymi. Postępowanie z przedmiotami lub obiektami o cechach zabytkowych odkrytymi podczas prowadzenia robót budowlanych lub prac ziemnych należy prowadzić z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych.

Do najważniejszych zadań w zakresie rozwoju układu komunikacyjnego na terenie Gminy Węgliniec zaliczono:

- 1) Droga krajowa nr 94 – relacji D/Granica Państwa-Jędrzychowice-Bolesławiec-Krzywa-Wrocław-Prądy-Nogowczyce-Gliwice-Katowice-Chrzanów-Kraków-Tarnów-Rzeszów-Jarosław-Radymno-Korczowa-Granica Państwa/U – zachowanie parametrów drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego (KDGP)
- 2) Drogi wojewódzkie:
 - a) nr 296 - relacji Kozuchów (DW283) - Żagań - Iłowa - gr. województwa - Kościelna Wieś - Ruszów – Stary Węgliniec - Węgliniec - A4 (węzeł Godziszów) - Henryków Lubański - Lubań (DK30) – zachowanie parametrów drogi klasy głównej KDG,
 - na rysunku studium zaznaczono orientacyjny przebieg obejść drogowych drogi nr 296 w miejscowościach Czerwona Woda, Węgliniec, Stary Węgliniec, Ruszów, Kościelna Wieś, uwzględniony w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - w celu zachowania możliwości realizacji obejść drogowych należy przeznaczać na cele rolne lub leśne z zakazem zabudowy,
 - dopuszcza się modernizację drogi nr 296 w obecnych granicach pasa drogowego,
 - b) nr 350 - relacji Łęknica (DK12) - Przewóz - (po DK27) - Gozdnicza - gr. województwa - Ruszów - (po DW296) - Osiecznica - Kliczków - Bolesławiec (DK94) – zachowanie parametrów drogi klasy głównej KDG,
 - c) nr 351 - relacji Jagodzin (DW296) - Pieńsk - Zgorzelec - Jędrzychowice - (DK94) – zachowanie parametrów drogi klasy głównej KDG j.

Pozostałe drogi publiczne: powiatowe i gminne, o funkcjach i parametrach dróg zbiorczych, lokalnych i dojazdowych(KDZ, KDL i KDD) wymagają działań modernizacyjnych w miarę możliwości finansowych ich zarządców. Do szczególnie istotnych zadań w tym zakresie należy podnoszenie parametrów dróg do odpowiednich klas technicznych przez poszerzanie jezdni, utwardzanie poboczy, korekty geometrii zakrętów.

Przez teren Gminy Węgliniec przebiegają następujące linie kolejowe:

- 1) Nr 278 (E-30, CE-30/C-59/1)– Węgliniec – Zgorzelec: linia magistralna, państwowa. Linia o priorytecie pasażerskim.
- 2) Nr 279 Lubań – Węgliniec: pierwszorzędna. Linia o priorytecie towarowym.
- 3) Nr 282 (E-30) Miłkowice – Węgliniec –Żary: linia magistralna, państwowa. Linia o priorytecie pasażerskim.
- 4) Nr 295 Węgliniec – Bielawa Dolna: pierwszorzędna, państwowa. Linia o priorytecie towarowym.
- 5) Nr 339 Ruszów – Gozdnicza – linie nieczynna.
- 6) Nr 975 Węgliniec SKP – Węgliniec WG: pierwszorzędna.

Ponadto na terenie Gminy Węgliniec znajdują się odcinki rozebranych linii kolejowych: Węgliniec-Zielonka (bocznica kolejowa) i Węgliniec Dworzec Mały – Czerwona Woda.

Studium przewiduje zachowanie istniejących czynnych linii kolejowych oraz funkcji węzła kolejowego w Węglińcu. Dopuszcza się reaktywację nieczynnych odcinków linii kolejowych.

W odniesieniu zlikwidowanych odcinków torowisk kolejowych oraz obiektów kolejowych występujących na terenie Gminy Węgliniec dopuszcza się w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przeznaczyć je na cele inwestycyjne np. zabudowę mieszkaniową (adaptacje istniejącej zabudowy), mieszkaniowo-usługową, usługową, produkcyjną (w tym bazy, składy i magazyny), infrastrukturę techniczną i obsługę komunalną, komunikację, tereny rolne, tereny leśne lub zielenią urządzoną.

W najbliższych latach przewiduje się następujące działania w zakresie infrastruktury komunalnej związanej z zaopatrzeniem w wodę:

- 1) modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Węglińcu i Ruszowie.
- 2) rozbudowa ujęcia wody w Węglińcu w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostawy wody,
- 3) modernizacja i rozbudowa istniejących sieci w celu zaopatrzenia terenów istniejącej i planowanej zabudowy.

W zakresie infrastruktury komunalnej związanej z urządzeniami kanalizacyjnymi w najbliższych latach przewiduje się w miarę możliwości finansowych i technicznych, rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej. Na terenach oddalonych od istniejącej sieci kanalizacyjnej, dla których realizacja sieci grawitacyjnej lub tłocznej będzie nieopłacalna ekonomicznie i technologicznie dopuszcza się realizację indywidualnych urządzeń gromadzenia i utylizacji ścieków, zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych. W studium wyznaczone zostały tereny niezbędne do realizacji urządzeń związanych z zagospodarowaniem i utylizacją ścieków (pompownie i oczyszczalnie ścieków).

W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych dopuszcza się możliwość budowy sieci kanalizacji deszczowej z odprowadzeniem wód deszczowych do naturalnych odbiorników (cieków wodnych) po ich podczyszczeniu. Cieki te powinny być systematycznie konserwowane i modernizowane przez ich oczyszczanie i wzmacnianie skarp. W ramach potrzeb istniejący układ cieków wodnych może być rozbudowywany.

Jako odbiorniki wód opadowych i roztopowych z terenów sąsiadujących o innych funkcjach, nie mogą być wykorzystywane:

- a) rowy odwadniające drogi kołowe,
- b) rowy odwadniające tereny kolejowe.

Dopuszcza się przebudowę, zarurowanie lub wykonywanie nowych odcinków urządzeń melioracji wodnych, zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych.

W zakresie gospodarki odpadami przewiduje się utrzymanie obecnego systemu polegającego na selektywnej zbiórce odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych i gminnych oraz na składowaniu ich na wysypisku w Lubaniu, na bazie którego powstało Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami. Na terenie gminy jest.

Na terenie Gminy Węglińiec znajdują się gazowe sieci przesyłowe oraz obiekty z nimi związane. Przez teren gminy przebiegają następujące sieci przesyłowe:

- 1) gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 PN 8,4 MPa relacji Granica Państwa–Jeleniów.
- 2) gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 PN 6,3 MPa relacji Załęcze-Zgorzelec.
- 3) gazociąg wysokiego ciśnienia 8,4MPa relacji terminal LNG gazociąg Lasów – Jeleniów.

Na terenie miasta Węglińiec pomimo przebiegających przez jej teren sieci gazowych nie ma dystrybucyjnej sieci gazowniczej, a tym samym mieszkańcy są zmuszeni do korzystania z gazu płynnego w butlach lub zbiornikach indywidualnych. Zaopatrzenie gminy Węglińiec w gaz ziemny powinno być poprzedzone analizą, z której wynikać będzie zasadność realizacji inwestycji (uzyskanie opłacalnych wskaźników ekonomicznych).

Realizacja sieci gazowej, po stwierdzeniu opłacalności inwestowania, wymaga uzyskania technicznych warunków przyłączenia i podpisania umowy przyłączeniowej zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

Na terenie całej gminy, w tym na terenach projektowanej zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej poza zasięgiem istniejącej obecnie sieci gazowej dopuszcza się korzystanie z indywidualnych instalacji i zbiorników w gaz płynny.

Na terenie Gminy Węgliniec przewiduje się w odniesieniu do sieci i urządzeń elektroenergetycznych:

- 1) napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć NN 220 kV relacji Mikułowa – Leśniów (D-221) – przewiduje się utrzymanie istniejącej linii NN 220 kV oraz jej modernizację i przebudowę na linię 400 kV, względnie na linię wielotorową wielonapięciową
- 2) napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Pieńsk – Czerwona Woda (LS-329) - przewiduje się utrzymanie istniejącej linii WN 110 kV oraz jej modernizację,
- 3) Główny Punkt zasilania (GPZ) w Czerwonej Wodzie - przewiduje się utrzymanie obiektu oraz jego modernizację,
- 4) zaleca się docelowo kablowanie napowietrznych odcinków sieci elektroenergetycznej niskiego napięcia, zwłaszcza wśród istniejącej zabudowy,

W związku z potrzebą stworzenia warunków dla rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii jako proekologiczne przedsięwzięcia w środowisku, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Węgliniec określono warunki lokalizacji obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej o mocy mniejszej i przekraczającej 100 kW. Studium dopuszcza na terenie Gminy Węgliniec lokalizację obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej na następujących zasadach:

- 1) obiekty i urządzenia o mocy mniejszej niż 100 kW: na terenie całej gminy,
- 2) obiekty i urządzenia o mocy większej niż 100 kW:
 - a) ustala się zakaz lokalizacji turbin elektrowni wiatrowych o mocy większej niż 100 kW na terenie całej gminy;
 - b) w granicach wskazanych terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej) oznaczonych na rysunku studium dopuszcza się:
 - lokalizację zespołów ogniw fotowoltaicznych jako samodzielne instalacje do produkcji energii elektrycznej lub jako urządzenia lokalizowane na dachach obiektów produkcyjnych lub usługowych,
 - lokalizację instalacji do produkcji energii z biomasy,
 - biogazownie lokalizowane w odległościach nie mniejszych niż 500 m od granic terenów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej (M), mieszkaniowo-usługowej (MU) i usług publicznych (UP),
 - lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.
 - b) w granicach terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej) i studium dopuszcza się:
 - lokalizację instalacji do produkcji energii z biomasy,
 - lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.

Na rysunku zmiany studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” wyznacza się obszary rozmieszczenia obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100 kW z wykorzystaniem zespołów ogniw fotowoltaicznych, których granice są jednocześnie granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

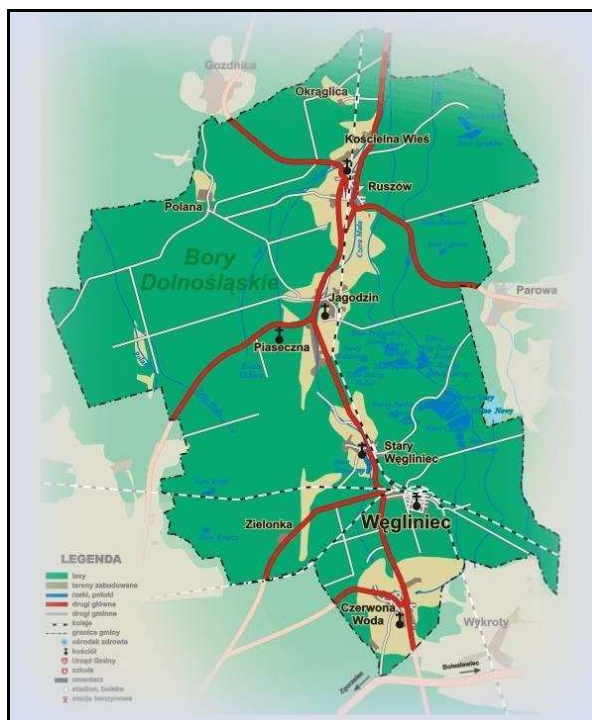
W strefach ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu dopuszcza się zagospodarowanie terenów zgodnie z ustaleniami studium dla strefy rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej (AG).

Ze względu na stosunkowo małe zasoby wodne i niekorzystne charakterystyki wód płynących przez teren Gminy Węgliniec nie przewiduje się wskazania lokalizacji elektrowni wykorzystujących energię kinetyczną wód. Największa rzeka na terenie gminy, Czarna Mała, praktycznie na całym

odcinku płynie przez lasy i obszary objęte ochroną przyrodniczą, co stanowi ograniczenie dla rozwoju tej formy pozyskiwania energii.

7. STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

7.1 Położenie Gminy Węgliniec

Rys.1 Gmina Węgliniec

Gmina Węgliniec położona jest na północnym skraju województwa dolnośląskiego w pobliżu zachodniej granicy Polski, w powiecie zgorzeleckim. Gmina zajmuje obszar o powierzchni 338,44 km², co stanowi 1,69 % powierzchni województwa.

Gmina Węgliniec graniczy z:

- Województwem Lubuskim od północy,
- Gminą Osiecznica (Powiat Bolesławiecki) od wschodu,
- Gminą Nowogrodzic (Powiat Bolesławiecki) od południowego –wschodu,
- Gminą Pieńsk od południa i zachodu.

Administracyjnie gmina Węgliniec składa się z miasta Węgliniec oraz siedmiu sołectw: Ruszów, Kościelna Wieś, Jagodzina, Piaseczna, Stary Węgliniec, Czerwona Woda, Zielonka oraz trzech osad: Dębówek, Polana, Okraglica. Gmina Węgliniec jest największą terytorialnie gminą w powiecie zgorzeleckim.

Około 82% powierzchni gminy stanowią lasy, przede wszystkim sosnowe, które dostarczają surowca dla przemysłu drzewnego, przetwórstwa runa leśnego i gospodarki łowieckiej. Na terenie Gminy występują również lasy bukowe oraz mieszane. Charakterystycznym elementem krajobrazu wokół Węglińca są śródleśne stawy hodowlane, opuszczone stawy i oczka wodne, gdzie występują stanowiska unikatowych roślin torfowiskowych. Stawy te są również ostoją ptactwa m.in. głuszca, cietrzewia, bielika oraz bociana. Okolice Węglińca i Ruszowa to także tereny łowieckie.

7.2 Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Przez teren gminy przebiega granica głównych jednostek fizycznogeograficznych, powodując znaczne różnice między północną i środkową, a południową częścią gminy. Rzeźba i budowa geologiczna części północnej i środkowej jest są związana w całości z utworami i procesami plejstoceńskimi i holoceniowymi, natomiast w budowie geologicznej południowej części gminy zaznaczają się utwory starsze.

Gmina Węgliniec, według podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego (1994r.) położona jest w obrębie następujących jednostek:

Część północna i środkowa gminy:

- megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa,
- prowincja: Niż Środkowoeuropejski,
- podprowincja: Nizina Sasko- Łużycka (317) ,
- makroregion: Nizina Śląsko- Łużycka(317.7),
- mezoregion: Bory Dolnośląskie (317.74),
- mikroregion: Równina Węgliniecka (318.74).

Część południowa gminy:

- megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa,
- prowincja: Masyw Czeski,
- podprowincja: Sudety z Przedgórzem Sudeckim (332) ,
- makroregion: Pogórze Zachodniosudeckie (332.2),
- mezoregion: Pogórze Izerskie (332.26).

Obszar objęty opracowaniem posiada zróżnicowaną i skomplikowaną budowę geologiczną. Cały jej obszar położony jest w obrębie bloku dolnośląskiego, należącego do obszaru fałdowań paleozoicznych utworzonego przez Sudety wraz z Blokiem Przed-sudeckim.

Teren opracowania położony jest na 2 mezoregionach wg podziału geograficznego Polski J. Kondrackiego:

1. **Pogórze Izerskie** - północne przedpole Gór Izerskich, jest rozległą częścią makroregionu Pogórza Zachodniosudeckiego pomiędzy Obniżeniem Żytawsko-Zgorzeleckim na zachodzie, doliną Bobru na wschodzie, Górami Izerskimi na południu, a Borami Dolnośląskimi na północy. Podłoże większej części Pogórza Izerskiego stanowi blok karkonosko-izerski.
2. **Bory Dolnośląskie** - są częścią makroregionu Niziny Śląsko-Łużyckiej, położoną między czołowomorenowymi Wzniesieniami Żarskimi i Wzgórzami Dalkowskimi od północy a Pogórzem Izerskim od południa. Od strony zachodniej sąsiadują z położonymi w Niemczech Borami Mużakowskimi i Równiną Górnołużycką, od strony wschodniej z Równiną Szprotawską, Wysoczyzną Lubińską, Równiną Legnicką i Równiną Chojnowską, zaliczonymi również do Niziny Śląsko-Łużyckiej.

Najstarszymi utworami geologicznymi występujące w podłożu na całym terenie są piaskowce kwarcowe górnokredowe. Stanowią nieliczne przykłady skał masywnych odsłaniających się na powierzchni na terenie gminy. Piaskowce kwarcowe składają się głównie z dobrze obtoczonych i wysortowanych ziaren kwarcu. Piaskowce kwarcowe o spoiwie krzemionkowym, które uległy rekrytalizacji, zwane są piaskowcami kwarcytowymi lub ortokwarcytami. Są to skały bardzo odporne na wietrzenie, z których powstają silnie szkieletowe, płytkie i bardzo ubogie gleby. Natomiast drobno i średnioziarniste piaskowce kwarcowe są przeważnie słabo spokojne spoiwem krzemionkowym, rzadziej ilastym. Łatwo wietrzeją, rozpadając się na piasek.

Najpospolitszymi utworami powierzchniowymi na terenie gminy są różnego wieku i genezy piaski i żwiry z zawartością frakcji pylastej i drobnoziarnistej oraz zwietrzałych skałeni.

W holocenie powstały osady rzeczne t.j. żwiry, piaski oraz osady torfowiskowe – torfy, które zlegają w lokalnych zagłębieniach. Podczas zlodowacenia środkowopolskiego nagromadziły się olbrzymie masy piasków przepłukanych przez wody topniejącego lądolodu.

Charakterystyczną cechą krajobrazu obszaru opracowania jest znaczna ilość stawów rozsianych wśród rozległych lasów oraz występowanie śródleśnych torfowisk i wydm śródłądowych.

Opisywany obszar znajduje się w obrębie niecki północnosudeckiej. Na jej terenie skały krystaliczne metamorfiku kaczawskiego występują na znacznych głębokościach przykryte przez młodsze serie osadowe. Niecka północnosudecka to rozległa jednostka geologiczna (tektoniczna) w północno-zachodniej części Sudetów. Skały wypełniające nieckę północnosudecką budują podłoże części Gór Kaczawskich, Pogórza Kaczawskiego i **Pogórza Izerskiego**, a w części północno-zachodniej również **Niziny Śląsko-Łużyckiej (Borów Dolnośląskich)**. Zbudowana jest ze skał osadowych i skał wulkanicznych, powstałych w okresie od górnego karbonu do górnej kredy. Utwory wypełniające nieckę północnosudecką przykryte są na zachodzie osadami miocenu i pliocenu. Lokalnie przebijają je trzeciorzędowe bazalty, należące do środkowoeuropejskiej prowincji bazaltowej.

Pagórkowata kraina Pogórza Izerskiego zbudowana jest z glin morenowych, zalegających na zlepieńcach permskich i gnejsach. W okresie miocenu doszło tutaj do intensywnego wulkanizmu, którego dowodami są wzgórza bazaltowe.

Cały obszar gminy położony jest na terenie Borów Dolnośląskich, tylko południowy skrawek należy do Pogórza Izerskiego. Na południe od Czerwonej Wody usytuowane są najwyższe wzgórza w gminie - Czartowska Góra o wysokości 246,8 m n.p.m. oraz Góra Wilczyna - 246,7 m n.p.m. Pozostała część gminy jest płaska. Zasadniczą rzeźbę terenu stanowią doliny rzek, równiny moreny dennej i terasy wyższe rzek.

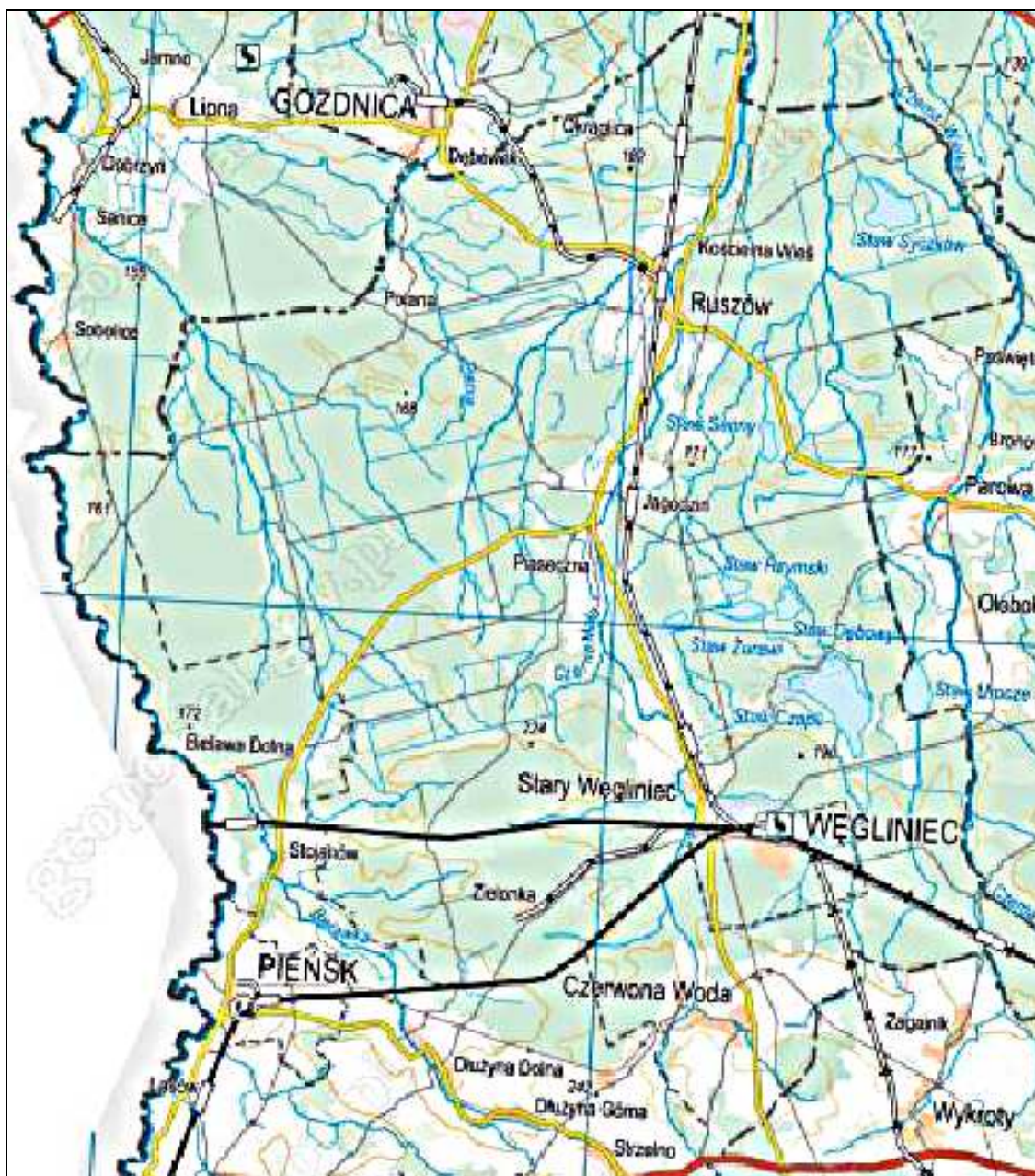
7.3 Surowce naturalne

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się cenne złoża surowców naturalnych eksploatowanych. Są to surowce ilaste ceramiki budowlanej, kwarcoplast, kruszywa, żwiry, kaolin. Należą do nich:

1. złożo „Czerwona Woda” w miejscowości Czerwona Woda (kod w systemie MIDAS KN1203, proponowana zmiana kodu PF1203) – iły kamionkowe.
 - użytkownik: Bolesławieckie Zakłady Materiałów Ogniotrwałych sp. o. o.,
 - koncesja na wydobywanie nr 105/92 z dnia 9.12.1992 r. wydana przez MOŚZNiL,
 - termin ważności koncesji: 31.12.2037 r.
 - obszar i teren górniczy: „Łucjan”.
 - kierunek rekultywacji: leśno-wodny.
2. złożo „Czerwona Woda” w miejscowości Czerwona Woda (kod w systemie MIDAS KA 1095,) – kaolin (złożo pozabilansowe).
 - użytkownik: -----
 - koncesja na wydobywanie -----,
 - termin ważności koncesji: -----.
 - obszar i teren górniczy: „Zofia”.
 - kierunek rekultywacji:
3. złożo „Zebrzydowa Zachód I” w miejscowości Osada Zielonka (kod w systemie MIDAS GC10336) – gliny ceramiczne kamionkowe).
 - użytkownik: EKOCERAMIKA sp. o. o.,
 - koncesja na wydobywanie nr 5/E/2006 z dnia 19.06.2006 r. wydana przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, w brzmieniu ustalonym w decyzji Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 36/2014 z dnia 3.11.2014 r.
 - termin ważności koncesji: 31.12.2040 r.
 - obszar i teren górniczy „Zebrzydowa Zachód I”.

- kierunek rekultywacji: leśny.
4. złożo „Kaławsk Południe” w miejscowości Osada Zielonka (kod w systemie MIDAS GK5100) – ility kamionkowe.
 - użytkownik: -----,
 - koncesja na wydobywanie: brak
 - termin ważności koncesji:: -----
 - obszar i teren górniczy: -----
 - kierunek rekultywacji: leśny.
 5. złożo „Kaławsk Południe” w miejscowości Zielonka (kod w systemie MIDAS kod Wb5100) – węgiel brunatny.
 - użytkownik: -----,
 - koncesja na wydobywanie: brak..
 - termin ważności koncesji:: -----
 - obszar i teren górniczy: -----
 - złożo zostało zdjęte z zasobów bilansowych ze względu na niską jakość surowca.
 6. złożo „Kaławsk – szyb główny” w miejscowości Zielonka (kod w systemie MIDAS Wb419) – węgiel brunatny.
 - użytkownik: -----,
 - koncesja na wydobywanie: brak..
 - termin ważności koncesji:: -----
 - obszar i teren górniczy: -----
 - złożo zdjęte z zasobów bilansowych.
 7. złożo „Kamienna” w miejscowości Kościelna Wieś (kod w systemie MIDAS IB2004) – surowiec ilasty.
 - użytkownik: -----,
 - koncesja na wydobywanie: brak.
 - termin ważności koncesji:: -----
 - obszar i teren górniczy: -----
 - złożo zdjęte z zasobów bilansowych (eksploatacje prowadzono do końca lat 60-tych).
 8. złożo „Rychlinek” w miejscowości Okraglica - surowiec ilasty.
 - użytkownik: -----,
 - koncesja na wydobywanie: brak.
 - termin ważności koncesji:: -----
 - obszar i teren górniczy: -----
 - złożo zdjęte z zasobów bilansowych.

7.4 Hydrografia

Rys. 6. Sieć hydrograficzna Gminy Węgliniec.

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

7.4.1. Wody powierzchniowe

Gmina Węgliniec posiada gęstą sieć rzeczną. Głównym jej ciekim jest Czarna Mała (stanowiąca oś hydrograficzną gminy) wraz ze swym lewobrzeżnym dopływem Gumnicą. Wzdłuż wschodnich krańców gminy płynie Czarna Wielka, jej źródła znajdują się na Pogórzu Izerskim, ale prawie cała zlewnia należy do Borów Dolnośląskich. Oprócz nich przez teren gminy przepływa rzeka Ziębina, będąca lewobrzeżnym dopływem Czernej Wielkiej. Ciekami wodnymi w gminie Węgliniec są dobrze rozwinięte. Gmina należy do zlewni rzeki Bóbr i jest odwadniana głównie przez rzekę Czarna Mała uchodzącą do Czernej Wielkiej. Koryta rzek utrzymywane są w stanie naturalnym, a zabudowa na odcinkach regulowanych ma charakter zabudowy biologicznej (faszyna, kamienie). Mury oporowe chronią jedynie nieliczne, ważniejsze miejsca o charakterze gospodarczym.

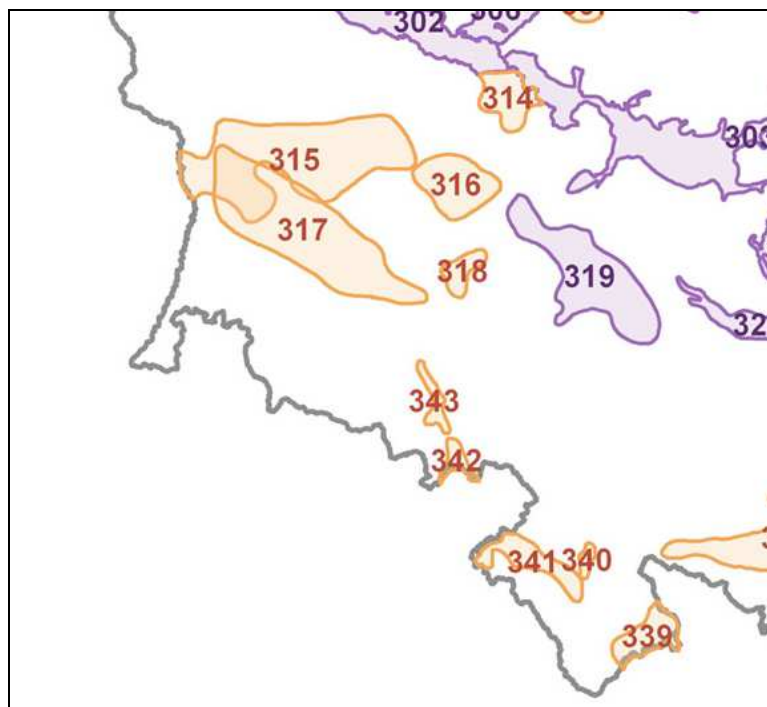
Wody powierzchniowe gminy Węgliniec to niezbyt duże ciekami oraz liczne stawy należące do dorzecza Bobru i Nysy Łużyckiej. Na mało wyraźnym wododziale pomiędzy Czarną Małą a Czarną

Wielką na zachodzie gminy, zbudowano 32 stawy hodowlane o łącznej powierzchni 625 ha, zlokalizowane głównie na obszarach leśnych.

Głównymi źródłami zanieczyszczającymi wody powierzchniowe są nieszczelne szamba i odprowadzanie ścieków bytowych do rowów melioracyjnych i rzek.

Doliny cieków pełnią rolę korytarzy ekologicznych. Pomimo ich przekształcenia umożliwiają one w dalszym ciągu rozprzestrzenianie się gatunków i łączność pomiędzy zachowanymi w mało zmienionym stanie ostojami przyrody.

7.4.2 Wody podziemne

Rys. 7. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych Polski Południowo-Zachodniej
Źródło: <http://www.psh.gov.pl/plik/id,5167.jpg>

Na obszarze Gminy Węgliniec występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (naturalne zbiorniki wodne znajdujące się pod powierzchnią ziemi, gromadzące wody podziemne): kredowe i czwartorzędowe. Pierwszy poziom wód podziemnych występuje w utworach holocenijskich (namulach i osadach piaszczystych oraz torfach) na głębokości 0,4-0,5 m p.p.t. (w czasie stanów wysokich- blisko powierzchni). Na większości terenu gminy I poziom wód występuje w utworach plejstocenijskich (piaszczystych). Na znacznych obszarach występują one płytko pod powierzchnią terenu, tworząc liczne podmokłości, lokalnie jednak (w wyższych położeniach topograficznych i przy większej miąższości utworów przepuszczalnych) mogą być na głębokości ponad 3 m. Wody te cechują duże pionowe wahania sezonowe co powoduje, że wytwarzają się siedliska borów i borów mieszanych wilgotnych, ale nie bagiennych. Na obszarach występowania płytko pod powierzchnią spoistych utworów trzeciorzędowych brak jest płytkich wód podziemnych.

Główne użytkowe piętro wodonośne występuje w utworach czwartorzędowych. W utworach kredowych wody występują w postaci wód szczelinowych.

Tab.1. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na obszarze gminy Węgliniec.

Numer GZWP	Nazwa zbiornika	Powierzchnia	Średnia głębokość ujęcia	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tys. m ³ /dobę
nr 315 (zbiornik czwartorzędowy)	Zbiornik Chocianów-Gozdnicza	1052 m ²	60 metrów	292
nr 317 (zbiornik kredowy)	Niecka zewnętrzznosudecka Bolesławiec	1000 m ²	100 -200 metrów	80

Źródło: Opracowanie własne.

7.5 Warunki klimatyczne

Warunki środowiskowe gminy w dużym stopniu uzależnione są od położenia geograficznego, z niego wynika odrębność danego regionu. W zależności od położenia kształtują się warunki przyrodnicze oraz klimatyczne danego obszaru.

Klimat Gminy Węgliniec, zaliczany jest do kategorii klimatów umiarkowanych o cechach przejściowych między klimatem morskim i kontynentalnym. Współwystępowanie morskich i kontynentalnych cech klimatu, jak również sporadyczny napływ mas powietrza arktycznego i zwrotnikowego, warunkują dość wysoką zmienność typów pogody w ciągu roku. W województwie dolnośląskim wyróżniono 8 regionów klimatycznych. Gmina Węgliniec należy do Regionu Zgorzeleckiego. Obszar ten leży w klimatycznym piętrze a –ciepłym. Jest najcieplejszym regionem sudeckim, ze średnią roczną temperaturą powietrza powyżej 8°C. Okres wegetacyjny rozpoczyna się w trzeciej dekadzie marca i trwa około 220 dni. Lato termiczne (Td > 15°C) trwa około 90 dni i jest najdłuższe w Sudetach.

Dominującymi wiatrami są tu wiatry z kierunku zachodniego, z przewagą wiatrów południowo-zachodnich. Obszar gminy znajduje się w strefie znacznych rocznych opadów atmosferycznych. Roczna suma opadów wynosi 700 – 750 mm, przy czym najbardziej deszczowymi miesiącami są miesiące letnie. W okresie od maja do sierpnia spada około 45 % rocznego opadu. Najmniejsze opady przypadają na listopad i luty.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Węgliniec są zwarte kompleksy istniejącej zabudowy mieszkaniowej, powodujące szczególnie w sezonie jesienno-wiosennym silne natężenie pyłów, sadzy, związków węgla i siarki. Zanieczyszczenia te są uciążliwe ze względu na duże zagęszczenie niskich emitorów (kominów) z lokalnych palenisk. Wielkość tzw. emisji niskiej jest trudna do oszacowania. Mimo stosunkowo niewielkiego udziału w globalnej emisji zanieczyszczeń wpływ rozproszonych i niskosprawnych emitorów na lokalny stan zanieczyszczenia atmosfery jest istotny.

Uciążliwymi zanieczyszczeniami są też okresowe wypalania traw i ściernisk (zadymienia), przynoszące ponadto szkody wśród fauny, negatywnie wpływające na strukturę gleb.

Drugim istotnym źródłem zanieczyszczeń atmosfery jest emisja ze środków transportu. Problem ten występuje w mieście Węgliniec oraz w miejscowościach położonych przy głównych trasach komunikacyjnych. Szczególnie uciążliwe są zanieczyszczenia gazowe powstające w trakcie spalania paliw przez pojazdy mechaniczne, chociaż wprowadzenie przed laty benzyny bezołowiowej znacznie zmniejszyło stan zanieczyszczenia związkami ołowiu. Inną grupę emisji komunikacyjnych stanowią pyły powstające w wyniku tarcia i zużywania się elementów pojazdów (głównie opon oraz elementów ciernych w układach hamulcowych).

Biorąc pod uwagę tendencje zmian emisji tlenku azotu (NO_x) zwraca uwagę rosnący z roku na rok poziom emisji ze źródeł mobilnych, przy spadku emisji tego zanieczyszczenia ze źródeł stacjonarnych.

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na dwie grupy:

- zanieczyszczenia gazowe – głównie związki chemiczne w stanie lotnym np.: tlenki azotu, tlenki siarki, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory. Zanieczyszczenia gazowe, które wpływają na stan atmosfery w skali globalnej to: dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄) i tlenki azotu (NO_x). Nazywane są gazami cieplarnianymi, ponieważ są odpowiedzialne za globalne ocieplenie, spowodowane zarówno działalnością człowieka, jak też procesami naturalnymi,
- zanieczyszczenia pyłowe, w tym:
 - pyły o działaniu toksycznym – są to pyły zawierające metale ciężkie, pyły radioaktywne, azbestowe, pyły fluorków oraz niektórych nawozów mineralnych,
 - pyły szkodliwe – pyły te mogą działać uczulająco; zawierają one krzemionkę, drewno, bawełnę, glinokrzemiany,
 - pyły obojętne – które mogą mieć działanie drażniące; zawierają głównie związki żelaza, węgla, gipsu, wapienia.

7.5 Warunki glebowe

Na podłoże terenów Gminy składają się czwartorzędowe utwory piaszczysto – żwirowe pochodzenia rzeczno i fluwioglacjalnego oraz gliny zwałowe pochodzenia wodnolodowcowego i morenowego. Cienkie warstwy mad i torfów utworzyły się w obrębie dolin rzecznych. Gleby o różnej gliniastości wytworzone z piasków są mało żyzne, przepuszczalne. Najczęściej są to gleby bielcowe, nie preferujące rozwoju rolnictwa na terenie Gminy. Również negatywnymi czynnikami są stosunkowo wysoki poziom degradacji rolnej oraz występujące zanieczyszczenia. Występujące gleby, są glebami niskiej jakości, ponieważ zaliczane są do V i VI klasy. Nie osiągają one wysokiej efektywności, mimo przeprowadzanych kosztownych zabiegów.

Główne zagrożenia dla gleb na terenie Gminy Węgliniec:

- zanieczyszczenie gleb wzdłuż odcinków dróg o dużym natężeniu ruchu,
- erozja gleb na terenach o urozmaiconej rzeźbie terenu,
- zanieczyszczenie gleb wynikające z rolnictwa i działalności przemysłowej,
- zanieczyszczenie gleb wynikające z działalności bytowej mieszkańców.

Około 86% powierzchni Gminy stanowią lasy, przede wszystkim sosnowe. Grunty użytkowane rolniczo stanowią jedynie 3,572 ha powierzchni Gminy, co w połączeniu z niską klasą bonitacyjną gleb (od IV do VI) nie stwarza większych możliwości dla rozwoju rolnictwa.

7.7 Lasy

Lasy na terenie Gminy Węgliniec zarządzane są przez trzy nadleśnictwa – Węgliniec, Ruszów i Pieńsk.

W Gminie dominują siedliska ubogich lasów liściastych: kwaśnych dąbrów, kwaśnych buczyn i ubogich grądów, znaczny jest też udział siedlisk suboceanicznych borów sosnowych o zróżnicowanej wilgotności, od suchych aż do bagiennych. W rozproszeniu, ale licznie, występują siedliska bagienne zróżnicowanej żyzności: od borów bagiennych do olsów, wzdłuż cieków ciągną się pasy siedlisk łągowych.

W rzeczywistej roślinności terenu Gminy dominują lasy, jednak tylko na siedliskach borowych przypominają one zbiorowiska naturalne. Większość lasów jest bardzo silnie zniekształcona w wyniku dawnej gospodarki protegującej sosnę. Na siedliskach żyzniejszych (od boru mieszanego) dominują drzewostany sosnowe, pod którymi wykształcają się fitocenozy typu "borów mieszanych",

zbiorowiska nie występującego tu naturalnie. Również zbiorowiska leśne na osuszonych siedliskach wilgotnych i bagiennych mają charakter zbiorowisk silnie zdegenerowanych.

Nadleśnictwo Węgliniec wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu. Nadleśnictwo Węgliniec w obecnych granicach zostało utworzone Zarządzeniem nr 2 Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych z dnia 30 stycznia 1981 r. z dwóch Nadleśnictw Węgliniec i Osiecznica. Z informacji pozyskanych z Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgliniec na okres od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2014 r., autorstwa mgr inż. Barbary Zawadzkiej wynika, według stanu na 01.01.2005 r. powierzchnia Nadleśnictwa Węgliniec wynosi 17 696,74 ha.

Nadleśnictwo tworzą dwa obręby; Węgliniec i Osiecznica. Administracyjnie obszar Nadleśnictwa Węgliniec leży w województwie dolnośląskim, na terenie powiatu bolesławieckiego i zgorzeleckiego.

Lasy Nadleśnictwa Węgliniec stanowią część Puszczy Bolesławiecko- Zgorzeleckiej, należącej do kompleksu Borów Dolnośląskich.

Obszar nadleśnictwa leży w zasięgu naturalnego występowania wszystkich ważniejszych gatunków lasotwórczych: sosny zwyczajnej, dęba szypułkowego i bezszypułkowego, jesionu wyniosłego, buka zwyczajnego, świerka pospolitego i jodły pospolitej.

Nadleśnictwo Węgliniec położone jest w typowo nizinnym krajobrazie Borów Dolnośląskich, w mikroregionie Równiny Węglinieckiej, w dorzeczu Czernej Małej, Czernej Wielkiej i Kwisy. Obszar między Czarną Małą a Czarną Wielką jest niemal całkowicie płaski. Na zachód od Czernej Małej i na wschód od Czernej Wielkiej rzeźba terenu jest bardziej urozmaicona. Na terenie Nadleśnictwa wyróżnić można wiele form morfologicznych: spłaszczenia denudacyjne, twardele, tarasy akumulacyjne pradoliny Kwisy, powierzchnie pokryw akumulacji wodnolodowcowej, równiny denudacyjne, powierzchnie deluwiiw gliniastych, wydmy i pola piasków lotnych.

Nadleśnictwo Ruszów położone jest w całości na terenie Województwa Dolnośląskiego, w jego zachodniej części przy granicy z Niemcami na terenie Gmin: Węgliniec, Pieńsk i Osiecznica.

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ruszów na okres od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2014 r., autorstwa mgr inż. Witold Winkler, Urszula Dubiel przedstawiono, iż Lasy Nadleśnictwa Ruszów wg rejonizacji przyjętej w „Regionalizacji przyrodniczo – leśnej na podstawach ekologiczno – fizjograficznych” (PWRiL Warszawa 1990 r.) znajdują się w całości w V - Śląskiej Krainie Przyrodniczo – Leśnej, w 1 Dzielnicy Równiny Dolnośląskiej, mezoregionie Borów Dolnośląskich.

Obszar Nadleśnictwa ma charakter typowo nizinny o terenie równym, z lokalnymi niewielkimi wzniesieniami i zagłębieniami terenu. Wysokość nad poziom morza waha się w granicach 140 – 180 m. n.p.m. Tereny Nadleśnictwa położone są w Dorzeczu Nysy Łużyckiej oraz w dorzeczach lewych dopływów Bobru - Czernej Małej i Czernej Wielkiej.

Dominują tutaj, tak jak w całych Borach Dolnośląskich siedliska borowe, które zajmują ponad 90 % arealu nadleśnictwa. Bory świeże, zaliczane do zespołu *Leucobryo-Pinetum*, porośnięte głównie sosną z mniejszą lub większą domieszką brzozy zajmują ponad 41 % powierzchni nadleśnictwa. Najpospolitszymi roślinami występującymi w runie borów świeżych są: borówka czarna i brusznica, śmiałek pogięty oraz wrzos zwyczajny. Bory wilgotne i mieszane wilgotne występują na piaszczystych glebach z wyższym poziomem wód gruntowych zajmują około 44 % powierzchni nadleśnictwa. W drzewostanie sosnowym występuje większy udział brzozy, a w runie dominuje trzęślica modra (zespół *Molinio-Pinetum*). Na podłożu rosną torfowce, a niekiedy widłaki. Bory bagiennie (zespół *Vaccinio uliginosi-Pinetum*) występują nielicznie, a typowymi roślinami są w nich bagno zwyczajne, żurawina błotna i trzęślica modra.

Nadleśnictwo Pieńsk obejmuje swym zasięgiem administracyjnym tereny położone między miejscowościami: Piaseczna na północy, Nowogrodziec na wschodzie, granicą Państwa z

Republiką Czeską na południu, granicą Państwa z Republiką Federalną Niemiec na zachodzie. Obszar zasięgu jest bardzo rozległy, tworzy go w obrębie Pieńsk głównie jeden zwarty kompleks leśny, natomiast w obrębie Zgorzelec kilka większych kompleksów oraz kilkaset mniejszych.

Obszar nadleśnictwa leży w zasięgu naturalnego występowania wszystkich ważniejszych gatunków lasotwórczych: sosny zwyczajnej, dębu szypułkowego i bezszypułkowego, jesionu wyniosłego, buka zwyczajnego, świerka pospolitego i jodły pospolitej.

Nadleśnictwo Pieńsk ze względu na ukształtowanie terenu można podzielić na część północną nizinną wchodzącą w skład Niziny Śląsko-Łużyckiej (przynależne także w części do gminy Węgliniec) oraz południową, wyżynną i górską należącą w części wyżynnej do Pogórza Zachodniosudeckiego, a górskiej do Sudetów Zachodnich. Północna część nizinna stanowi fragment Borów Dolnośląskich i charakteryzuje się piaszczystymi nizinami, z licznie występującymi stawami, torfowiskami oraz płatami wilgotnych siedlisk.

8 OCHRONA PRZYRODY

8.1 Flora chroniona

W Programie Ochrony Środowiska i Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2005- 2008 z perspektywą na lata 2009-2012, wyróżniono specyficzne elementy przyrody Gminy Węgliniec, odróżniające ją od innych gmin pasa przygranicznego, należą do nich:

- obecność elementów unikatowych, rangi ponadregionalnej i regionalnej,
- leśny charakter gminy wynikający z rozległości i zwartości kompleksu Borów Dolnośląskich,
- powszechna obecność pozostałości borów o charakterze bagiennym; nasycenie terenu płatami siedlisk wilgotnych i bagiennych o zróżnicowanej żyzności.

8.1.1 Pomniki przyrody

Tab. 2. Rejestr pomników przyrody w Gminie Węgliniec.

Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Gmina	Miejscowość	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewidencyjnej	Położenie geograficzne (długość geograficzna, szerokość geograficzna)			Opis lokalizacji	Forma własności	Rodzaj gruntów	Sprawujący nadzór	Ochrona w zakresie prawa międzyarod.
									stopnie [°]	minuty [']	sekundy ["]					
1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 1994-05-13	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	533	27	Węgliniec	Ruszków	Ruszków	873	15 51	10 23	47 31	Rośnię na poboczu drogi, ok. 50 m od	Woj. Dolnośląskie, Władający-Zarząd	dr	Burmistrz Gminy i Miasta	
1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 1994-05-13	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	420	28	Węgliniec	Ruszków	Ruszków	889	15 51	10 23	46 57	Rośnię w centrum miejscowości, ok. 30	Gmina Węgliniec	dr	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 1992-03-24	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	490	28	Węgliniec	Kościelna Wieś	Kościelna Wieś	205/1	15 51	11 24	9 54	Rośnię w odległości ok. 5 m od pawilonu	Skarb Państwa, władający-os.	PsVI, Bi	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 1992-03-24	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	312	25	Węgliniec	Zielonka	Stary Węgliniec	oddział lasu 241	15 51	8 15	12 46	Rośnię przy szosie z Dłużyny Dolnej,	Skarb Państwa, zarządzający-	Ls	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 1992-03-24	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	330	28	Węgliniec	Zielonka	Stary Węgliniec	oddział lasu	15 51	8 15	18 53	rośnię przy szosie z Dłużyny Dolnej, ok.	Skarb Państwa, zarządzający-	Ls	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 1992-03-24	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	454	28	Węgliniec	Polana	Polana	153/2137	15 51	5 23	40 49	Rośnię na terenie posesji nr 22,	Prywatne	B-RV	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Zarządzenie Nr 12/89 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 30 marca 1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	340	28	Węgliniec	Polana	Polana	oddział lasu 154f	15 51	5 24	29 5	Rośnię przy drodze gruntowej do Gozdnicy, po lewej Znajduje się w lesie, ok. 1000 m na północ od ostatnich zabudowań Ruszowa, przy wjeździe w stronę Gozdnicy, Leśnictwo	Skarb Państwa, zarządzający-Nadleśnictwo	Ls	Burmistrz Gminy i Miasta Węgliniec	NIE
1989-03-30	Zarządzenie Nr 12/89 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 30 marca 1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego	Stanowisko roślinności plicoeńskiej, o pow. 2,05 ha, wraz z otuliną o pow. 8,00 ha			Węgliniec	Ruszków	Ruszków	oddział lasu 105j					Skarb Państwa, zarządzający-Nadleśnictwo Ruszów	Ls	Burmistrz Gminy i Miasta Węgliniec	NIE

Źródło: <http://wroclaw.rdos.gov.pl>

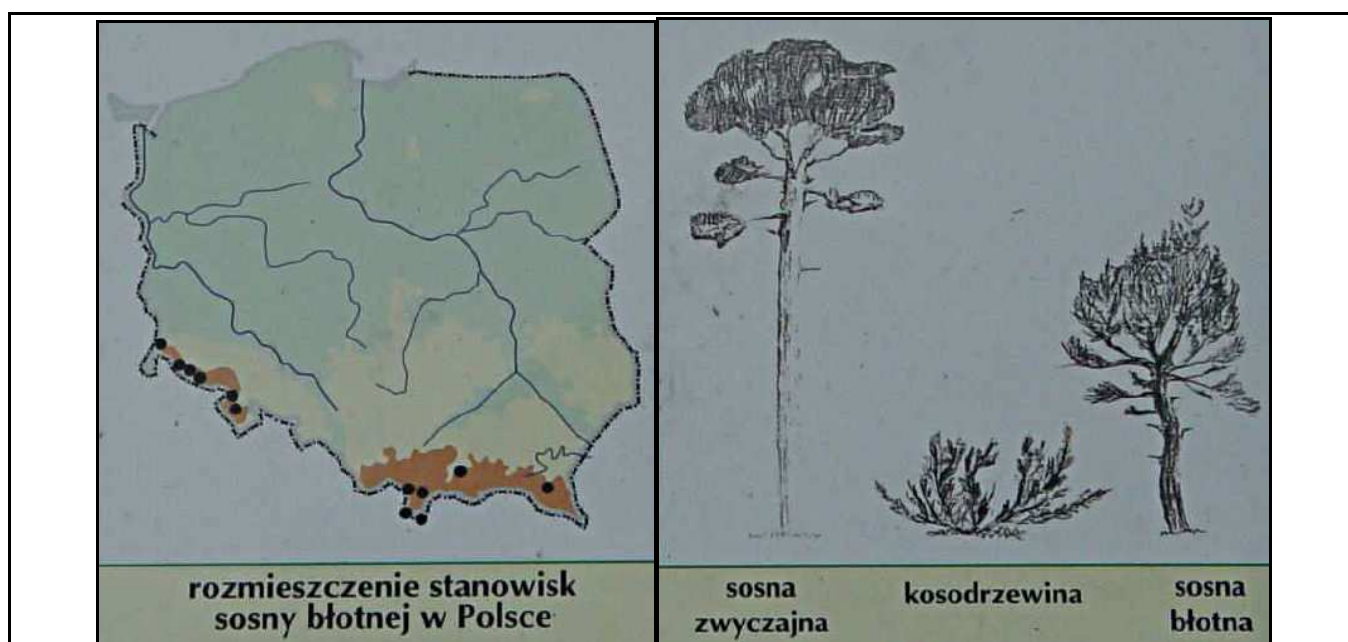
Najpełniejsze dane o występowaniu na terenie gminy rzadkich i chronionych gatunków roślin zawiera „Inwentaryzacja przyrodnicza województwa jeleniogórskiego”. Na terenie gminy stwierdzono występowanie 31 gatunków, objętych ochroną całkowitą oraz 7 gatunków, objętych ochroną częściową. Występują stanowiska niektórych gatunków roślin wyższych, znajdujących się na Polskiej Czerwonej Liście jako gatunki rzadkie (1 gat., 21 stanowisk) lub zagrożone wyginięciem (6 gat.). Gatunki te występują najczęściej w zbiorowiskach torfowisk oraz w borach bagiennych, niektóre z nich – w zbiornikach wodnych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że szereg stanowisk rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków występuje w stawach poeksploatacyjnych na zachód i północny zachód od Zielonki, mimo iż naturalna sukcesja roślinności zaczęła się tam stosunkowo niedawno.

Stwierdzono ponadto („Inwentaryzacja przyrodnicza...”) bardzo liczne występowanie najcenniejszych grzybów jadalnych, a także 8 gatunków grzybów rzadkich, umieszczonych na Polskiej Czerwonej Liście.

8.1.2 Rezerваты przyrody

Rezerwat „Torfowisko pod Węglińcem” znajduje się w odległości około 500 metrów na północ od węzła kolejowego w Węglińcu. Jest to obszar lasu o powierzchni 1,35 ha w Leśnictwie Krucze Gniazdo Nadleśnictwa Węglińiec. Rezerwat został utworzony w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska przejściowego z pierwotną roślinnością oraz reliktowym stanowiskiem sosny błotnej (*Pinus ulginosa*).

Akt prawny: Zarządzenie nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 października 2012 r. w sprawie Rezerwatu Przyrody „Torfowisko pod Węglińcem” (Dz. U Woj Dolnośl. z 2012 r., poz. 3298).

Rys. 12. Stanowiska sosny błotnej w Polsce.

Źródło: http://www.wegliniec.bip.pbox.pl/public/get_file_contents.php?id=80328

Rezerwat "Wrzosiec koło Piasecznej” znajduje się około 500 m na północ od ostatnich zabudowań miejscowości Stary Węglińiec leżących po wschodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 296. Obszar ten leży w obrębie leśnictwa Stawiska, w Nadleśnictwie Węglińiec. Rezerwat ma powierzchnię 40,16 ha. Celem utworzenia rezerwatu było zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych unikalnych torfowisk o charakterze atlantyckim w Borach

Dolnośląskich, z kresowym stanowiskiem mszaru wrzoścowego oraz gatunkami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem.

Akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie Rezerwatu Przyrody „Wrzosiec Koło Piasecznej” (Dz. U Woj Dolnośl. z 2014 r., poz. 2026).

8.1.3 Obszar Chronionego Krajobrazu

Na terenie Gminy Węgliniec nie ma wyznaczonych Obszarów Chronionego Krajobrazu.

8.1.4 Użytki ekologiczne

Na terenie Gminy Węgliniec nie ma wyznaczonych użytków ekologicznych ani zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

8.1.5 Obszary Sieci NATURA 2000

Gmina Węgliniec znajduje się w zasięgu obszarów specjalnej ochrony przyrody sieci Natura 2000:

1. Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Uroczyska Borów Dolnośląskich” - kod obszaru PLH080027,
2. Specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków – Dyrektywa Ptasia „Bory Dolnośląskie” – kod obszaru PLB020005.
3. Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Przygiełkowiska koło Gozdnicy” – kod obszaru PLH 080055.

Bory Dolnośląskie (kod obszaru PLB020005) - Bory Dolnośląskie obejmują jeden z największych w Polsce zwartych kompleksów leśnych. Bory leżą w dorzeczu Odry, a główna rzeka regionu jest Bóbr, do którego uchodzą Kwisa, Czarna Wielka i Czarna Mała. Dominują tu ubogie, piaszczyste siedliska borowe. Drzewostan budują bory sosnowe z ubogim runem, które stanowi wrzos i borówki. W piętrze podszytu występują jedynie żarnowiec i jałowiec. Dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką dębów, brzozy, buka oraz jodły i świerka. Na żyzniejszych siedliskach występują płaty borów mieszanych i fragmenty lasów liściastych: buczyn i gradów. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 19 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. 9 gatunków ptaków zostało umieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Bory są najważniejszą w południowo-zachodniej części Polski ostoją bielika, cietrzewia i głuszca.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Uroczyska Borów Dolnośląskich” (kod obszaru PLH020072) – obszar zajmuje powierzchnie 12 227,39 ha, położony jest w zachodniej oraz północno-zachodniej części Borów Dolnośląskich. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na szczególną uwagę zasługują siedliska podmokłe o charakterze priorytetowym (torfowiska wysokie, bory bagiennie) oraz wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym. Wśród zwierząt występujących na omawianym terenie wymienić należy jelonka rogacza, trzeplę zieloną czy pachnicę dębową - relikty pierwotnych lasów.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Przygiełkowiska koło Gozdnicy” (kod obszaru PLH 080055) – obejmującego powierzchnię 1767.7 ha, w większości na terenie województwa lubuskiego.

Obszar położony jest w granicach mezoregionu Bory Dolnośląskie. Stanowi on fragment obszaru "Uroczyska Borów Dolnośląskich". Szata roślinna zdominowana jest przez bory sosnowe, występują tam jednak rzadkie w skali kraju zbiorowiska roślinne, związane z ekosystemami wodno-błotnymi i torfowiskowymi. W granicach obszaru znajduje się największe w Polsce skupisko przygiełki brunatnej *Rhynchospora fusca*. Fitocenozy zespołu *Rhynchospora fusca* są

najcenniejszą postacią siedliska 7150. Znajduje się tam również największe w kraju stanowisko ponikła wielolodygowego *Eleocharis multicaulis*, gatunku charakterystycznego dla siedliska 3130. Te ostatnie reprezentowane są również przez zespoły *Ranunculo-Juncetum bulbosi* i *Sphagnetum cuspidato-obesi*. W granicach obiektu występują małopowierzchniowe, dobrze zachowane i typowo wykształcone torfowiska wysokie z wrzoścem bagiennym *Erico-Sphagnetum*. W płatach tego zespołu stwierdzono występowanie wielu gatunków charakterystycznych klasy *Oxycocco-Sphagnetea*, przede wszystkim rzadkich przedstawicieli roślin zarodnikowych (pkt. 3.3). Inne zespoły torfowisk wysokich to m.in.: *Sphagnetum magellanici*, *Sphagnetum papillosum* i *Ledo-Sphagnetum magellanici*. Murawy bliźniczkowe rozproszone są zwłaszcza w południowej części obszaru, nie zajmują tam jednak większych powierzchni. Torfowiska przejściowe charakteryzują się stosunkowo małym zróżnicowaniem zbiorowisk roślinnych. Najczęstszym są fitocenozy zespołu *Sphagno recurvi-Eriophoretum angustifolii*, spotkać tam można również: *Sphagno apiculati-Caricetum rostratae*, *Carici-Agrostietum caninae*, *Caricetum lasiocarpae* oraz niektóre postaci *Sphagno tenelli-Rhynchosporium albae*. Bory bagiennie zajmują niewielką powierzchnię. Weryfikacji wymagają zakwalifikowane do tego siedliska kompleksy borów bagiennych na płytkich torfach i murszach, które według danych z inwentaryzacji siedlisk Natura 2000 w LP zajmują tam aż 61,01 ha. Według wstępnych obserwacji i podejmowanych dyskusji, reprezentują one trudne do sklasyfikowania zbiorowiska, przynajmniej częściowo będące postaciami degeneracyjnymi lub leśnymi zbiorowiskami zastępczymi innych dynamicznych kręgów roślinności.

8.2 Fauna chroniona

Bory Dolnośląskie stanowią i potencjalnie stanowić mogą ważną ostoję licznych ginących gatunków zwierząt, szczególnie tych, których populacje dla swojego funkcjonowania wymagają dużych obszarów. Jako przykład służyć mogą kuraki leśne - regularnie gniazdujące tu cietrzew *Tetrao tetrix* i głuszec *Tetrao urogallus* oraz spotykany sporadycznie jarząbek *Bonasia bonasia*. Populacje tych gatunków, odizolowane od głównego zasięgu w Polsce południowej i wschodniej, nawiązują do populacji występujących po drugiej stronie Nysy Łużyckiej. Znaczna liczebność, a także notowane ostatnio, szczególnie w przypadku cietrzewia, wzrostowe trendy populacji, stwarzają szanse ich zachowania. Rozległe, zwarte kompleksy Borów Dolnośląskich stanowią również potencjalnie odpowiednie środowisko innych gatunków puszczańskich, np. pojawiającego się tu coraz częściej wilka *Canis lupus*.

Występowanie na terenie gminy Węgliniec wielkiego, zwartego kompleksu leśnego oraz dużych kompleksów stawów powoduje, że fauna tego terenu jest bogata i zróżnicowana. Stwierdzono na tym terenie występowanie stałe lub okresowe występowanie 38 gatunków ssaków (nie licząc nietoperzy), w tym 12 gatunków ssaków objętych ochroną gatunkową (dwa gatunki – wilk i łoś – nie mają na terenie gminy stałych ostoi, lecz regularnie pojawiają się osobniki przechodnie). Liczne są populacje gatunków łownych – dzika, jelenia, sarny, lisa.

Badania przeprowadzone w ramach „Inwentaryzacji przyrodniczej województwa jeleniogórskiego” wykazały na terenie gminy Węgliniec występowanie 10 gatunków nietoperzy. Jest to grupa zwierząt uznanych w skali Europy za szczególnie zagrożoną wyginięciem, objęta jest szeregiem konwencji międzynarodowych; w Polsce wszystkie gatunki są objęte ochroną gatunkową.

Na obszarze gminy Węgliniec stwierdzono („Inwentaryzacja przyrodnicza województwa jeleniogórskiego”) występowanie 187 gatunków ptaków, w tym 143 gatunki lęgowe i 44 – przelotne lub zalatujące. W tej liczbie występują zarówno ptaki związane z kompleksami leśnymi, jak i z kompleksami stawów. Zespół stawów we wschodniej części gminy został uznany za ostoję ptaków rangi międzynarodowej, bardzo cenne tereny występują też w lasach na zachód od Jagodzina i na północ od Zielonki, przede wszystkim ze względu na obecność ginącego już w skali Polski i Europy gatunku, jakim jest głuszec.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie 6 gatunków płazów i 6 gatunków gadów (wszystkie objęte ochroną gatunkową).

Uboga liczebnie (poza stawami rybnymi) oraz mało urozmaicona gatunkowo jest natomiast fauna ryb na terenie gminy. Żółta Woda wraz z dopływami, lewe dopływy Czernej Małej, Czarna Mała na odcinku między Piaseczną a Ruszowem i Czarna Wielka na odcinku stanowiącym południowo-wschodnią granicę gminy są całkowicie pozbawione ryb, na pozostałych odcinkach występują głównie okoń i śluz, a więc gatunki szczególnie odporne na zanieczyszczenie wód; nieco bogatszy skład gatunkowy ma tylko zbiornik na Czernej Małej poniżej Ruszowa. Autorzy „Inwentaryzacji przyrodniczej woj. jeleniogórskiego” przyczyny tego stanu widzą w niewłaściwej regulacji cieków wodnych oraz ich zanieczyszczeniu ściekami przemysłowymi i bytowo-rolniczymi.

9. ZAGROŻENIA POWODZIOWE I EROZYJNE

Zagrożenia powodziowe na terenie Gminy Węgliniec nie występują. Główny ciek Czerna Mała nie stanowi zagrożenia powodziowego. Na obszarze Gminy znajduje się również kilka zbiorników wodnych, które mogą być wykorzystane jako zbiorniki retencyjne. Ich obecne wykorzystanie to stawy rybne.

W gminie powołany jest Miejsko – Gminny Komitet Przeciwpowodziowy. Dla powiatu zgorzeleckiego został opracowany „Plan Operacyjny Ochrony Przed Powodzią Powiatu Zgorzeleckiego”, którego częścią jest gmina i miasto Węgliniec.

Na terenie Gminy Węgliniec nie ma zinventaryzowanych czynnych osuwisk stwarzających zagrożenie.

10. WALORY KRAJOBRAZOWE ORAZ ICH OCHRONA PRAWNA

W strukturze krajobrazu Gminy Węgliniec podstawowe znaczenie ma ukształtowanie terenu oraz związane z nim użytkowanie terenów. Generalnie można wyróżnić następujące typy krajobrazów:

- krajobraz naturalny,
- krajobraz subnaturalny (prawie naturalny),
- krajobraz seminaturalny (półnaturalny),
- krajobraz rolniczy,
- krajobraz zurbanizowany.

Spośród wyżej wymienionych typów krajobrazu na terenie Gminy Węgliniec dominuje krajobraz naturalny i subnaturalny oraz rolniczy. Na obszarze miasta Węgliniec oraz na dużych polanach, na których zlokalizowane są poszczególne miejscowości gminy (z wyjątkiem Czerwonej Wody) przeważa krajobraz zurbanizowany.

„Naturalnym” kierunkiem rozwoju Gminy Węgliniec, jest postępująca urbanizacja terenów, koncentrująca się wokół większych wsi gminy. Możliwości rozwojowe miasta Węgliniec są w znaczny sposób ograniczone przez zwarte kompleksy leśne otaczające miasto praktycznie ze wszystkich stron. Szczególne walory krajobrazowe i środowiskowe gminy przemawiają za tym, aby rozwój ten postępował w sposób ukierunkowany, aby maksymalnie chronić najcenniejsze elementy środowiskowe. Rozwój i urbanizacja winna uwzględniać występujące na terenie gminy formy ochrony przyrody oraz rozległe kompleksy leśne stanowiące podstawę prowadzonej na tym terenie gospodarki leśnej.

Obszary specjalnej ochrony NATURA 2000 pokrywają znaczne powierzchnie obszaru gminy Węgliniec. Praktycznie tylko jej południowa część, od miasta Węgliniec do wsi Czerwona Woda, nie znajdują się w obszarze NATURA 2000. W granicach obszarów specjalnej ochrony NATURA 2000 obowiązują szczególne procedury związane z lokalizacją inwestycji określone w przepisach odrębnych, a w szczególności zakaz podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000.

11. ŚRODOWISKO KULTUROWE

Teren Gminy Węgliniec (33 823 ha) zamieszkuje ok. 8 766 mieszkańców (według stanu na dzień 30.06.2012r.). gęstość zaludnienia wynosi 26,1 osób/km². Siedzibą władz gminy jest miasto Węgliniec, gdzie koncentruje się działalność produkcyjna, handlowo-usługowa oraz lokalne życie społeczne i kulturalne.

Utworzona w dniu 1 stycznia 1973 r. na obszarze 338,44 km² gmina miejsko-wiejska Węgliniec, pod względem zajmowanego obszaru, jest największą gminą w powiecie zgorzeleckim (ponad 27% powierzchni powiatu) i jedną z największych w województwie dolnośląskim (ponad 1% terytorium województwa). Administracyjnie Gminę Węgliniec tworzą: miasto Węgliniec, sołectwa: Ruszów, Kościelna Wieś, Jagodzin, Piaseczna, Stary Węgliniec, Czerwona Woda, Zielonka oraz osady: Dębówek, Polana i Okrąglica.

Pierwsza historyczna wzmianka pochodzi z 1502 roku i mówi o założeniu kuźni nad zbiornikiem na rzece Czarna Mała przy już istniejącej osadzie, w której zaczęło odtąd przybywać domostw. Wielki przełom w dziejach Węglińca to budowa linii kolejowej, jednej z pierwszych w Europie. W 1846 roku połączyła ona stolicę Prus - Berlin ze stolicą Śląska - Wrocławiem poprzez Żary. Biegła ona dokładnie środkiem Borów Dolnośląskich, skutkiem czego zintensyfikowano ich zagospodarowanie, a szczególnie pozyskanie drewna dla rozwijającego się budownictwa i przemysłu w sąsiednich regionach.

W następnym roku wybudowano boczną linię przez Zgorzelec do Drezna, a w 1865 do Lubania. Wreszcie w 1913 krótka lokalna linia doszła do Czerwonej Wody. W ten sposób mała puszczańska osada zyskała bardzo duże znaczenie jako ważny węzeł kolejowy.

W okresie II wojny światowej zlokalizowane były w Węglińcu dwa jenieckie oddziały robocze i obóz pracy przymusowej. Od 1945 w Polsce pod obecną nazwą, w 1967 uzyskał prawa miejskie. W pobliżu Węglińca znajdują się duże kompleksy stawów (ostoje pactwa wodnego) i rezerwat przyrody Torfowisko pod Węglińcem.

Struktura gospodarcza gminy Węgliniec jest w zasadzie dwufunkcyjna i zdominowana przez funkcję transportową wynikającą z umiejscowienia w Węglińcu jednego z największych w kraju węzła transportowo-komunikacyjnego oraz funkcję leśną wynikającą z dużego udziału lasów w powierzchni gminy i związanej z tym gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego. W ciągu ponad 10-ciu ostatnich lat struktura gospodarcza gminy nie uległa znaczącym zmianom.

Druga funkcja - leśna oparta na działalności trzech nadleśnictw Ruszów, Węgliniec i Pieńsk oraz cały przemysł drzewny będący pochodną gospodarki leśnej utrzymuje się na określonym – stałym poziomie obejmującym proste nieskomplikowane przetwórstwo drewna. Na obszarze gminy działa również kilka prywatnych zakładów przetwórstwa drzewnego.

Gmina dysponuje wystarczającą w stosunku do potrzeb bazą obiektów kulturalnych. Domy Kultury znajdują się w Węglińcu, Ruszowie, Starym Węglińcu oraz w Czerwonej Wodzie. W miejscowościach tych znajdują się również biblioteki publiczne. Świetlice wiejskie są w Jagodzinie, Zielonce, Piasecznej i w Kościelnej Wsi. Domy kultury zostały zmodernizowane. Obiekty te stanowią zaplecze dla wszelkiego rodzaju aktywności społecznej, realizowanej przez gminną instytucję kultury oraz kilkanaście różnych stowarzyszeń aktywnie wspieranych przez gminę.

Gmina Węgliniec wykształciła bazę turystyczną, w gminie jest 5 gospodarstw agroturystycznych i 1 ośrodek z domkami całorocznymi z kąpieliskiem, około 70 miejsc noclegowych.

Obiektem rekreacyjnym jest w gminie ładnie położony, śródleśny zbiornik we wsi Czerwona Woda. Funkcjonuje tu strzeżone kąpielisko z pomostem, wypożyczalnia sprzętu wodnego (kajaki, rowery wodne), zagospodarowana plaża (boisko, plac zabaw, bilard), mała gastronomia.

Bazę sportową w gminie stanowią:

- Węgliniec: pełnowymiarowa sala sportowa z zapleczem socjalnym, kompleks boisk o sztucznej nawierzchni, kort tenisowy, boisko do piłki nożnej;
- Czerwona Woda: kompleks boisk o sztucznej nawierzchni, kort tenisowy oraz boisko do piłki nożnej wraz z zapleczem socjalnym,

- Ruszów: pełnowymiarowa sala sportowa wraz z zapleczem socjalnym, boisko do piłki nożnej
- Zielonka: wielofunkcyjne boisko o sztucznej nawierzchni (piłka ręczna, siatkówka i koszykówka)

Zabudowę poszczególnych wsi tworzą w przeważającej mierze zabudowania gospodarstw rolnych. Wiejskim budynkom mieszkalnym towarzyszą obiekty gospodarcze związane z produkcją rolą i przetwórstwem rolno – spożywczym. Wsie charakteryzują się rozproszoną zabudową siedliskową rolniczą z licznymi przysiółkami - koloniami na obrzeżach oraz z wyodrębnionym centrum o zabudowie małomiasteczkowej. Zabudowa wsi wskazuje na typy osad wielodrożnicowych z wyodrębnionym centrum.

Najcenniejszymi zabytkami w gminie są obiekty sakralne, które trwale wpisane w krajobraz wsi, pełnią niezmiennie swoją pierwotną funkcję świadcząc o tradycji miejsca i lokalnym kolorycie.

Na terenie gminy znajdują się

- zespół kościoła ewangelickiego, ob. rzym.-kat. p.w. Wniebowzięcia NMP w Czerwonej Wodzie
- kościół par. p.w. Zmartwychwstania Pana Jezusa i kościół ewangelicki w Ruszowie
- kościół par. p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej (dec.: p.w. Najśw. Serca Jezusa) w Starym Węglińcu
- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil. p.w. NMP Królowej Polski w Węglińcu

Na terenie gminy zachowało się też kilka zabytkowych cmentarzy:

- w Węglińcu dwa cmentarze: komunalny, murowany z I poł. XX w. i cmentarz ewangelicki, murowany z II poł. XX w.
- w Czerwonej Wodzie cmentarz parafialny z XVII w.
- w m. Jagodzin cmentarz parafialny z XVII w.
- w m. Ruszów cmentarz komunalny murowany z XVIII w.
- w m. Kościelna Wieś cmentarz leśny murowany z XIX/XX lub pocz. XX w.

Większość obiektów sakralnych gminy znajduje się w dobrym stanie technicznym, są użytkowane zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem i poddawane systematycznym pracom konserwatorskim.

12. OGRANICZENIA I ZAGROŻENIA ROZWOJU

12.1 Ograniczenia rozwoju urbanizacji pochodzenia naturalnego

- 1) kompleksy leśne objęte ochroną,
- 2) obszary prawnie chronione,
- 3) tereny ekosystemów wodno - łąkowo - leśnych położonych wzdłuż cieków wodnych,
- 4) tereny podmokłe, o wodach gruntowych występujących powyżej 1,0 m p.p.t.,

12.2 Ograniczenia rozwoju urbanizacji pochodzenia antropogenicznego

- 1) strefy zagrożenia ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym wzdłuż linii najwyższego i wysokiego napięcia (220 kV, 110 kV) oraz średniego napięcia (20 kV) – o zasięgu ustalonym zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami odrębnymi,
- 2) strefy zagrożenia wzdłuż gazociągów wysokiego ciśnienia (strefy kontrolne): gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 PN 8,4 MPa relacji Granica Państwa–Jeleniów, gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 PN 6,3 MPa relacji Załęczce-Zgorzelec oraz gazociąg wysokiego ciśnienia 8,4MPa relacji terminal LNG gazociąg Lasów – Jeleniów.
- 3) strefy uciążliwości wzdłuż dróg wojewódzkich nr 296 - relacji Kozuchów (DW283) - Żagań - Iłowa - gr. województwa - Kościelna Wieś - Ruszów – Stary Węglińiec - Węglińiec - A4 (węzeł Godzieszów) - Henryków Lubański - Lubań (DK30), nr 350 - relacji Łęknica (DK12) - Przewóz - (po DK27) - Gozdnicza - gr. województwa - Ruszów - (po DW296) - Osiecznica - Kliczków - Bolesławiec (DK94) i nr 351 - relacji Jagodzin (DW296) - Pieńsk - Zgorzelec - Jędrzychowice - (DK94).
- 4) strefy uciążliwości wzdłuż linii kolejowych: Nr 278 (E-30, CE-30/C-59/1) – Węglińiec – Zgorzelec, Nr 279 Lubań – Węglińiec, Nr 282 (E-30) Miłkowice – Węglińiec – Żary i Nr 295 Węglińiec – Bielawa Dolna.
- 5) uciążliwości i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów generowane przez powierzchnię eksploatację kopalni (głównie Czerwona Woda, Zielonka),

12.3 Główne źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego i stanu sanitarnego

- 1) intensywny ruch komunikacji drogowej na drodze wojewódzkiej nr 296 - relacji Kozuchów (DW283) - Żagań - Iłowa - gr. województwa - Kościelna Wieś - Ruszów – Stary Węglińiec - Węglińiec - A4 (węzeł Godzieszów) - Henryków Lubański - Lubań (DK30) oraz mniejszy na drogach wojewódzkich nr 350 - relacji Łęknica (DK12) - Przewóz - (po DK27) - Gozdnicza - gr. województwa - Ruszów - (po DW296) - Osiecznica - Kliczków - Bolesławiec (DK94) i nr 351 - relacji Jagodzin (DW296) - Pieńsk - Zgorzelec - Jędrzychowice - (DK94) - zagrożenie hałasem, zanieczyszczeniem powietrza, zagrożenie skażeniem substancjami ropopochodnymi lub środkami chemicznymi w przypadkach katastrof drogowych z udziałem cystern, itp. pojazdów specjalistycznych,
- 2) lokalne kotłownie oraz skupiska niskich emitorów z palenisk domowych, powodujące zanieczyszczenie powietrza (praktycznie wszystkie miejscowości na terenie gminy),
- 3) brak kompleksowej kanalizacji sanitarnej na terenie gminy - miejscowością skanalizowaną jest obecnie miasto Węglińiec.

12.4 Obszary szczególnej ochrony środowiska

- 1) Rezerwat „Torfowisko pod Węglińcem” - utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski nr 81 z 1959 r., poz. 429). Zmieniony zarządzenie nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 października 2012 r. w sprawie Rezerwatu Przyrody „Torfowisko pod Węglińcem” (Dz. U Woj. Dolnośl. z 2012 r., poz. 3298).
- 2) Rezerwat "Wrzosiec koło Piasecznej" - utworzony Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 2 grudnia 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Wrzosiec koło Piasecznej"(Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2005 r., Nr 261, poz.

4583). Zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie Rezerwatu Przyrody „Wrzosiec Koło Piasecznej” (Dz. U Woj Dolnośl. z 2014 r., poz. 2026).

- 3) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Uroczyska Borów Dolnośląskich” - kod obszaru PLH080027,
- 4) Specjalny Obszar Ochrony Ptaków – Dyrektywa Ptasia „Bory Dolnośląskie” – kod obszaru PLB020005.
- 5) Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Przygiełkowiska koło Gozdnicy” – kod obszaru PLH 080055.
- 6) pomniki przyrody oraz stanowiska roślin chronionych.

13. DIAGNOZA STANU FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

13.1 Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji

Naturalną odporność środowiska na degradację warunkuje kilka czynników, z których do najważniejszych zaliczyć należy:

- 1) ukształtowanie terenu oraz stopień ustabilizowania gruntu,
- 2) skład mechaniczny gleby oraz rodzaj skały macierzystej,
- 3) żyzność siedliska,
- 4) stopień pokrycia roślinnością,
- 5) klimat, a w szczególności częstotliwość występowania nadzwyczajnych zjawisk atmosferycznych (gwałtowne wichry, ulewy, itp.),
- 6) stosunki wodne oraz zdolności retencyjne gleby.

Środowisko przyrodnicze Gminy Węgliniec cechuje się:

- 1) dominacją zagospodarowania leśnego (ponad 82% powierzchni obszaru gminy zajmują tereny leśne),
- 2) występowanie na większości obszaru gminy ochrony sieci NATURA 2000,
- 3) niewielkim zróżnicowaniem ukształtowania terenu i jego rzeźby,
- 4) przepuszczalnością gruntów powstałych na bazie wodnolodowcowych glin i pyłów,

Środowisko obszaru objętego opracowaniem można uznać za stosunkowo odporne na degradację i posiadające zdolności do regeneracji. Wynika to z małego stopnia zurbanizowania terenu oraz niewielkiej skali przekształceń antropogenicznych. Wysoki stopień zalesienia terenów gminy (ponad 82% powierzchni gminy) wpływa na zwiększenie odporności środowiska, przy stałe malejącym stopniu emisji zanieczyszczeń istniejące kompleksy leśne nie są zagrożone i zachowują wysoki stopień zdolności regeneracyjnych.

Podatne na degradację są strefy eksploatacji złóż surowców naturalnych (głównie Czerwona Woda i Zielonka), przy czym ze względu na występowanie unikalnych złóż surowców ilastych (ity kamionkowe, piaski formierskie) zaniechanie ich eksploatacji w najbliższych latach jest nierealne.

Zagrożone degradacją są wody powierzchniowe. Wynika to z nierozwiązanego kompleksowo problemu gospodarki wodno - ściekowej na terenie gminy – jedynie mieszkańcy miasta Węgliniec są obecnie podłączeni do sieci kanalizacyjnej. Szczególnie zagrożone są płytkie wody podziemne (tzw. wody zaskórne) nieizolowane warstwami nieprzepuszczalnymi.

Zagrożenie oddziaływaniem zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego występuje wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych na terenie gminy, tj. głównie drogi wojewódzkiej nr 296 oraz w mniejszym stopniu na drogach wojewódzkich nr 350 i nr 351.

Pozostałe drogi ze względu na stosunkowo niewielkie natężenie ruchu mają mniejszy wpływ na zanieczyszczenie powietrza i wód podziemnych, i powierzchniowych, przy czym nie można wykluczyć możliwości wystąpienia na nich wypadku lub awarii mogącej jednorazowo wywołać znaczne skażenie powodujące istotny uszczerbek stanu środowiska naturalnego. Nie bez znaczenia

jest zmniejszenie emisji łożowiu poprzez powszechne zastosowanie katalizatorów w samochodach i związane z tym stosowanie benzyny bezołowiowej.

13.2. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych oraz wykorzystania walorów krajobrazowych

Ochrona zasobów przyrodniczych realizowana jest na terenie Gminy Węglińiec na podstawie następujących instrumentów prawnych:

1. Ochrona gleb najwyższej jakości (klasy I - III) oraz gruntów leśnych - na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1205, z późn. zm.). Przeznaczenie gleb klas I - III na cele inne niż rolne oraz gruntów leśnych (na terenie Gminy Węglińiec występują grunty leśne będące prawie wyłącznie własnością Skarbu Państwa) następuje w drodze sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
2. Ochrona lasów - na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz. U. z 2011r. Nr 12, poz. 59, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1205, z późn. zm.). Gospodarka leśna realizowana jest w oparciu o plan urządzenia lasu lub uproszczony plan urządzenia lasu. Przeznaczenie gruntów leśnych na cele inne niż leśne następuje w drodze sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
3. Ochrona kopalin - na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2015r. poz. 196).
4. Ochrona przyrody - na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, z późn. zm.) na terenie Gminy Węglińiec wprowadzone zostały następujące formy ochrony prawnej:
 - 1) Rezerwat „Torfowisko pod Węglińcem” - utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski nr 81 z 1959 r., poz. 429). Zmieniony Zarządzeniem nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 października 2012 r. w sprawie Rezerwatu Przyrody „Torfowisko pod Węglińcem” (Dz. U. Woj. Dolnośl. z 2012 r., poz. 3298).
 - 2) Rezerwat "Wrzosiec koło Piasecznej" - utworzony Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 2 grudnia 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Wrzosiec koło Piasecznej"(Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2005 r., Nr 261, poz. 4583). Zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie Rezerwatu Przyrody „Wrzosiec Koło Piasecznej” (Dz. U. Woj. Dolnośl. z 2014 r., poz. 2026).
 - 3) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Uroczyska Borów Dolnośląskich” - kod obszaru PLH080027,
 - 4) Specjalny Obszar Ochrony Ptaków – Dyrektywa Ptasia „Bory Dolnośląskie” – kod obszaru PLB020005.
 - 5) Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Przygiełkowiska koło Gozdnicy” – kod obszaru PLH 080055.
 - 6) pomniki przyrody oraz stanowiska roślin chronionych.

Gmina Węglińiec zachowuje swoje wyjątkowe walory przyrodnicze dzięki pokryciu większości obszaru gminy kompleksami leśnymi i prowadzonej w nich racjonalnej gospodarce leśnej przez Państwowe Gospodarstwa Leśne (Nadleśnictwa: Węglińiec, Ruszów i Pieńsk). Presja do urbanizacji otwartych terenów rolnych obserwowana jest w Czerwonej Wodzie, Starym Węglińcu i Ruszowie.

13.3. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi

Gmina Węgliniec zajmuje obszar o powierzchni 338,44 km², co stanowi 1,69 % powierzchni województwa. Natomiast powierzchnia miasta Węgliniec to 8,73 km². Użytkowanie gruntów w podstawowych kategoriach przedstawia się na terenie Gminy Węgliniec następująco:

- użytki leśne: 82% (Bory Dolnośląskie)
- użytki rolne: 9%,
- pozostałe grunty (budowlane i zabudowane, kopalne, drogi i linie kolejowe, wody śródlądowe, nieużytki i inne): 9%.

Gmina Węgliniec jest gminą o dominującej gospodarce leśnej, ważną funkcją jest obsługa ruchu kolejowego (węzeł kolejowy w Węglińcu). Osadnictwo w tym rejonie rozwinęło się stosunkowo późno. Pierwsza historyczna wzmianka pochodzi z 1502 roku i mówi o założeniu kuźni nad zbiornikiem na rzece Czarna Mała przy już istniejącej osadzie, w której zaczęło odtąd przybywać domostw. Wielki przełom w dziejach Węglińca to budowa linii kolejowej, jednej z pierwszych w Europie. W 1846 roku połączyła ona stolicę Prus - Berlin ze stolicą Śląska - Wrocławiem poprzez Żary. Biegła ona dokładnie środkiem Borów Dolnośląskich, skutkiem czego zintensyfikowano ich zagospodarowanie, a szczególnie pozyskanie drewna dla rozwijającego się budownictwa i przemysłu w sąsiednich regionach.

Oceniając zgodność dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru gminy z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi należy stwierdzić, że większość negatywnych skutków wynikających z użytkowania terenów występuje wśród terenów zurbanizowanych (zabudowa miasta Węgliniec oraz poszczególnych wsi) oraz wzdłuż szlaków komunikacyjnych, w tym zarówno dróg kolowych (np. DW296) jak i kolejowych. Największe negatywne oddziaływania notowane są w odniesieniu do stanu higieny atmosfery (emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych), emisji hałasu oraz zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

Rozmieszczenie sieci osadniczej w odniesieniu do zasobów przyrodniczych można uznać za korzystne. Układy przestrzenne wsi wykazują dużą zwartość, poszczególne miejscowości zajmują rozległe polany wśród kompleksów leśnych. Pozwala to ograniczać rozczłonkowanie terenów leśnych, cennych ze względu na walory przyrodnicze. Zwartość osadnictwa ułatwia obsługę komunikacyjną i uzbrojenie terenów, a przede wszystkim ogranicza zasięg wpływu urbanizacji na środowisko.

Tereny leśne, wśród których występują najważniejsze obszary przyrodnicze prawnie chronione (rezerваты, obszary NATURA 2000) zachowują swoje walory przyrodnicze ze względu na ograniczanie dostępu do nich innych niż leśne form użytkowania. Stosunkowo nowym elementem (realizowanym od kilkadziesiąt lat) użytkowania terenów jest rozwój eksploatacji złóż kruszyw naturalnych w rejonie wsi: Czerwona Woda i Zielonka oraz w małym stopniu Kościelna Wieś i Okrąglica (eksploatacje zaniechane).

13.4. Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku

Zmiany zachodzące w środowisku na terenie opracowania nie mają generalnie charakteru intensywnego. Zmiany o charakterze negatywnym mogą nastąpić na skutek niekontrolowanego rozwoju zabudowy na terenach objętych ochroną przyrodniczą, powodującego degradację krajobrazu oraz problemy związane z gospodarką wodno - ściekową i nasileniem transportu samochodowego. Eksploatacji złóż surowców naturalnych w rejonie wsi: Czerwona Woda i Zielonka może mieć wpływ na zmiany stosunków gruntowo - wodnych, przy czym w Zielonce może mieć negatywny wpływ na kompleksy leśne (obniżenie poziomu wód gruntowych).

13.5. Ocena zagrożeń dla środowiska i możliwości ich ograniczenia

13.5.1 Zagrożenia wód

Wody powierzchniowe

(na podstawie: „Oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2013”, opracowanie Wydział Monitoringu Środowiska WIOŚ we Wrocławiu pod kierunkiem Naczelnika Wydziału Monitoringu Środowiska Barbary Kwiatkowskiej-Szygulskiej, Wrocław 2014).

W roku 2013 WIOŚ we Wrocławiu prowadził badania następujących elementów biologicznych: fitoplanktonu, fitobentosu i makrobezkręgowców bentosowych (w rzekach i zbiornikach zaporowych). Sieć punktów pomiarowo-kontrolnych przygotowana i realizowana w latach 2010-2012 pozostała w swym zasadniczym kształcie niezmienną, rozszerzono ją tylko o dodatkowe punkty na obszarach chronionych - obszarach ochrony ptaków i siedlisk, dla których jakość wód jest ważnym elementem w ich ochronie. Uzyskane wyniki badań pozwoliły na ocenę stanu wód i sporządzenie zbiorczego zestawienia ocen stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego jednolitych części wód na koniec 2013 roku. Przy sporządzaniu oceny uwzględniono wyniki wszystkich badań z punktów pomiarowo-kontrolnych badanych w latach 2010-2013. Została zastosowana zasada tzw. dziedziczenia oceny. W przypadku, gdy ostatnie badania w jednolitej części wód prowadzone były w roku 2011 i/lub 2012 w ocenie za 2013 r. została uwzględniona najbardziej aktualna ocena. Ocena ta pozostaje ważna do momentu wykonania kolejnych badań w ramach obecnie realizowanego cyklu badawczego 2013-2015. Wśród badanych cieków i punktów pomiarowych nie było położonych na terenie Gminy Węgliniec.

Zgodnie z planem gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r., opublikowanym w M.P. nr 2011 nr 40 poz. 451 główny ciek gminy Węgliniec, rzeka Czarna Mała została oceniona jako silnie zmieniona, o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jaki jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Wody powierzchniowe na terenie Gminy Węgliniec wykazują pewne zanieczyszczenie pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym. Wpływ na zanieczyszczenie związkami biogennymi ma przede wszystkim stan gospodarki wodno - ściekowej w zlewni rzek. Przyczyną tego jest fakt, że wiele miejscowości w zlewni nie posiada kanalizacji sanitarnej. Do środowiska wodnego dostają się również składniki nawozów mineralnych i naturalnych oraz inne substancje używane aktualnie w produkcji rolniczej. Substancje biogenne dostają się do cieków głównie poprzez spływy powierzchniowe.

Skutkiem nagromadzenia się w wodach powierzchniowych (rowach, zbiornikach wodnych, itp.) związków biogennych (związki azotu lub fosforu) jest eutrofizacja wód, powodująca przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego. Następuje zakłócenie równowagi stosunków biologicznych w środowisku wodnym i pogorszenie jakości wód. Efektem eutrofizacji są tzw. „zakwity” czyli duże skupiska glonów, które znikają po wyczerpaniu się zasobów materii. Zakwity powodują zamieranie fauny wodnej, wskutek odtlenienia wód oraz zanikanie roślinności z powodu niedoboru światła.

Skala zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych w ostatnich latach ulega zmniejszeniu. Przyczyną tego zjawiska jest obserwowany od kilku lat znaczny spadek zużycia wody przez odbiorców indywidualnych i przemysłowych, czemu sprzyjają takie zjawiska jak m.in.: stosowanie obiegów zamkniętych w przemyśle, zmiany w produkcji na technologie mniej wodochłonne, upadek wielu gałęzi przemysłu, ale również bardziej racjonalne gospodarowanie wodą. Podobnie jak zużycie wody ilość ścieków systematycznie zmniejsza się. Zmienia się również wielkość i charakter zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych. O ile w latach poprzednich dominowały zanieczyszczenia wnoszone ze źródeł punktowych, zarówno komunalnych, jak i przemysłowych, obecnie, ze względu na ilość i standard oddawanych do

eksploatacji oczyszczalni ścieków, dominować zaczynają zanieczyszczenia ze źródeł obszarowych. Na ich charakter składają się zarówno nie oczyszczone ścieki bytowo - gospodarcze z terenów nie objętych jeszcze kanalizacją oraz wymywane z terenów zabudowanych i użytków rolnych substancje zanieczyszczające, w szczególności składniki nawozów mineralnych i organicznych, środki ochrony roślin, odcieki i związki ropopochodne.

Wody podziemne

(na podstawie: „Oceny stanu czystości wód podziemnych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2013”, opracowanie mgr Piotr Hanula, WIOŚ Wrocław 2014).

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych w województwie dolnośląskim w 2013 roku prowadzono w ramach:

- 1) monitoringu diagnostycznego, którym objęte były wszystkie jednolite części wód podziemnych,
- 2) monitoringu operacyjnego, obejmującego jednolite części wód podziemnych o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu.

Realizowano tu:

- monitoring wód podziemnych zagrożonych nie osiągnięciem dobrego stanu chemicznego,
- monitoring płytkich wód podziemnych zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- monitoring wód podziemnych reprezentujących słaby stan chemiczny

Monitoring diagnostyczny realizowany był w 58 punktach pomiarowo-kontrolnych, gdzie były prowadzone badania w latach ubiegłych. Są to studnie, ujmujące płytko występujące poziomy wodonośne, słabo izolowane od powierzchni terenu. Wytypowane do badań studnie rozmieszczone są na obszarze jednolitych części wód podziemnych, a także głównych zbiorników wód podziemnych oraz użytkowych poziomów wodonośnych.

Zakres analityczny wód podziemnych obejmował następujące oznaczenia: temperatura [°C], tlen [mgO₂/l], PEW - przewodność elektrolityczna w 20°C [μS/cm], odczyn, zasadowość ogólna, ogólny węgiel organiczny, jon amonowy, arsen, azoty, azotany, bor, chlorki, chrom ogólny, cyjanki wolne, cynk, fluorki, fosforany, glin, kadm, magnez, mangan, miedź, molibden, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sód, srebro, wapń, wodorowęglany, żelazo, indeks fenolowy. Wyszczególnienie punktów pomiarowych WIOŚ we Wrocławiu: Bolesławiec, Borkowice, Bożeń, Brodziszów, Budziszów Wlk., Czeszów, Darnków, Domaszków, Dzieszów, Gaj Oławski, Gądkowice, Gola, Gorzanowice, Gorzanów, Grębocice, Grędzina, Gryfów Śląski, Jaskowa Górna, Jeżów Sudecki, Kłobuczyn, Krobica, Krotoszyce, Leśna, Lubiąż, Lubomierz Miechów, Mieroszów ul. Kwiatowa, Mieroszów ul. Sportowa, Moskorzyn, Muchów, Niemcza, Nowy Kościół, Osiek, Ośka Piła, Pełcznica, Piekary, Płakowice, Płoszczyna, Rakowice k/Bolesławca, Rościszewice, Rudna Wielka, Ryczeń, Sobin, Sokołowiec, Stara Kamienica, Starczówek, Stolec, Stronia, Szalejów Górny, Szklarki, Świątniki, Targoszyń, Twardocice, Wielowieś, Wilków, Wleń, Wysoka, Zofiówka, Żabice/Rzeczyca

Wśród badanych punktów pomiarowych nie było położonych na terenie Gminy Węgliniec.

Wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę pitną. Ich stan ma szczególne znaczenie dla bezpieczeństwa sanitarnego. Najbardziej powszechne są ujęcia wód z poziomów czwartorzędowych.

W regionie sudeckim można wyróżnić trzy rodzaje występowania wodonośnego czwartorzędu:

- doliny kopalne związane z systemem staroplejstoczeńskiej sieci rzecznej. Do najzasobniejszych odcinków tych dolin należą: kopalna dolina Nysy Kłodzkiej w zachodniej części Kłodzka, kopalna struktura w dolinie Bobru między Kamienną Górą a Marciszowem i

Świdnikiem, kopalna dolina Bobru biegnąca przez północną część Jeleniej Góry, kopalna dolina Kwisy i Olzy w rejonie Gryfowa Śląskiego i Ubocza.

- doliny rzeczne związane z systemem młodoplejstocenijskiej sieci rzecznej po okres współczesny. Szczególne znaczenie mają tutaj doliny większych rzek sudeckich: Nysy Kłodzkiej, Kaczawy, Bobru, Kwisy i Nysy Kłodzkiej.
- obszary wysoczyznowe – utworami wodonośnymi są tu osady wodnolodowcowe o charakterze pokrywowym lub międzymorenowym. Taki typ dominuje w zachodniej części obszaru sudeckiego.

W obszarze gminy Węgliniec występuje też kredowe piętro wodonośne. W rejonie sudeckim wodonośne utwory kredy występują w obrębie depresji północnosudeckiej i śródsudeckiej. Wody tego poziomu są często głównym i zarazem pierwszym poziomem wodonośnym. W obrębie niecki północnosudeckiej poziom ten jest na ogół reprezentowany przez piaskowce, margle i iłowce, w okolicach Wlenia i Lwówka Śląskiego: piaskowce i warstwy piaszczyste oraz margliste. W rejonie niecki północnosudeckiej można wydzielić od dwóch do czterech poziomów wodonośnych. Parametry hydrogeologiczne są na omawianym obszarze zdeterminowane wykształceniem litologicznym, stopniem ich zwietrzenia oraz zaangażowania tektonicznego. Na podstawie dotychczasowych obserwacji hydrogeologicznych oraz wyników badań geologicznych można stwierdzić, że na obszarze Niecki Północnosudeckiej istnieją kontakty hydrauliczne pomiędzy wodami podziemnymi kredy, triasu i permu. W obrębie depresji śródsudeckiej wydzieliła się w utworach kredowych dwa rejonu: Krzeszowa i Kudowy–Międzyzlesia. Kolektorami wody podziemnej są tutaj, podobnie jak w niecce północnosudeckiej, przede wszystkim piaskowce ciosowe oraz spękane strefy margli i mułowców. Zbiorniki kredowe: Niecka zewnętrznosudecka Bolesławiec (GZWP 317), Niecka wewnętrznosudecka Kudowa–Bystrzyca (GZWP 341), Niecka wewnętrznosudecka Krzeszów (GZWP 342).

Ocena jakości zwykłych wód podziemnych w układzie pięter wodonośnych w 2013 roku wykazuje zdecydowaną przewagę wód charakteryzujących się dobrym stanem chemicznym (klasa I, II, III) we wszystkich poziomach wodonośnych. Wody podziemne niezadowolającej jakości (klasa IV) stanowiły 16,5% wód badanych w utworach czwartorzędowych, w utworach trzeciorzędowych stanowiły 14% badanych wód oraz 25% wód badanych w utworach starszych od kredy. W wodach podziemnych pochodzących z utworów kredowych nie stwierdzono wód niezadowolającej i złej jakości.

Na terenie Gminy Węgliniec można obserwować zanieczyszczenie wód głębinowych związkami: azotu (azotany i azotyny) oraz amoniaku. Skala tych zanieczyszczeń jest związana z poziomem intensywności w rolniczym użytkowaniu gleb i stopniem koncentracji produkcji zwierzęcej w poszczególnych obszarach zlewni. Do płytkich poziomów wód podziemnych przedostają się niewykorzystane przez rośliny składniki nawozów mineralnych i naturalnych oraz inne substancje używane w produkcji rolniczej. Istotnym elementem wpływającym na zagrożenie jakości wód podziemnych jest nieprawidłowe prowadzenie hodowli - gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, soki kiszonkowe zawierają znaczne ilości materii organicznej, która przy nieprawidłowym zagospodarowaniu może przedostawać się do cieków lub infiltrować do wód podziemnych. Swoją rolę w zanieczyszczeniu wód podziemnych ma również fakt braku kanalizacji sanitarnej w większości miejscowości w gminie – tylko miasto Węgliniec jest obecnie skanalizowane. We wsiach ścieki bytowo - gospodarcze gromadzone są w szambach (często nieszczelnych) lub są odprowadzane poprzez szczątkowe kanalizacje burzowe do rowów, lokalnych obniżzeń, oczek wodnych i stawów.

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się następujące ujęcia wody:

- 1) SUW (Stacja Uzdatniania Wody) Węgliniec - obsługuje miejscowości Węgliniec, Stary Węgliniec, Piaseczna, Jagodzin;
 - 4 studnie głębinowe czynne, 2 w stanie likwidacji.
 - 1z gł. 45m wydajność 50m³/h

- 2a gł. 43m wydajność 25m³/h
 - 1bis gł. 42,45m wydajność 50m³/h
 - 4 gł. 47,6m wydajność 30m³/h
 - Łącznie wg. pozwolenia wodnoprawnego 107m³/h nie więcej niż 2000m³/d
- 2) SUW (Stacja Uzdatniania Wody) Ruszów - obsługuje miejscowości Ruszów, część Kościelna Wieś;
- 2 studnie głębinowe
 - 1 gł. 44m wydajność 72m³/h
 - 2 gł. 42m wydajność 69m³/h
 - Łącznie wg. pozwolenia wodnoprawnego 60m³/h nie więcej niż 1200m³/d
- 3) SUW (Stacja Uzdatniania Wody) Czerwona Woda -obsługuje miejscowość Czerwona Woda;
- 2 studnie głębinowe
 - 1 gł. 84m wydajność 92m³/h
 - 2 gł. 90m wydajność 90m³/h
 - Łącznie wg. pozwolenia wodnoprawnego 62,9m³/h nie więcej niż 1028,8m³/d
- 4) Hydrofornia Zielonka - obsługuje miejscowość Zielonka.
- 1 studnie głębinowe 1 sztuka do likwidacji
 - 2z gł. 43m wydajność 29,4m³/h
 - Łącznie wg. pozwolenia wodnoprawnego 29,4m³/h nie więcej niż 115m³/d.

W sieć wodociagową wyposażony jest prawie cały obszar Gminy Węglińiec, z wyłączeniem części Kościelnej Wsi, Okrąglicy i Polany. W niektórych miejscowościach pojawiają się problemy z jakością wody.

Ujęcia wody posiadają zatwierdzone strefy ochrony sanitarnej bezpośredniej (w granicach ogrodzeń), a ujęcie w Węglińcu dodatkowo ma strefę ochrony pośredniej ustanowioną rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu nr 2/2009 z dnia 28 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej w miejscowości Węglińiec, gmina Węglińiec, powiat zgorzelecki, województwo dolnośląskie.

Wszystkie ujęcia posiadają również aktualne pozwolenia wodno- prawne na pobór wody podziemnej i eksploatację urządzeń służących do poboru wody. Jakość wody jest kontrolowana systematycznie przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Zgorzelcu.

13.5.2 Zagrożenia powietrza

(na podstawie: „Oceny jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2013”, opracowanie Wydział Monitoringu Środowiska WIOŚ we Wrocławiu, 2014).

Opracowanie „Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2013 roku” jest podsumowaniem rocznych pomiarów jakości powietrza prowadzonych w ramach dolnośląskiego systemu monitoringu jakości powietrza, będącego elementem sieci krajowej Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS). W opracowaniu znajdują się zestawienia parametrów statystycznych wyliczonych na podstawie wyników pomiarów stężeń poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia powietrza zarejestrowanych we wszystkich stacjach pomiarowych zlokalizowanych na terenie Dolnego Śląska

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U.2012.914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenki azotu, tlenek węgla, benzen, ozon, pył zawieszony PM10, zawartość ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe PM10 oraz pył zawieszony PM2.5) obowiązują następujący podział kraju na strefy:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców (strefa dolnośląska).

Monitoring jakości powietrza prowadzony jest z wykorzystaniem sieci stacji pomiarowych rozmieszczonych na terenach miejskich i pozamiejskich województwa dolnośląskiego. Pomiary realizowane są przez:

1. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, który prowadzi monitoring w wojewódzkiej sieci stacji i punktów pomiarowych, w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu powietrza,
2. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, który prowadzi monitoring jakości powietrza dla potrzeb programów EMEP i GAW/WMO na stacji Śnieżka,
3. Zakłady przemysłowe zobligowane do prowadzenia pomiarów jakości powietrza określonych w pozwoleniach zintegrowanych:
 - PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA Oddział Elektrownia „Turów” w Bogatyni,
 - KGHM „Polska Miedź” SA Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
 - KGHM „Polska Miedź” SA Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie,
 - KGHM „Polska Miedź” SA Oddział Zakład Hydrotechniczny w Rudnej.

Wśród punktów pomiarowych monitoringu pasywnego na terenie województwa dolnośląskiego w 2013 r. znajduje się Węgliniec (ul. Partyzantów) i Ruszów (ul. Wojska Polskiego).

Na podstawie pomiarów stwierdzono, że:

- nie wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych i alarmowego określonych dla dwutlenku siarki. Monitoring SO₂ prowadzony w strefach oddziaływania Elektrowni „Turów” oraz Huty Miedzi „Legnica” i „Głogów” na terenach powiatów: zgorzeleckiego, głogowskiego i w mieście Legnica wykazał niski poziom stężeń – szczególnie na terenach pozamiejskich.
- ponadnormatywne średnioroczne stężenie dwutlenku azotu zarejestrowane zostało przez stację „komunikacyjną” zlokalizowaną przy al. Wiśniowej we Wrocławiu (stacja położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie skrzyżowania ulic: Hallera, Powstańców Śląskich i alei Wiśniowej). Pomiary w pozostałych rejonach województwa nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych zarówno w odniesieniu do normy rocznej, jak i 1-godzinowej. Na żadnej ze stacji nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnego i alarmowego poziomu 1-godzinnego. Monitoring dwutlenku azotu realizowany w stacjach pozamiejskich: ochrony roślin oraz należących do sieci „zakładowych” KGHM „Polska Miedź” SA oraz Elektrowni „Turów” wykazał niski poziom stężeń zarówno w sezonie grzewczym, jak i pozagrzewczym.
- nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu 8-godzinnego tlenku węgla,
- nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu średniorocznego benzenu.
- ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ są jednym z największych problemów ochrony powietrza w Polsce. W 2013 r. zanotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu średniorocznego na 2 stanowiskach pomiarowych: Jelenia Góra-Cieplice: stężenie średnioroczne 41 µg/m³ – 103% normy oraz Nowa Ruda, ul. Srebrna: stężenie średnioroczne 47 µg/m³ – 118% normy. W 2013 roku zanotowano przekroczenia dopuszczalnej liczby przekroczeń normy średniodobowej na 18 stanowiskach: Nowa Ruda, ul. Srebrna: 121 dni, Wrocław, ul. Orzechowa: 78 dni, Wrocław, Wybrzeże J. Conrada-Korzeniowskiego: 77 dni, Legnica, al. Rzeczypospolitej: 74 dni, Jelenia Góra – Cieplice: 73 dni, Szczawno-Zdrój, Dom Zdrojowy: 72 dni, Oława, ul. Żołnierzy AK: 68 dni, Świdnica, Rynek: 62 dni, Wałbrzych, ul. Wysockiego: 58 dni, Oleśnica, ul. Brzozowa: 55 dni, Złotoryja, ul. Staszica: 54 dni, Głogów, ul. Norwida: 51 dni, Dzierżoniów, ul. Piłsudskiego: 47 dni, Polkowice, ul. Kasztanowa: 45 dni, Kłodzko, ul. Szkolna: 44 dni, Zgorzelec, ul. Bohaterów Getta: 42 dni, Rudna: 40 dni,

Ząbkowice Śląskie, ul. Powstańców Warszawy: 37 dni. Wśród miejsc notujących przekroczenia stężenia pyłu PM10 zawieszono nie ma znajdujących się na terenie Gminy Węgliniec.

- pomiary pyłu zawieszono PM2,5 w 2013 r. wykazały przekroczenie normy średniorocznej w 2 punktach pomiarowych we Wrocławiu oraz w Legnicy, a także przekroczenie pułapu stężenia ekspozycji we Wrocławiu, Legnicy i Wałbrzychu. Wśród miejsc notujących przekroczenia stężenia pyłu zawieszono PM2,5 nie ma znajdujących się na terenie Gminy Węgliniec.
- stężenia średnioroczne ołowiu, kadmu, niklu we wszystkich punktach pomiarowych występowały na poziomie niższym od dopuszczalnego.
- stwierdzono przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego arsenu w pyłe PM10 w Głogowie: 267% normy, w Polkowicach: 130% normy oraz w Legnicy: 125% normy przy ul. Porazińskiej i 143% normy przy al. Rzeczypospolitej.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Węgliniec jest głównie istniejąca zabudowa mieszkaniowa, powodująca szczególnie w sezonie jesienno - wiosennym silne natężenie pyłów, sadzy, związków węgla i siarki. Zanieczyszczenia te są uciążliwe ze względu na duże zagęszczenie niskich emitorów (kominów) z lokalnych palenisk.

Uciążliwymi zanieczyszczeniami (zadymienia) są też okresowe wypalania traw i ściernisk, przynoszące ponadto szkody wśród fauny, negatywnie wpływające na strukturę gleb.

13.5.3 Zagrożenie powodziowe

Na terenie Gminy Węgliniec nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Wprawdzie na terenie Gminy występują dość licznie miejsca ze stale podwyższonym poziomem wód gruntowych sprzyjające powstawaniu miejsc podmokłych, lecz są to na ogół tereny położone wśród lasów. Na ich bazie tworzą się szczególnie cenne i charakterystyczne ekosystemy. Stanowią one źródło cennej bioróżnorodności i podlegają ochronie przed zmianą takich stosunków gruntowo-wodnych.

14. GENERALNE SKUTKI DLA ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Ustalenia analizowanego projektu zmiany studium docelowo zmierzają do przekształcenia części terenów użytkowanych obecnie rolniczo (użytki rolne) na tereny zabudowane. W stosunku do obecnie obowiązującego studium obszar przeznaczony na cele inwestycyjne praktycznie nie ulega zwiększeniu.

Oceniając wpływ ustaleń planu na środowisko należy rozpatrywać to zagadnienie z punktu widzenia wpływu na poszczególne komponenty środowiska:

14.1 Wpływ na stan atmosfery - realizacja nowoprojektowanej zabudowy związana będzie ze stopniowym zwiększaniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Będą to w pierwszej kolejności zanieczyszczenia związane z ruchem pojazdów samochodowych (głównie ciężarowych) oraz prowadzonymi pracami budowlanymi. Z czasem zaczną przeważać uciążliwości związane z bieżącym użytkowaniem zabudowy, tj. z ogrzewaniem budynków oraz z ruchem pojazdów osobowych. Zakładając, że większość noworealizowanej zabudowy ogrzewana będzie niskoemisyjnymi paliwami proekologicznymi, emisja zanieczyszczeń może nie być znacząca. W zabudowie produkcyjnej zagrożeniem mogą być emisje zanieczyszczeń związanych z procesami technologicznymi.

Ze względu na planowany rozwój terenów zurbanizowanych, a co za tym idzie przyrost ilości samochodów, wpływ ruchu komunikacyjnego na stan atmosfery może być istotny.

Uciążliwości związane z zanieczyszczeniem atmosfery będą bardziej odczuwalne w sezonie jesienno - zimowym oraz podczas stanów inwersyjnych w atmosferze.

Wpływ skutków realizacji ustaleń studium na stan atmosfery:

- a) bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednie,
- b) okres trwania oddziaływania – krótkoterminowe,
- c) częstotliwość oddziaływania – chwilowe,
- d) charakter zmian – bez znaczenia,
- e) zasięg oddziaływania – miejscowe,
- f) trwałość przekształceń – odwracalne,
- g) intensywność przekształceń - nieistotne.

14.2 Wpływ na rzeźbę terenu - zabudowa nowych terenów wpłynie na zmiany morfologii terenu i jego ukształtowanie. Zmiany te będą nie będą szczególnie widoczne ze względu na płaski charakter ukształtowania terenów i ograniczenia w ekspozycji wynikające z rozległych kompleksów leśnych nie pozwalających na zachowanie odległej perspektywy.

Prace ziemne związane z budową poszczególnych obiektów (budynków, dróg, obiektów infrastruktury technicznej) spowodują przemieszczenie mas ziemi i konieczność niwelacji terenu. Również prace ziemne związane z budową dróg spowodują przekształcenia rzeźby terenu ze względu na konieczność wykonywania nasypów lub wykopów.

Wpływ skutków realizacji ustaleń studium na rzeźbę terenu:

- a) bezpośrednio oddziaływania – pośrednie,
- b) okres trwania oddziaływania – krótkoterminowe;
- c) częstotliwość oddziaływania – chwilowe;
- d) charakter zmian – bez znaczenia;
- e) zasięg oddziaływania – miejscowe,
- f) trwałość przekształceń – nieodwracalne,
- g) intensywność przekształceń - nieistotne.

14.3 Wpływ na gleby - zabudowa terenów użytkowanych obecnie jako użytki rolne lub leśne spowoduje ich bezpowrotną utratę dla produkcji rolniczej lub leśnej. Ustalenia studium w ograniczonym zakresie (miasto Węgliniec) wprowadzają nowe zainwestowanie na tereny użytkowane jako lasy. Przeznaczenie na terenów cele inne niż rolne lub leśne będzie następowało po uzyskaniu zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze lub gruntów leśnych na cele nieleśne.

Wpływ skutków realizacji ustaleń studium na gleby:

- a) bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednio,
- b) okres trwania oddziaływania – długoterminowe;
- c) częstotliwość oddziaływania – stałe;
- d) charakter zmian –znaczący;
- e) zasięg oddziaływania – miejscowe,
- f) trwałość przekształceń – nieodwracalne.
- g) intensywność przekształceń - istotna.

14.4 Wpływ na kopaliny - na terenie objętym zmianą studium występują udokumentowane złoża kopaliny, ustalenia zmiany studium nie ograniczają możliwości ich eksploatacji. Zgodnie z uzyskanymi przez przedsiębiorców koncesjami na eksploatację złóż w studium wskazano tereny działalności eksploatacyjnej.

Wpływ skutków realizacji ustaleń studium na kopaliny:

- a) bezpośrednio oddziaływania – pośrednie,
- b) okres trwania oddziaływania – długoterminowe,
- c) częstotliwość oddziaływania – stałe,
- d) charakter zmian – bez znaczenia;
- e) zasięg oddziaływania – miejscowe,
- f) trwałość przekształceń – odwracalne,
- g) intensywność przekształceń - istotne.

14.5 Wpływ na klimat lokalny - przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę może w pewnym stopniu negatywnie wpłynąć na warunki klimatu lokalnego. Z jednej strony wpływ ten przejawiać się będzie wzrostem ilości zanieczyszczeń w powietrzu, z drugiej strony zwiększeniem hałasu.

Zwiększenie ilości zanieczyszczeń wynikać będzie ze zwiększonej liczby lokalnych źródeł ogrzewania budynków. Ilość zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery będzie większa w przypadku stosowania opału stałego (węgiel lub koks). Natomiast stosowanie proekologicznych, niskoemisyjnych źródeł ciepła (wykorzystujących energię elektryczną, gaz, olej opałowy) sprzyjać będzie zachowaniu korzystnych parametrów czystości atmosfery.

Przewidywany sposób zagospodarowania terenów może spowodować również wzrost hałasu. Budowa budynków oraz związany z tym ruch samochodowy podniesie w stopniu odczuwalnym poziom hałasu. Realizacja zabudowy oraz ruch pojazdów samochodowych będą miały z pewnością wpływ na lokalne tło akustyczne.

Wpływ skutków realizacji ustaleń studium na klimat lokalny:

- a) bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednio, pośrednie
- b) okres trwania oddziaływania – długoterminowe, krótkoterminowe;
- c) częstotliwość oddziaływania – chwilowe;
- d) charakter zmian – bez znaczenia;
- e) zasięg oddziaływania – miejscowe,
- f) trwałość przekształceń – odwracalne,
- g) intensywność przekształceń - nieistotne.

14.6 Wpływ na warunki gruntowo - wodne - realizacja zabudowy i dróg może wpłynąć na lokalne stosunki wodne. Przewidywana budowa utwardzonych dróg oraz budowa wielu domów

oraz utwardzenie dojeżdż i dojazdów do budynków spowoduje znaczny przyrost ilości wód opadowych wymagających odprowadzenia. W związku z powyższym należy zrealizować system kanalizacji deszczowej z urządzeniami zabezpieczającymi przed spływem zanieczyszczeń stałych (np. piasku wywożonego na kołach pojazdów w trakcie budowy domów lub stosowanego do posypywania dróg podczas zimy, itp.).

Naturalne sposoby wchłaniania wód deszczowych do gruntu będą możliwe w ograniczonym zakresie w ramach poszczególnych działek (głównie w zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej i letniskowej) w postaci wchłaniania powierzchniowego lub w postaci studni chłonnych. Problem ten nie może jednak zostać rozwiązany w ten sposób dla odbioru wód opadowych z połaci dachowych zabudowy wielorodzinnej oraz usługowej lub produkcyjnej, ze względu na potencjalnie znaczne ilości wody wymagające odprowadzenia w krótkim czasie (podczas deszczy nawalnych). Konieczna zatem będzie rozbudowa lub budowa kanalizacji deszczowej.

Wpływ skutków realizacji ustaleń studium na warunki gruntowo-wodne:

- a) bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednio;
- b) okres trwania oddziaływania – krótkoterminowe;
- c) częstotliwość oddziaływania – chwilowe;
- d) charakter zmian – bez znaczenia;
- e) zasięg oddziaływania – miejscowe;
- f) trwałość przekształceń – odwracalne;
- g) intensywność przekształceń - nieistotne.

14.7 Wpływ na ludzi – zmiana studium gminy Węgliniec w jej granicach administracyjnych obejmuje istniejące zainwestowane poszczególne jednostki osadnicze oraz w większości tereny użytkowane jako lasy i tereny rolnicze. W istniejącej zabudowie ustalenia zmiany studium nie zmieniają obecnego oddziaływania na zdrowie ludzi. W części przeznaczonej pod zabudowę, obecnie użytkowanej rolniczo, studium zakłada następujące funkcje dominujące:

1. MM - strefa rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy miejskiej,
2. M - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej,
3. MU - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej,
4. MUT - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowych i rekreacyjno-wypoczynkowych,
5. U - strefa rozwoju funkcji usługowej,
6. UP - tereny usług publicznych,
7. UKr - tereny usług kultury religijnej,
8. AG - strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej,
9. US - tereny usług sportu i rekreacji,
10. USR - strefa rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych,
11. Rm - tereny rolne z możliwością zabudowy siedliskowej

Funkcje te, zakładające przebywanie na ich terenach ludzi, nie będą negatywnie wpływały na zdrowie ludzi.

Ponadto na terenie gminy Węgliniec przewiduje się rozwój funkcji związanych z aktywnością gospodarczą, eksploatacja złóż kopalin oraz infrastrukturą techniczną i zielenią:

1. AG - strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej,
2. PG - tereny eksploatacji złóż,
3. ZP - tereny zieleni urządzonej,
4. ZC - tereny cmentarzy,
5. K - tereny infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków,
6. W - tereny infrastruktury technicznej – zaopatrzenie w wodę,
7. E - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń elektroenergetycznych,
8. G - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń zaopatrzenia w gaz,
9. KK - tereny kolejowe,

Tereny aktywności gospodarczej zajmują największe tereny we wsi Czerwona Woda, w mieście Węgliniec oraz mniejsze obszary w Ruszowie i Jagodzinie. Tereny te są odizolowane od istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej. W celu ochrony przed potencjalnymi oddziaływaniami należy w uzasadnionych przypadkach realizować pasy zieleni osłonowej w miejscach potencjalnych konfliktów sąsiedztwa. Uciążliwością mogąca mieć wpływ na zdrowie ludzi może być wzrost uciążliwego transportu samochodowego. Największe tereny aktywności gospodarczej wyznaczono w Czerwonej Wodzie, są one dobrze skomunikowane i większość transportu samochodowego będzie omijać miejscowości na terenie gminy Węgliniec, kierując się w kierunku południowy do autostrady A4 i drogi krajowej nr 94. Studium przewiduje rozwój produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł, lecz z wyłączeniem farm wiatrowych. Dominować powinno wykorzystywanie energii słonecznej w zespołach paneli fotowoltaicznych. Uciążliwości dla zdrowia ludzi tego typu instalacji jest znikome.

Potencjalnym źródłem uciążliwości jest droga wojewódzka 296, przebiegająca przez środek gminy Węgliniec z południa na północ. Oddziaływanie to przejawia się głównie przez emisję hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery, oraz zagrożenie dla bezpieczeństwa uczestników ruchu i pieszych ze względu na znaczne natężenie ruchu pojazdów. Optymalnym rozwiązaniem była by budowa obejść drogowych najbardziej zagrożonych odcinków w miejscowościach: Czerwona Woda, Węgliniec, Stary Węgliniec i Ruszów. Inwestycja ta jest jednak trudna do realizacji ze względu na ingerencję w kompleksy leśne oraz tereny podmokłe. Aktualnie nie ma zabezpieczonych środków finansowych ze strony potencjalnego inwestora (tj Urzędu Marszałkowskiego) na realizację tej inwestycji, dlatego jej przebieg jest oznaczony jedynie informacyjnie. Przez obszar objęty planem przebiega również istniejąca napowietrzna linie elektroenergetyczne 220 kV i 110kV. Dla tych linii wyznaczone zostały strefy ochronne określające odległości, w których mogą nastąpić przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu oraz natężenia pola elektromagnetycznego, które z kolei mogą być źródłem uciążliwości w przypadku stałego pobytu ludzi w tych strefach.

Ustalenia planu nie wprowadzają przeznaczeń, które potencjalnie mogłyby negatywnie oddziaływać na ludzi.

Wpływ skutków realizacji ustaleń studium na ludzi:

- a) bezpośrednio oddziaływania – pośrednie,
- b) okres trwania oddziaływania – długoterminowe,
- c) częstotliwość oddziaływania – stałe,
- d) charakter zmian – bez znaczenia;
- e) zasięg oddziaływania – miejscowe, lokalne,
- f) trwałość przekształceń – odwracalne,
- g) intensywność przekształceń – nieistotne.

14.8 Wpływ na zwierzęta i rośliny - tereny użytkowane obecnie rolniczo są dostępne dla zwierzyny polnej występującej na otwartych użytkach rolnych i leśnych. Pojawiają się tu sarny, lisy oraz inna drobna zwierzyna. Realizacja ustaleń zmiany studium w zakresie docelowej zabudowy terenów przeznaczonych pod inwestycje może spowodować na tych terenach pogorszenie warunków bytowania i możliwości penetracji tych terenów przez w/w zwierzęta (nowa zabudowa, drogi, ogrodzenia, ruch pojazdów i ludzi).

Ustalenia zmiany studium dopuszczają wśród realizowanej zabudowy wprowadzanie zieleni urządzonej, która w części zrekompensuje likwidację terenów biologicznie czynnych oraz umożliwi w pewnym zakresie podtrzymanie bioróżnorodności flory i fauny. Wprowadzenie zieleni w kompleksy zabudowy, głównie mieszkaniowej, przyczyni się pozytywnie do podtrzymania bioróżnorodności flory i fauny oraz poprawi warunki zamieszkiwania dla przyszłych mieszkańców.

Wpływ skutków realizacji ustaleń studium na zwierzęta i rośliny:

- a) bezpośrednio oddziaływania – pośrednie,
- b) okres trwania oddziaływania – krótkoterminowe;
- c) częstotliwość oddziaływania – chwilowe;

- d) charakter zmian – bez znaczenia;
- e) zasięg oddziaływania – miejscowe,
- f) trwałość przekształceń – odwracalne,
- g) intensywność przekształceń – nieistotne.

14.9 Wpływ na ekosystem - realizacja ustaleń zmiany studium nie wpłynie w istotny sposób na istniejące ekosystemy. Nowa zabudowa przewidywana jest głównie na obszarach użytkowanych dotychczas rolniczo. Jest to ekosystem otwartych terenów rolnych, który w stosunku do pierwotnego ekosystemu został w ciągu minionych lat tak znacznie przekształcony, że obecnie nie jest możliwe odtworzenie w jego granicach naturalnych warunków środowiska przyrodniczego. W miejsce tego ekosystemu zostaną wprowadzone tereny zabudowane, o silnej presji antropogenicznej.

Wpływ skutków realizacji planu na ekosystem:

- a) bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednio, pośrednio;
- b) okres trwania oddziaływania – długoterminowe;
- c) częstotliwość oddziaływania – stałe,
- d) charakter zmian – bez znaczenia;
- e) zasięg oddziaływania – lokalne,
- f) trwałość przekształceń – odwracalne,
- g) intensywność przekształceń - nieistotne.

14.10 Wpływ na krajobraz - realizacja ustaleń zmiany studium nie wpłynie w istotny sposób na krajobraz. Oprócz zmian w rzeźbie terenu realizacja nowej zabudowy spowoduje wyeksponowanie krajobrazu antropogenicznego w miejsce obecnego otwartego krajobrazu „naturalnego”. Zmiany te będą nie będą szczególnie widoczne ze względu na płaski charakter ukształtowania terenów i ograniczenia w ekspozycji wynikające z rozległych kompleksów leśnych nie pozwalających na zachowanie odległej perspektywy. Wprowadzona z czasem zieleń towarzysząca zabudowie (głównie o charakterze urządzonym, ogrodowym i ozdobnym) również zmieni charakter i wygląd krajobrazu.

Wpływ skutków realizacji ustaleń studium na ekosystem:

- a) bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednio,
- b) okres trwania oddziaływania – długoterminowe,
- c) częstotliwość oddziaływania – stałe,
- d) charakter zmian – bez znaczenia;
- e) zasięg oddziaływania – lokalne,
- f) trwałość przekształceń – odwracalne,
- g) intensywność przekształceń - nieistotne,

14.11 Wpływ na obszary chronione

Na terenie Gminy Węglińiec występują następujące prawne formy ochrony przyrody:

- 1) Rezerваты przyrody:
 - a) Rezerwat „Torfowisko pod Węglińcem” - rezerwat został utworzony w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska przejściowego z pierwotną roślinnością oraz reliktowym stanowiskiem sosny błotnej (*Pinus ulginosa*).
 - b) Rezerwat "Wrzosiec koło Piasecznej” - celem utworzenia rezerwatu było zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych unikalnych torfowisk o charakterze atlantyckim w Borach Dolnośląskich, z kresowym stanowiskiem mszaru wrzoscowego oraz gatunkami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem.
- 2) Obszary Natura 2000:
 - a) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Uroczyska Borów Dolnośląskich” (kod obszaru PLH020072).

b) Bory Dolnośląskie (kod obszaru PLB020005).

c) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Przygiełkowiska koło Gozdnicy” (kod obszaru PLH 080055).

3) pomniki przyrody oraz stanowiska roślin chronionych.

Najcenniejsze obszary i siedliska występujące na terenach objętych prawnymi formami ochronnymi zlokalizowane są w większości w oddaleniu od miejscowości i terenów planowanego rozwoju zainwestowania, wobec czego ewentualne oddziaływanie planowanych inwestycji można uznać za pomijalne lub stosunkowo niewielkie. Rezerwaty położone są poza terenami wskazanymi pod zainwestowanie lub rozbudowę układu komunikacyjnego w związku z czym ustalenia studium nie będą miały praktycznie żadnego negatywnego wpływu na ich ochronę.

Bezpieczeństwo ekologiczne tych terenów może zapewnić odpowiednia edukacja ekologiczna i akcentowanie wartości przyrodniczej tych obszarów, chroniąc je przed wandalizmem lub niewłaściwymi zachowaniami mogącymi pojawić się w ramach aktywnego wypoczynku na tych terenach (spacery, przejażdżki rowerowe), podczas prac leśnych oraz użytkowania rolniczego gruntów. Również pomniki przyrody i stanowiska roślin chronionych nie będą zagrożone wskutek realizacji zmiany studium. Szczegółowe rozwiązania w zakresie ochrony pomników przyrody i stanowisk roślin chronionych określone będą na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone będą szczegółowe ustalenia dot. m.in. przeznaczeń terenów.

Ustalenia studium praktycznie nie mają negatywnego wpływu na zachowanie i stan ww obszarów prawnej ochrony przyrody, ani na zakazy ograniczenia wprowadzone tymi aktami prawnymi. Należy uznać, że ustalenia studium są zgodne z formami ochrony wprowadzonymi przepisami szczególnymi dla ww obszarów ochrony przyrody.

14.12 Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000

Na terenie Gminy Węgliniec wyznaczone zostały obszary NATURA 2000:

- 1) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Uroczyska Borów Dolnośląskich” (kod obszaru PLH020072) – obszar zajmuje powierzchnię 12 227,39 ha, położony jest w zachodniej oraz północno-zachodniej części Borów Dolnośląskich. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na szczególną uwagę zasługują siedliska podmokłe o charakterze priorytetowym (torfowiska wysokie, bory bagienne) oraz wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym. Wśród zwierząt występujących na omawianym terenie wymienić należy jelonka rogacza, trzeplę zieloną czy pachnicę dębową - relikty pierwotnych lasów.
- 2) Bory Dolnośląskie (kod obszaru PLB020005) - Bory Dolnośląskie obejmują jeden z największych w Polsce zwartych kompleksów leśnych. Bory leżą w dorzeczu Odry, a główna rzeka regionu jest Bóbr, do którego uchodzą Kwisa, Czarna Wielka i Czarna Mała. Dominują tu ubogie, piaszczyste siedliska borowe. Drzewostan budują bory sosnowe z ubogim runem, które stanowi wrzos i borówki. W piętrze podszytu występują jedynie żarnowiec i jałowiec. Dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką dębów, brzozy, buka oraz jodły i świerka. Na żyźniejszych siedliskach występują płaty borów mieszanych i fragmenty lasów liściastych: buczyn i gradów. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 19 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. 9 gatunków ptaków zostało umieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Bory są najważniejszą w południowo-zachodniej części Polski ostoją bielika, cietrzewia i głuszca.
- 3) Przygiełkowiska koło Gozdnicy (kod obszaru PLH 080055) – obejmującego powierzchnię 1767.7 ha, w większości na terenie województwa lubuskiego.

Obszar położony jest w granicach mezoregionu Bory Dolnośląskie. Stanowi on fragment obszaru "Uroczyska Borów Dolnośląskich". Szata roślinna zdominowana jest przez bory sosnowe, występują tam jednak rzadkie w skali kraju zbiorowiska roślinne, związane z ekosystemami wodno-błotnymi i torfowiskowymi. W granicach obszaru znajduje się największe w Polsce skupisko przygiełki brunatnej *Rhynchospora fusca*. Fitocenozy zespołu *Rhynchosporium fuscae* są najcenniejszą postacią siedliska 7150. Znajduje się tam również największe w kraju stanowisko ponikła wielołodygowego *Eleocharis multicaulis*, gatunku charakterystycznego dla siedliska 3130. Te ostatnie reprezentowane są również przez zespoły *Ranunculo-Juncetum bulbosi* i *Sphagnetum cuspidato-obesi*. W granicach obiektu występują małopowierzchniowe, dobrze zachowane i typowo wykształcone torfowiska wysokie z wrzosem bagiennym *Erico-Sphagnetum*. W płatach tego zespołu stwierdzono występowanie wielu gatunków charakterystycznych klasy *Oxycocco-Sphagnetum*, przede wszystkim rzadkich przedstawicieli roślin zarodnikowych (pkt. 3.3). Inne zespoły torfowisk wysokich to m.in.: *Sphagnetum magellanici*, *Sphagnetum papillosum* i *Ledo-Sphagnetum magellanici*. Murawy bliźniczkowe rozproszone są zwłaszcza w południowej części obszaru, nie zajmują tam jednak większych powierzchni. Torfowiska przejściowe charakteryzują się stosunkowo małym zróżnicowaniem zbiorowisk roślinnych. Najczęstszym są fitocenozy zespołu *Sphagno recurvi-Eriophoretum angustifolii*, spotkać tam można również: *Sphagno apiculati-Caricetum rostratae*, *Carici-Agrostietum caninae*, *Caricetum lasiocarpae* oraz niektóre postaci *Sphagno tenelli-Rhynchosporium albae*.

Dla terenów znajdujących się w granicach obszaru NATURA 2000 projekt studium przewiduje zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania, głównie jako tereny leśne, w mniejszym zakresie jako tereny rolne. W granicach obszaru NATURA 2000 znajdują się w całości grunty wsi: Stary Węgliniec, Piaseczna, Jagodzin, Ruszów Kościelna Wieś, Okraglica, leśniczówka Dębówek i osada Polana. Ustalenia studium na bazie istniejącej zabudowy tych miejscowości przewidują rozwój zainwestowania. Przeznaczenie tych terenów na cele budowlane jest również przewidziane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego poszczególnych miejscowości przewidują zachowanie cennych siedlisk oraz miejsc występowania chronionej fauny (owadów, gadów, płazów ssaków i ptaków) w obecnym ekstensywnym użytkowaniu, w szczególności związanych z przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000. Miejsca stanowiące potencjalne konflikty (np. wzdłuż cieków oraz większych zbiorników wodnych) są wskazane, jako tereny rolne lub leśne z zakazem zabudowy. Również tereny obejmujące w swoich granicach cenne siedliska przyrodnicze zostały wskazane, jako tereny objęte zakazem zabudowy.

Biorąc pod uwagę przedmiot ochrony ww obszarów sieci NATURA 2000 tj. w szczególności podmokłe siedliska oraz występujące tu gatunki ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej (9 gatunków ptaków zostało umieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt; bory są najważniejszą w południowo-zachodniej części Polski ostoją bielika, cietrzewia i głuszca) należy przyjąć, że potencjalne negatywne oddziaływanie ustaleń studium na przedmiot ochrony ww obszarów NATURA 2000 będzie nieznaczne.

14.13 Przewidywane oddziaływania odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW

Zmiana studium Gminy Węgliniec wyznacza obszary i warunki lokalizacji obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100 kW. Studium dopuszcza na terenie Gminy Węgliniec lokalizację następujących obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej:

- 1) obiekty i urządzenia o mocy mniejszej niż 100 kW: na terenie całej gminy,
- 2) obiekty i urządzenia o mocy większej niż 100 kW:
 - a) w granicach wskazanych terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej) oznaczonych na rysunku studium dopuszcza się:

- lokalizację zespołów ogniw fotowoltaicznych jako samodzielne instalacje do produkcji energii elektrycznej lub jako urządzenia lokalizowane na dachach obiektów produkcyjnych lub usługowych,
 - lokalizację instalacji do produkcji energii z biomasy,
 - biogazownie lokalizowane w odległościach nie mniejszych niż 500 m od granic terenów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej (M), mieszkaniowo-usługowej (MU) i usług publicznych (UP),
 - lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.
- b) w granicach terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej) i studium dopuszcza się:
- lokalizację instalacji do produkcji energii z biomasy,
 - lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.

Jednocześnie studium ustala zakaz lokalizacji turbin elektrowni wiatrowych o mocy większej niż 100 kW na terenie całej gminy.

Studium wyznacza obszary rozmieszczenia obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100 kW z wykorzystaniem zespołów ogniw fotowoltaicznych, których granice są jednocześnie granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

W strefach ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu dopuszcza się zagospodarowanie terenów zgodnie z ustaleniami studium dla strefy rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej (AG).

Dopuszczone do lokalizacji na terenie Gminy Węgliniec zespoły ogniw fotowoltaicznych, instalacje do produkcji energii z biomasy, biogazownie oraz obiekty i urządzenia wykorzystujące energię geotermalną nie będą miały znaczącego negatywnego wpływu na przedmiot ochrony ww obszarów NATURA 2000. Obszary rozmieszczenia ogniw fotowoltaicznych znajdują się na południu gminy Węgliniec, w obrębie wsi Czerwona Woda, poza granicą obszaru NATURA 2000. Ewentualne ich oddziaływanie można rozpatrywać w kontekście oddziaływania na ptaki wskutek dezorientacji przez lśniące płaszczyzny ogniw fotowoltaicznych. Należy przy tym zwrócić uwagę, że na takie potencjalne oddziaływania narażone są bardziej ptaki wykorzystujące do lęgów i żerowania otwarte zbiorniki wodne. Wskazany wpływ ogniw fotowoltaicznych na ptaki może być zminimalizowany przez wprowadzenie rozwiązań zmniejszających „efekt olśnienia” np. przez dzielenie pól ogniw na mniejsze, wyraźnie oddzielone segmenty oraz stosowanie płaszczyzn o zmniejszonym poziomie odbicia światła.

14.14 Przewidywane oddziaływanie inwestycji elektroenergetycznych

Przez teren Gminy Węgliniec przebiegają istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne:

- 1) napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć NN 220 kV relacji Mikułowa – Leśniów (D-221) – przewiduje się utrzymanie istniejącej linii NN 220 kV oraz jej modernizację i przebudowę na linię 400 kV, względnie na linię wielotorową wielonapięciową
- 2) napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Pieńsk – Czerwona Woda (LS-329) - przewiduje się utrzymanie istniejącej linii WN 110 kV oraz jej modernizację,

Linie te są instalacjami funkcjonującymi od wielu lat. Ich potencjalne oddziaływanie na przedmiot ochrony ww obszarów NATURA 2000, w szczególności na ptaki, polega na zagrożeniu kolizjami ptaków z przewodami linii. Ten wpływ napowietrznych linii elektroenergetycznych można zminimalizować przez zastosowanie odpowiednich „odstraszaczy” montowanych na przewodach linii.

Potencjalny wpływ i oddziaływanie linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć na może być przybliżony na podstawie specjalistycznych opracowań.

Na podstawie informatora pt. „Linie i stacje elektroenergetyczne w środowisku człowieka” - wydane przez Biuro Konsultingowo - Inżynierskie „EKO-MARK” Wrocław 2005r. (zespół autorski: dr inż. Marek Szuba, przy współpracy: dr inż. Jerzy Arciszewski, prof. dr hab. Krzysztof Dołowy, prof. dr hab. Jerzy Duszyński, mgr Jadwiga Dylawerska, dr inż. Marek Jaworski, mgr Ryszard Kowalczyk, dr Witold Lenart, dr hab. inż. Janusz Mięka, prof. dr hab. med. Stanisław Szmigielski, prof. dr hab. inż. Zdzisław Teresiak, dr inż. Andrzej Tyszecki) można określić możliwe oddziaływania linii w zakresie poziomu hałasu, natężenia pola elektrycznego, pola magnetycznego i zakłóceń radioelektrycznych.

Wymienione rodzaje emisji mogą mieć potencjalnie wpływ na stan środowiska przyrodniczego oraz zdrowie ludzi. Zakres tego wpływu jest zróżnicowany i zależy od wielu czynników. Należy przy tym zwrócić uwagę, że prognozę oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węglińiec przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia to obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz o przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu.

Hałas - napowietrzna linia elektroenergetyczna 220 lub 400 kV może mieć wpływ na lokalny klimat akustyczny. Hałas, w szczególności w przypadku długotrwałego oddziaływania może mieć wpływ na ogólny stan zdrowia oraz funkcjonowanie poszczególnych organów.

Źródłem hałasu wytwarzanego przez napowietrzną linię elektroenergetyczną jest tzw. ulot z elementów przewodzących, znajdujących się pod napięciem (przewodów roboczych) oraz wyładowania powierzchniowe na elementach układu elektroizolacyjnego (izolatorach). Poziom hałas wytwarzanego przez pracującą linię zależy od jej konstrukcji (rodzaju zastosowanych przewodów roboczych) oraz od warunków pogodowych.

Poziom hałasu linii może wzrastać podczas opadów deszczu (również mżawki, śniegu, osadzenia szadzi). Należy przy tym zwrócić uwagę, że podczas intensywnych opadów deszczu hałas powodowany przez te opady (źródło naturalne) będzie często przekraczał poziom hałasu pochodzącego z linii.

Zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007r. Nr 120, poz. 826, z późn. zm.) hałas powodowany pracą linii elektroenergetycznej wyrażony równoważnym poziomem dźwięku w dB (dla instalacji i pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu) na granicy terenów:

- 1) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży oraz domów opieki społecznej - nie powinien przekraczać 50 dB w porze dziennej (8 najmniej korzystnych godzin dnia kolejno po sobie następujących) i 40 dB w porze nocnej (najmniej korzystna godzina w ciągu nocy).
- 2) zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkiwania zbiorowego, zabudowy zagrodowej i mieszkaniowo - usługowej - nie powinien przekraczać 55 dB w porze dziennej (8 najmniej korzystnych godzin dnia kolejno po sobie następujących) i 45 dB w porze nocnej (najmniej korzystna godzina w ciągu nocy).

Z badań prowadzonych w sąsiedztwie funkcjonujących linii elektroenergetycznych 220 i 400 kV wynika, że poziom hałasu szybko maleje w miarę oddalania się od osi linii. Przykładowo dla dwutorowej linii 400 kV z wiązką trójprzewodową zmierzone poziomy hałas wynosiły przy złej pogodzie (zakładając większą uciążliwość):

- 1) pod skrajną fazą - 39 - 45 dB,
- 2) w odległości 25 m od skrajnego przewodu - 38 - 44 dB,
- 3) w odległości 50 m od skrajnego przewodu - 32 - 42 dB,
- 4) w odległości 100 m od skrajnego przewodu - 30 - 40 dB.

Biorąc pod uwagę odległości linii od istniejącej i planowanej zabudowy oraz fakt, że przebiega ona przez tereny leśne, należy przyjąć, że wielkości te nie zostaną przekroczone.

Pole elektryczne - jest zjawiskiem towarzyszącym każdemu urządzeniu elektrycznemu wskutek obecności w nich napięcia (pole elektryczne - składowa elektryczna) i w wyniku przepływu prądu (pole magnetyczne - składowa magnetyczna). Linie elektromagnetyczne wytwarzają wokół siebie pola elektromagnetyczne o częstotliwości 50 Hz. Należy przy tym zwrócić uwagę, że pola elektromagnetyczne o częstotliwościach powyżej 100 Hz posiadają już inne właściwości i przybierają postać fal elektromagnetycznych rozchodzących się w przestrzeni. Należy zatem zdecydowanie odzielić zakres oddziaływania pól elektromagnetycznych od promieniowania elektromagnetycznego (fale).

Energia występująca w postaci pól lub promieniowania elektromagnetycznego wpływa na organizmy żywe w postaci tzw. „efektu termicznego”. Energia ta rozprzestrzenia się w otoczeniu bez większych przeszkód i może być pochłaniana np. przez ciało człowieka. Efekt termiczny pojawia się przy odpowiednio dużej dawce otrzymanej energii. Należy jednak podkreślić, że wszelkie urządzenia pracujące na częstotliwościach 50 Hz przekazują do otoczenia tak minimalne dawki energii, że można uznać je za nieistotne i pomijalne. Urządzenia te nie mogą zatem powodować u organizmów efektu termicznego.

Wartości pola elektromagnetycznego (w tym składowej elektrycznej) występującego wskutek funkcjonowania linii elektroenergetycznej zależą od wielu czynników, w tym: napięcia linii przesyłowej, natężenia prądu płynącego w poszczególnych przewodach, odległości przewodów fazowych od ziemi oraz rozmieszczenia przewodów na słupie. Jeden z ww czynników, odległość przewodu fazowego od ziemi, zmienia się – najmniejsza występuje w okresach długotrwałych upałów kiedy długość przewodów zwiększa się znacznie. Najmniejsza odległość przewodów od ziemi występuje w środku przęsła (przy założeniu, że linia przebiega przez obszary o niewielkich różnicach w poziomie terenu). Praktycznie w odległości około 23 - 28 m od osi dwutorowej linii 400 kV natężenie pola elektrycznego spada poniżej 1 kV/m² czyli poniżej wartości uznawanej za dopuszczalną w wielu krajach. Obowiązujące w Polsce przepisy dopuszczają natężenie pola elektrycznego w miejscach dostępnych dla ludzi na poziomie 10 kV/m. Wielkości zbliżone do 10 kV/m mogą wystąpić w bezpośrednim sąsiedztwie linii 400 kV, w części środkowej przęsła w miejscu najmniejszego zbliżenia do ziemi, jedynie w wyjątkowych sytuacjach – przy w pełni obciążonej linii (maksymalne parametry przesyłu) i przy wyjątkowo wysokich, występujących w długim okresie czasu temperaturach (upalne lato).

Pole elektryczne występujące pod linią może spowodować powstanie ładunku elektrycznego w izolowanych od ziemi metalowych przedmiotach o dużych rozmiarach (np. duże pojazdy mechaniczne). W przypadku dotknięcia może nastąpić krótkotrwały przepływ tzw. „prądu rozładowania”, powodującego nieprzyjemne odczucie lecz o niewielkiej wartości i całkowicie bezpiecznego dla człowieka (tzw. popularnie „kopnięcie” obserwowane przy wysiadaniu z samochodu lub dotknięciu metalowej bramy).

Pole magnetyczne - jest zjawiskiem towarzyszącym każdemu urządzeniu elektrycznemu w wyniku przepływu prądu (składowa magnetyczna pola elektromagnetycznego). Podobnie jak w przypadku pola elektrycznego wartości pola magnetycznego występującego wskutek funkcjonowania linii elektroenergetycznej zależą od wielu czynników, w tym: napięcia linii przesyłowej, natężenia prądu płynącego w poszczególnych przewodach, odległości przewodów fazowych od ziemi oraz rozmieszczenia przewodów na słupie. Pole magnetyczne, w przeciwieństwie do pola elektrycznego, nie ulega zniekształceniu w pobliżu elementów przewodzących, w związku z czym elementy otoczenia położone w bezpośrednim sąsiedztwie linii (zabudowania, drzewa, ogrodzenia oraz inne konstrukcje) nie wpływają na jego rozkład i zmianę wartości natężenia.

Jeden z czynników wpływających na wartość pola magnetycznego, tj. odległość przewodu fazowego od ziemi, zmienia się – najmniejsza występuje w okresach długotrwałych upałów kiedy długość przewodów zwiększa się znacznie. Najmniejsza odległość przewodów od ziemi występuje w środku przęsła (przy założeniu, że linia przebiega przez obszary o niewielkich różnicach w poziomie terenu).

Na podstawie przeprowadzonych obliczeń wartości pola magnetycznego dla typowych warunków pracy linii najwyższych napięć 400 kV wyznaczonych na wysokości 1 m nad ziemią dla różnych typów słupów nośnych stwierdzono, że wynoszą one od 10,7 do 17,1 A/m. Są to zatem wartości o wiele mniejsze niż dopuszczalne obowiązującymi przepisami i wynoszące 60 A/m.

Zakłócenia radioelektryczne - są zjawiskiem mogącym występować w pobliżu przesyłowych linii elektroenergetycznych, przejawiające się pogorszeniem odbioru radiowego i telewizyjnego. Kwestię dopuszczalnego poziomu natężenia pola zakłóceń reguluje Polska Norma PN-77/E-05118/A1:1998 *Przemysłowe zakłócenia radioelektryczne. Elektroenergetyczne linie i stacje wysokiego napięcia. Dopuszczalny poziom zakłóceń. Ogólne wymagania i badania terenowe*. Wymaga ona, aby poziom natężenia pola zakłóceń mierzony w warunkach eksploatacyjnych w odległości 20 m od rzutu poziomego najbliższego przewodu linii. Przy częstotliwości 500 ± 10 kHz nie przekraczał 57,5 dB (750 μ V/m) przy wilgotności względnej nie większej niż 80% i temperaturze nie niższej niż 5°C.

Liczne wyniki pomiarów poziomu zakłóceń radioelektrycznych powstających wskutek pracy linii elektroenergetycznych najwyższych napięć wskazują, że są one mniejsze od dopuszczalnych (<57,5 dB). Wartości takie są charakterystyczne dla nowobudowanych linii 400 kV wyposażonych w przewody wiązkowe, które przyczyniając się do istotnego zmniejszenia poziomu zakłóceń radioelektrycznych.

Opisane wyżej oddziaływania napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 kV(400 kV) na środowisko i zdrowie ludzi wykazują, że oddziaływanie to, z wyjątkiem ograniczonych stref położonych bezpośrednio pod linią, jest praktycznie nieszkodliwe dla człowieka i środowiska.

14.15 Przewidywane oddziaływanie eksploatacji kopalni

Eksploatacja złóż surowców naturalnych na terenach wsi: Czerwona Woda i Zielonka nie będzie miała oddziaływania mogącego znacząco wpływać na środowisko, a tym samym na spójność i integralność sieci obszarów NATURA 2000 znajdujących się w sąsiedztwie. Teren eksploatacji złoża ilów kamionkowych „Czerwona Woda” znajduje się poza granicą obszaru NATURA 2000. Złoże „Zebrzydowa I” eksploatująca gliny ceramiczne kamionkowe znajduje się w granicach obszaru NATURA 2000 „Bory Dolnośląskie” (kod obszaru PLB020005). Dla złoża tego wydana została decyzja Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 36/2014 z dnia 3.11.2014 r. ustalająca warunki prowadzenia działalności wydobywczej, termin ważności koncesji: mija 31.12.2040 r. Ze względu na otoczenie zwartym kompleksem terenów leśnych, może mieć ono negatywny wpływ na otaczający drzewostan ze względu na obniżenie poziomu wód gruntowych - lej depresyjny wokół wyrobiska. Ze względu na wielkość obszaru NATURA 2000 „Bory Dolnośląskie” negatywne oddziaływania terenu eksploatacji złoża „Zebrzydowa Zachód I” w rejonie osady Zielonka można uznać za nieznaczące.

Tereny eksploatacji złóż w Czerwonej Wodzie i Zielonce mają już wydane koncesje na eksploatację kopalni. Studium nie wyznacza nowych terenów eksploatacji złóż poza istniejącymi złożami.

Pracujące urządzenia związane z wydobyciem kruszywa oraz środki transportu mogą być źródłami okresowych emisji hałasu. Emisja ta jednak nie będzie ciągła ze względu na to, że sprzęty górnicze, przerobcze i transportowe nie będą pracowały w systemie ciągłym. Ze względu na rozległy teren kopalni, położenie wśród terenów leśnych lub w oddaleniu od zabudowy oraz fakt, że praca będzie wykonywana poniżej poziomu terenu nie przewiduje się, aby hałas powstający na terenie kopalni powodował zagrożenia dla środowiska poza terenem kopalni. Oddziaływanie w tym przypadku będzie miało zasięg miejscowy i lokalny.

Funkcjonowanie kopalni nie będzie miało niekorzystnego wpływu na jakość życia i zdrowia ludzi. Uciążliwości związane z pyleniem i hałasem będą ograniczone czasowo i przestrzennie.

Krajobraz obszarów, na których prowadzona będzie (lub jest) eksploatacja złóż zostanie częściowo przekształcony. Powstałe w skutek eksploatacji wyrobiska będą stanowiły nowy, na ogół korzystny element środowiska. Powstaną obszary o zróżnicowanej mozaice lasów i zbiorników wodnych. Powstanie wyrobisk spowoduje utratę siedlisk polnych i łąkowych na rzecz siedlisk wodnych. Ze względu, na to że obszary przeznaczone pod eksploatację posiadają stosunkowo małą wartość przyrodniczą i niską wartość siedliskową dla występowania fauny, realizacja ustaleń studium nie będzie miała większego wpływu na wielkość populacji roślin i zwierząt w skali całej gminy. Powstały krajobraz nie będzie bardziej uboższy w porównaniu ze stanem istniejącym. W trakcie eksploatacji surowców pod wpływem funkcjonowania sprzętu wydobywczego - transportowego zasiedlające te tereny zwierzęta wyemigrują na tereny sąsiednie, pozostaną natomiast gatunki łatwo podlegające synantropizacji, które przystosują się do zmiennych warunków środowiska. W związku z pracami wydobywczymi i likwidacją pokrywy glebowej zostanie również zlikwidowana fauna glebowa. Są to przekształcenia częściowo odwracalne i miejscowe.

15. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE W ODNIESIENIU DO CELÓW I PRZEDMIOTU OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ JEGO INTEGRALNOŚCI

Rozwiązaniem alternatywnym do planowanego zagospodarowania terenów położonych w granicach obszarów NATURA 2000: SOOA „Uroczyska Borów Dolnośląskich” (kod obszaru PLH020072) i Bory Dolnośląskie (kod obszaru PLB020005) jest zmniejszenie wielkości terenów wskazanych do zainwestowania, z pozostawieniem możliwości uzupełnienia luk wśród istniejącej zabudowy. Jednak ze względu na znaczny udział zabudowy rozproszonej takie rozwiązanie w niewielkim stopniu zmniejszy antropopresję na środowisko. Istniejąca zabudowa, oprócz zwartych obszarów położonych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 296 i biegnącej równolegle linii kolejowej, to w większości oddzielne gospodarstwa lub grupy gospodarstw oddalonych od siebie od kilkudziesięciu do kilkuset metrów. W większości tereny te są w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przeznaczone już pod zabudowę. Alternatywnym rozwiązaniem w stosunku do wskazanego przebiegu obejścia drogowego drogi wojewódzkiej nr 296 jest odstąpienie od budowy tych odcinków i modernizacja drogi nr 296 w istniejącym śladzie. Wobec podnoszonych wątpliwości odnośnie kosztów tej inwestycji rozwiązanie takie wydaje się bardziej uzasadnione.

16. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Obecnie dla Gminy Węgliniec obowiązują ustalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec” przyjętego przez Radę Gminy i Miasta Węgliniec uchwałą nr 46/VIII/03 z dnia 8 maja 2003 r.. Prawie cały obszar gminy ma pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Dotychczasowy rozwój przestrzenny na terenie gminy doprowadził już do znacznych przekształceń krajobrazu. Na obszarach powstającej zabudowy, zarówno na terenie miasta Węgliniec, jak i pozostałych wsi, nastąpiła degradacja gleb, zmiana naturalnego ukształtowania powierzchni terenu, na miejscu terenów użytkowanych rolniczo, o powierzchniach czynnych biologicznie, powstała już zabudowa.

Wraz z rozwojem urbanizacji nastąpił wzrost emisji zanieczyszczeń do środowiska poprzez wytwarzanie odpadów, zrzuty ścieków komunalnych oraz ścieków rolno - hodowlanych, co doprowadziło do przekształceń stanu naturalnego m.in. gleb, wód powierzchniowych i podziemnych czy stanu zanieczyszczenia powietrza.

Brak realizacji ustaleń projektu zmiany studium w niewielkim stopniu wpłynie na ograniczenie możliwości zabudowy nowych terenów. Większość terenów wskazanych w zmianie studium do zurbanizowania jest już ujęta w obowiązujących mpzp.

W ograniczonym zakresie, głównie wskutek uwzględnienia nowych wniosków złożonych do zmiany studium, powiększono obszary przewidziane do zabudowy.

W związku z powyższym brak realizacji ustaleń zmiany studium nie będzie miał w tym zakresie istotnego wpływu na stan środowiska.

Opracowany projekt zmiany studium wprowadza nieliczne nowe elementy zagospodarowania, które do tej pory nie były przewidziane w sporządzonych dotychczas dokumentach planistycznych.

Zaliczają się do nich:

- 1) wprowadzenie zasad lokalizacji obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej, głównie o mocy większej niż 100 kW,
- 2) wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach rolnych oznaczonych symbolem R.

Brak realizacji ustaleń planu w zakresie możliwości lokalizacji obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej (ogniw fotowoltaicznych, instalacji do produkcji energii z biomasy, biogazowni oraz obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną) nie spowoduje

istotnych zmian i ograniczeń w oddziaływaniu na środowisko, ponieważ tereny te i tak są przewidziane na cele inwestycyjne (strefa AG).

W skali globalnej i długoterminowej niezrealizowanie planowanych inwestycji (rezygnacja z wykorzystania odnawialnych źródeł do produkcji energii elektrycznej) może mieć negatywne skutki zarówno dla lokalnej społeczności, jak i dla regionu lub nawet kraju. Brak możliwości realizacji inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii będzie miał wpływ w przyszłości na wzrost poziomu zanieczyszczenia powietrza gazami i pyłami. To z kolei przyczyniać się może do zmian klimatycznych w skali globalnej. Realizowanie inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii jest ponadto działaniem umożliwiającym ograniczenie, bądź całkowite zaprzestanie wydobywania nieodnawialnych surowców - paliw kopalnianych takich jak: węgiel, ropa naftowa, gaz ziemny.

17. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ I OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU

17.1 Obszary, na których projektowane inwestycje wpłyną negatywnie na środowisko przyrodnicze

Wpływ negatywny przejawiać może się przez: zniszczenie pokrywy glebowej, stosunkowo dużą emisję zanieczyszczeń gazowych i hałasu, możliwości zanieczyszczenia wód gruntowych i podłoża, szczególnie w przypadku stosowania niesprawnych indywidualnych systemów do gromadzenia lub utylizacji ścieków; w przypadku inwestycji drogowych tworzenie barier ekologicznych utrudniających migracje zwierząt:

- KK - tereny kolejowe,
- istniejące drogi publiczne - wojewódzkie (główne ciągi komunikacyjne),
- istniejące linie elektroenergetyczne 220 kV (400 kV)
- E, K, W, G - tereny infrastruktury technicznej: elektroenergetyka, kanalizacja, zaopatrzenie w wodę, zaopatrzenie w gaz,
- AG - tereny aktywności gospodarczej,
- PG - tereny eksploatacji złóż,
- U - tereny rozwoju zabudowy usługowej,
- MM - tereny rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy miejskiej,
- MU - tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowo - usługowej,
- UP - tereny usług publicznych,
- UKr - tereny kultu religijnego,
- M - tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
- MUT - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowych i rekreacyjno - wypoczynkowych,

17.2 Obszary, na których projektowane inwestycje wpłyną nieznacznie negatywnie na środowisko przyrodnicze

Wpływ negatywny przejawiać może się przez: zniszczenie pokrywy glebowej, emisję zanieczyszczeń gazowych i hałasu (szczególnie w porze dziennej), możliwości zanieczyszczenia wód gruntowych i podłoża szczególnie w przypadku stosowania niesprawnych indywidualnych systemów do gromadzenia lub utylizacji ścieków:

- drogi publiczne - powiatowe i gminne,
- obszary rozmieszczenia obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100 kW wraz z granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.
- USR, US - tereny zabudowy rekreacyjno - wypoczynkowej, tereny sportowo - rekreacyjne,
- ZC - tereny cmentarzy.

17.3 Obszary, na których projektowane zagospodarowanie terenów jest obojętne dla środowiska przyrodniczego

Tereny w znacznej części aktywne biologicznie, stan użytkowania zachowany w stosunku do stanu obecnego:

- Rm, R - tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy siedliskowej, tereny rolne z zakazem zabudowy,
- ZP - tereny zieleni parkowej,

17.4 Obszary, na których projektowane zagospodarowanie terenów jest korzystne dla środowiska przyrodniczego

Tereny aktywne biologicznie, stan użytkowania zachowany w stosunku do stanu obecnego. Tereny wartościowe dla środowiska i społeczeństwa. Pełniące istotne funkcje regulujące stosunki wodne:

- ZL - tereny lasów,
- WS - tereny otwartych wód powierzchniowych,

18. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Gmina Węgliniec (licząc od miasta Węgliniec) znajduje się w odległości ok. 13 km od najbliższej położonej granicy państwa z Republiką Federalną Niemiec. Ustalenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węgliniec nie będą miały negatywnego oddziaływania transgranicznego w rozumieniu art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

19. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI ZMIANY STUDIUM

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (lub jego zmiany) sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Studium nie jest przepisem prawa miejscowego, lecz jego ustalenia są wiążące przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wynika z tego wnioski, że ustalenia studium, dopóki nie zostaną „skonsumowane” w postaci uchwalonego planu zagospodarowania przestrzennego, same z siebie nie wywołują konkretnych skutków w środowisku przyrodniczym. Dla obszarów wskazanych w studium pod określony sposób zagospodarowania może w ogóle nie powstać miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ponadto na etapie sporządzania studium nie są znane konkretne „dane technologiczne” planowanej zabudowy, co ma istotne znaczenie szczególnie w przypadku zabudowy produkcyjnej i usługowej. Analizowanie skutków realizacji opracowanej zmiany studium jest zatem obarczone w znacznym stopniu ocenami hipotetycznymi.

Art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stwierdza, że w celu oceny aktualności studium burmistrz dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych, co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy. Rada Gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ww ustawy.

Proponuje się przeprowadzenie monitoringu skutków realizacji ustaleń zmiany studium w terminie nie dłuższym niż 5 lat od uchwalenia zmiany studium. Monitoring ten powinien stanowić element oceny aktualności studium, przeprowadzanego zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W trakcie przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń studium należy m.in. analizować np. przez wywiady środowiskowe, sytuacje konfliktogenne związane z zagospodarowywaniem i użytkowaniem terenów. W przypadku stwierdzenia konfliktów należy podjąć działania zmierzające do wyegzekwowania od zarządzających uciążliwymi obiektami zachowania norm środowiskowych zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. W trakcie realizacji ustaleń niniejszej zmiany studium zaleca się ponadto prowadzenie okresowego monitoringu stanu klimatu akustycznego obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w celu określenia potencjalnych zagrożeń i uciążliwości w tych obiektach.

Analizą skutków realizacji inwestycji należy objąć rozwój zabudowy, w tym jego wpływ na zanieczyszczenie środowiska, przekształcenia w krajobrazie, dynamikę zmian i wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

Podczas monitoringu należy zwrócić uwagę na to, czy podczas realizacji inwestycji są wykorzystywane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

W ramach prowadzonego monitoringu skutków realizacji ustaleń studium należy wykorzystywać istniejące systemy monitoringu realizowane przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Inspekcji Sanitarnej. W przypadku inwestycji znacząco oddziaływujących na środowisko należy przeanalizować zgodność ich realizacji z warunkami określonymi w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

20. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko sprzyjać będą m.in. następujące działania organizacyjne, przestrzenne oraz techniczne w zakresie:

- 1) ochrony środowiska i jego zasobów przez:
 - a) realizowanie inwestycji w granicach przyrodniczych obszarów prawnie chronionych na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
 - b) prowadzenie polityki proekologicznej gminy, w tym kładącej nacisk na zachowanie priorytetu ochrony środowiska przyrodniczego oraz środowiska bytowania człowieka,
 - c) unikanie fragmentacji biotopów środowiska oraz umożliwianie migracji zwierząt i zachowanie nienaruszonych powiązań w ekosystemie,
 - d) ochronę ekosystemów wodno - łąkowo - leśnych przed zmianą przeznaczenia,
 - e) ochronę wartościowych gleb przed degradacją oraz niekontrolowanym procesem przeznaczania ich na cele nierolnicze,
 - f) w obszarach występowania pomników przyrody, stanowisk gatunków chronionych oraz cennych siedlisk przyrodniczych uwzględnianie ograniczeń zmierzających do zachowania ww stanowisk i siedlisk w dotychczasowym, ekstensywnym użytkowaniu,
 - g) dążenie do ograniczania rozpraszania zabudowy, realizowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do kompleksów zabudowy już istniejącej,
 - h) uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej,
 - i) zapewnienie drożności sieci melioracyjnej (urządzeń melioracji wodnych) na terenach, na których ona występuje,
 - j) stosowanie technik grzewczych minimalizujących negatywny wpływ na środowisko, w tym odnawialnych źródeł energii,
 - k) stosowanie środków ochrony czynnej na terenach zainwestowanych, przez które przebiegają najbardziej obciążone ruchem drogi, w tym ograniczających emisję zanieczyszczeń i hałasu sąsiadującej zabudowy mieszkalnej,
 - l) ochronę zasobów surowców naturalnych,
 - m) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
 - n) zachowanie różnorodności biologicznej i ochrony walorów krajobrazowych, zieleni oraz zadrzewień,
 - o) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody; zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
 - p) obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody prawnymi formami ochrony przyrody,
 - q) ustanowienie ochrony pojedynczych tworów przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupisk o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami pomniki przyrody,
 - r) prowadzenie edukacji ekologicznej, kształtowania właściwych postaw społecznych wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody,

- prowadzenia działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody, wspierania badań naukowych nad problemami związanymi z ochroną przyrody,
- 2) w zakresie ochrony gleb przez:
 - a) dążenie do ochrony wysokiej wartości bonitacyjnej gleb i terenów leśnych, poprzez wyłączenie ich z produkcji rolnej lub leśnej tylko w zakresie niezbędnym do realizacji funkcji innych niż rolne,
 - 3) w zakresie gospodarki odpadami przez:
 - a) realizowanie gospodarki odpadami zgodnie z ustawą o odpadach,
 - b) stosowanie technologii minimalizujących powstawanie odpadów i ograniczających ich uciążliwość dla środowiska,
 - 4) w zakresie ochrony wód przez:
 - a) egzekwowanie zakazów odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz do gruntu,
 - b) docelowo zrealizowanie systemu sieci kanalizacji deszczowej z odprowadzeniem wód opadowych i roztopowych do naturalnych cieków wodnych po ich podczyszczeniu; odbiornikiem wód opadowych, odprowadzanych grawitacyjnie, będzie istniejący układ naturalnych cieków wodnych; tereny, na których istnieje prawdopodobieństwo zanieczyszczenia powierzchni substancjami ropopochodnymi lub chemicznymi, utwardzić i skanalizować, a zanieczyszczenia odpowiednio zneutralizować (dotyczy to terenów aktywności gospodarczej (AG),
 - c) docelowo zrealizowanie kompleksowego i spójnego systemu sieci kanalizacji sanitarnej,
 - 5) w zakresie ochrony przed hałasem przez realizowanie rozwiązań przeciwhałasowych (zieleni izolacyjna, organizacja ruchu polegająca na ograniczaniu prędkości na terenach zabudowanych) w miejscach intensywnego oddziaływania hałasu komunikacyjnego na zabudowę mieszkalną,
 - 6) w zakresie ochrony powietrza przez:
 - a) modernizację istniejącego układu ciepłowniczego opartego na lokalnych źródłach ciepła w kierunku przejścia na paliwa ekologiczne (gaz, olej opałowy, energia elektryczna, odnawialne źródła energii),
 - b) nowe kotłownie realizować w oparciu o paliwa i technologie spalania przyjazne środowisku, o wysokiej sprawności grzewczej i niskiej wielkości emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery; preferować należy kotłownie zasilane gazem, olejem opałowym bądź energią elektryczną,
 - c) propagowanie stosowania odnawialnych źródeł zaopatrzenia w ciepło,
 - 7) w zakresie ochrony krajobrazu kulturowego przez: dążenie do likwidowania elementów dysharmonizujących krajobraz.

21. STRESZCZENIE W JEZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie zostało wykonane w celu określenia oddziaływania na środowisko dokumentu planistycznego pt.: „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węglińiec”.

Zakres merytoryczny sporządzonej prognozy uwzględnia wymogi, które określa ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.). Zmianą studium, jak i niniejszą prognozą, objęto teren całej Gminy Węglińiec. Obecnie dla Gminy Węglińiec obowiązują ustalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węglińiec” przyjętego przez Radę Gminy i Miasta Węglińiec uchwałą nr 46/VIII/03 z dnia 8 maja 2003 r..

Gmina Węglińiec ma charakter wielofunkcyjny z wiodącą rolą sektora gospodarki leśnej i obsługi komunikacji (węzeł kolejowy w Węglińcu). Wsie znajdujące się na terenie gminy pełnią głównie funkcje mieszkaniowe i usługowe (usługi podstawowe związane z obsługą mieszkańców).

Generalnie na terenie Gminy Węglińiec przewiduje się rozwój funkcji mieszkaniowej w każdej jednostce osadniczej oraz możliwość lokalizacji usług na wydzielonych działkach i wśród istniejącej

oraz nowoprojektowanej zabudowy. Podstawową zasadą w realizacji przyjętej polityki przestrzennej jest dążenie do lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej w postaci zwartych kompleksów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy z optymalnym wykorzystaniem istniejącej i projektowanej infrastruktury technicznej.

Przewiduje się również rozwój funkcji produkcyjnych i usługowych na terenie miasta Węgliniec oraz na gruntach wsi Czerwona Woda.

Na pozostałych terenach użytkowanych rolniczo dominującą funkcją pozostanie produkcja rolna.

Dla terenów znajdujących się w granicach obszaru NATURA 2000 projekt studium przewiduje zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania, głównie jako tereny leśne, w mniejszym zakresie jako tereny rolne. W granicach obszaru NATURA 2000 znajdują się w całości grunty wsi: Stary Węgliniec, Piaseczna, Jagodzin, Ruszów Kościelna Wieś, Okraglica, leśniczówka Dębówek i osada Polana. Ustalenia studium na bazie istniejącej zabudowy tych miejscowości przewidują rozwój zainwestowania. Przeznaczenie tych terenów na cele budowlane jest również przewidziane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego poszczególnych miejscowości przewidują zachowanie cennych siedlisk oraz miejsc występowania chronionej fauny (owadów, gadów, płazów ssaków i ptaków) w obecnym ekstensywnym użytkowaniu, w szczególności związanych z przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000. Miejsca stanowiące potencjalne konflikty (np. wzdłuż cieków oraz większych zbiorników wodnych) są wskazane, jako tereny rolne lub leśne z zakazem zabudowy. Również tereny obejmujące w swoich granicach cenne siedliska przyrodnicze zostały wskazane, jako tereny objęte zakazem zabudowy.

Studium wprowadza możliwości lokalizacji na terenie Gminy Węgliniec odnawialnych źródeł energii:

- 1) obiekty i urządzenia o mocy mniejszej niż 100 kW: na terenie całej gminy,
- 2) obiekty i urządzenia o mocy większej niż 100 kW:
 - a) w granicach wskazanych terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej) oznaczonych na rysunku studium:
 - lokalizację zespołów ogniw fotowoltaicznych jako samodzielne instalacje do produkcji energii elektrycznej lub jako urządzenia lokalizowane na dachach obiektów produkcyjnych lub usługowych,
 - lokalizację instalacji do produkcji energii z biomasy,
 - biogazowni lokalizowane w odległościach nie mniejszych niż 500 m od granic terenów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej (M), mieszkaniowo-usługowej (MU) i usług publicznych (UP),
 - lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.
 - b) w granicach terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej) i studium:
 - lokalizację instalacji do produkcji energii z biomasy,
 - lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.

Jednocześnie ustala się zakaz lokalizacji turbin elektrowni wiatrowych o mocy większej niż 100 kW na terenie całej gminy.

Działania zaproponowane w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węgliniec mają na celu rozwój gospodarczy gminy w oparciu o lokalne walory środowiska przyrodniczego oraz korzystne położenie na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych (drogowych i kolejowych), aktywizację turystyczną gminy na bazie walorów przyrodniczo - kulturowych, ochronę zasobów środowiska przyrodniczego oraz rozwój infrastruktury i poprawę warunków socjalno - bytowych mieszkańców. Realizacja tych celów wiązać się będzie z przedsięwzięciami, które mogą wpływać na środowisko, przy czym część z tych inwestycji ma za zadanie zmniejszyć występujące już obecnie negatywne zjawiska m.in. w zakresie zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych (np. rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej).

Opracowany projekt zmiany studium wprowadza, w stosunku do obecnego dokumentu, zmiany wynikające z postępującego rozwoju gminy i składanych wniosków oraz zmiany wynikające ze zmian obowiązujących przepisów prawa.

Istotnym elementem projektu zmiany studium są zagadnienia ochrony środowiska. Stanowiły one przedmiot oceny zamieszczonej w niniejszej prognozie. Dotyczyły one ochrony takich komponentów środowiska jak: atmosfera, rzeźba terenu, gleby, kopaliny, klimat lokalny, warunki gruntowo - wodne, ekosystemy, krajobraz oraz obszary przyrodnicze prawnie chronione.

Podkreślono fakt występowania obecnie lokalnych uciążliwości dla środowiska. Wykazano, że stopień oddziaływania przewidywanego sposobu zagospodarowania terenu na poszczególne elementy środowiska jest zróżnicowany. Lokalnie mogą występować zanieczyszczenia: powietrza, gleb, wód i ponadnormatywnego hałasu. Dotyczy to głównie obszarów aktywności gospodarczej i infrastruktury komunikacyjnej w sąsiedztwie z terenami zabudowy mieszkaniowej.

W celu poprawy aktualnego stanu jakości środowiska oraz ograniczeniu nowych potencjalnych zagrożeń wskazano na konieczność zminimalizowania uciążliwości przez wprowadzanie szeregu działań o charakterze organizacyjnym, przestrzennym oraz technicznym.